336

ALEX LA GUMA

ȚARA DE PIATRĂ

Militant activ împotriva apartheid-ului, scriitorul sud-african Alex La Guma (n. 1925) s-a impus în contextul literaturii africane contemporane prin romanul *Țara de piatră* tradus în numeroase limbi. Inspirată din realitățile unei lumi în care domină discriminarea rasială și dictatura de tip fascist, cartea lui Alex La Guma prezintă prin intermediul lui George Adams destinul unor deținuți politici supuși unui tratament inuman.

GLOBUS

EDITURA UNIVERS

Lei 6

2

ALEX LA GUMA

Țara de piatră

180

ALEX LA GUMA

Țara de piatră

Colecția GLOBUS / Editura Univers

COPERTA COLECŢIEI: ION STATE
Grafica: Viorel Popescu. Ilustraţia: Măriuca Brâncoveanu

Alex La Guma
THE STONE COUNTRY
Heinemann, 1974

GLOBUS

Alex La Guma

Ţara de piatră

Traducere de
LIDIA IONESCU

EDITURA UNIVERS

Bucureşti

1980

Dedicată medie zilnice de 70351 de deţinuţi
din închisorile Africii de Sud în 1964

Cît timp există o clasă de jos, fac parte din ea.
Cît timp există un element criminal, voi ţine cu el.
Cît timp există un suflet la închisoare,
nici eu nu sînt liber.

EUGENE DEBS

Partea 1

1

— MĂ TEM că n-o să ne dea drumul de crăciun, spuse George Adams.

Băiatul nu răspunse nimic.

Erau singuri. George Adams se oprise în dreptul ieşirii şi privea afară cu spatele spre băiat. Jumătatea de sus a uşii consta dintr-o fereastră cu zăbrele, acoperită de o plasă din sîrmă groasă. În afară, un coridor se întindea pe tot etajul blocului de izolare, iar la unul din capete, scări din beton, juxtapuse coridorului, duceau în jos spre parter. În zidul opus scărilor, mai era o fereastră care dădea spre un dreptunghi de asfalt, acesta fiind tot ce se vedea din scuarul exterior. Luminat de soare, petecul de asfalt părea privit printr-o sticlă gălbuie.

George Adams scotoci în buzunarul cămăşii, scoase o ţigară şi o aprinse. Lansă o pală de fum, o urmări cum se resfiră, trecînd prin plasa de sîrmă şi cum pluteşte agale ieşind pe coridor.

— Cît crezi c-o mai fi ceasul ? întrebă băiatul căruia i se zicea Puştiul din Casbah.

— Nu ştiu, răspunse George Adams. Cred că e trecut de trei.

Îşi aminti apoi că băiatul din spatele său nu va mai vedea probabil niciodată lumea dinafară şi nu va mai avea prilejul să se sinchisească de trecerea timpului.

— Mai că s-a făcut ora cinei şi noi am rămas cu trei mese sărite, zise băiatul.

Avea o voce rece, impersonală, care ieşea de sub buza jupuită şi tumefiată.

— Ei, lasă că mîine o să ne dea iar de mîncare, îl încurajă George Adams. Avem noi din nou parte de terci. Ţi-e foame ?

— N-au decît să şi-l toarne în cap, mormăi băiatul.

Vorbea rar şi fără tragere de inimă, ca şi cum ar fi fost mereu atent la răsunetul cuvintelor sale. Dar în ultimul timp, singur cu celălalt om, devenise puţin mai deschis. A-l face să vorbească era ca şi cum ai forţa uşa înţepenită a unui beci.

Nu mîncaseră toată ziua deoarece le fuseseră suspendate trei mese şi pe George Adams îl încerca puţin foamea. Bănuia că şi băiatul e flămînd, dar refuză să recunoască. George Adams se consolă în sinea lui : „Nu-i nimic, nu-i ca atunci cînd pierzi o cină de duminică acasă".

Era cald în celulă şi băiatul stătea trîntit pe spate pe o rogojină, acoperit cu o pătură veche şi uzată, îmbrăcat doar în nişte blugi ponosiţi şi pătaţi şi în tenişi. Împrejurul lor pereţii păreau mohorîţi ; jumătatea de sus era cenuşie ca o navă de război, iar plafonul alb-

gălbui. Tot restul celor patru pereţi era acoperit cu inscripţii zgîriate sau scrise cu creion negru; obişnuita litanie din închisori despre lipsa de omenie a omului faţă de om: *Gus a stat aici pentru spargere şi furt; Johnny Bril este un porc; N-am să mai văd niciodată albastrul cerului; Băieţii Buster au trecut pe aici; Nu te încrede niciodată în femei, dacă vrei să nu-ţi pară rău; 22 mai, Willy King a încasat patru ani pentru viol; Tipul ăsta va fi spînzurat, mare scofală!*

Printre acestea erau intercalate desene reprezentînd nuduri de femei cu formele exagerate, cîteva încercări de natură statică surprinzător de artistice, în negru şi alb, numeroase rugăciuni cerşind lui Dumnezeu iertare. Omul secolului douăzeci, forţat să se reîntoarcă în cavernă.

Undeva, în exterior, o ţeavă spartă picura cu infinită silă.

George Adams se întoarse de la uşa îmbrăcată în metal şi îndreptîndu-se spre culcuşul său de pe rogojină, se aşeză jos, sprijinindu-se cu spatele de peretele mîzgălit. Scurt de statură, avea pielea de culoarea unui ban vechi, părul întunecat şi creţ, o faţă uşor negroidă cu sprîncene dese îmbinate deasupra nasului, dar ochii, înfundaţi în orbite, erau prietenoşi şi strălucitori ca o monedă lustruită.

Era pe punctul să-şi stingă ţigara, turtind-o în cutia goală de sardele pe care o foloseau drept scrumieră, dar se răzgîndi şi întinse chiştocul băiatului.

— Tragi un fum?

— Mulţumesc.

— Ia seama la buză.

— N-are nimic.

Băiatul nu se mişcă. Întinse doar mîna după ţigară şi rămase lungit pe spate, cu ochii în tavan, suflînd fumul.

Pe undeva, un bărbat începu să cînte *Mai aproape, doamne, de tine*. Vocea lui tristă şi încărcată de simţire spărgea tăcerea generală.

Băiatul vorbi cu uşor dispreţ, de după vălul zdrenţuit de fum:

— Imnuri!

Întrebă cu un ton indiferent.

— Te temi că rămîi aici de Crăciun?

George Adams zîmbi, răspunzînd:

— Nu prea, dar e plăcut să fii cu familia ta. Oamenii petrec.

— Aha, se îmbată. Merg la biserică. Dumneata mergi la biserică, nene?

— Da de unde! N-am mai călcat pe la biserică de cînd eram ţînc.

Băiatul strivi mucul de ţigară şi apoi se ridică în picioare, se îndreptă spre chiuveta din oţel inoxidabil din colţ şi-şi turnă apă în cana de tablă. Rosti printre înghiţituri.

— Rai sau iad. Puţin îmi pasă unde mă duc după ce mă spînzură.

Vorbea fără intonaţie, cu vocea impersonală cu care se fac anunţurile la megafon, într-o gară.

George Adams privi spre Puştiul din Casbah şi simţi o strîngere de inimă. Undeva, dincolo de ei, într-o altă parte a lumii, un

deţinut tot mai cînta acelaşi imn. Băiatul puse jos cana şi se reîntoarse la rogojină, pipăindu-şi atent, cu dosul mîinii, buza rănită.

Avea nouăsprezece ani şi părul îi fusese tuns scurt, astfel încît, cu trupul său zvelt şi flexibil, amintea de fotografia unui prizonier de război japonez. Avea chiar şi o mustaţă răsucită, tinerească, deasupra buzei umflate.

Se trînti din nou pe aşternut şi începu să se scarpine la subţioară. George Adams îl privi şi apoi întrebă blajin :

— Nu te îngrijorează, fiule ?

— Ce adică ?

— Nu mă gîndesc la rai sau iad. Dar ştii... Nu-i venea uşor să spună.

— Dacă au să te...

Puştiul din Casbah spuse :

— Adică dac-or să-mi pună ştreangul de gît ?

— Ei da, băiete.

— Păi uite ce, nene : dumneata n-ai să mori într-o zi, ce părere ai ? Toţi trebuie să murim. Cum îţi ziceam, am băgat cuţitul într-un tip. A murit. Aşa i-a fost scris. Fiecărui îi este scris cum să trăiască şi cum să moară. Eu aşa cred.

Îşi muşcă o unghie şi o privi lung.

— Mie şi dumitale şi scîrbei ăleia de Butcherboy.

— Să ne fie scris ? întrebă George Adams. Aşa crezi ? Dar, băiete, dacă viaţa ne-a fost hotărîtă de dinainte, ce rost mai are să ne străduim să schimbăm lucrurile, ce zici ?

— Chiar aşa, nene. Nu poţi schimba nimic.

Începu să-şi roadă iarăşi unghia degetului mare.

— Şi totuşi oamenii încearcă tot timpul să schimbe lucrurile.

— Ei da ! Şi ce-au obţinut ? Pe dracu ! George Adams cercetă cu privirea băiatul şi dădu trist din cap. Spuse :

— Poate că-i prea tîrziu, dar nu-ţi pare rău de ăla pe care l-ai înjunghiat ?

Băiatul se uită mirat spre el.

— De cine ? A, de ăla ! Să-mi pară rău ? Ce-i aia, *să-ţi pară rău ?* Ţi-am spus, nene, aşa i-a fost scris, să moară. Mă aflam în pasajul ăla subteran, ei, mă asculţi ? Şi spilcuitul mi-a ieşit în cale cam pilit. Aşa că l-am oprit şi am încercat să-i inspectez buzunarele. Avea şi ceas de mînă deşteptător, din aur, ehei ! Dar nu se lăsa uşor. Voia să se împotrivească. Drept care, cît ai clipi din ochi, cuţitul era în el. M-au prins după trei săptămîni, dincolo de hotar, au găsit ceasul asupra mea. Foarte bine, nene, nu mă vait. Aşa mi-a fost scris, ce-ţi spuneam ?

— Dar ascultă...

Puştiul din Casbah îl întrerupse morocănos.

— Las-o baltă, nene. Dumneata eşti isteţ, ştii o mulţime de lucruri, eşti deştept nevoie mare. Foarte bine. Dar mai lasă-mă pe mine în pace. Eu am să fiu spînzurat. Cui îi pasă ? Bătrînul meu a terminat-o tot în ştreang, şi ce-i cu asta ?

George Adams se miră.

— Bătrînul tău ? Tata ?

Dar Puştiul din Casbah se răsucise pe o parte, cu fața spre perete, retrăgîndu-se într-o tăcere încăpățînată.

Omul care cînta imnuri religioase trecuse la *Noi arăm ogoarele și răspîndim semința bună pe pămînt.* Din spatele și din interiorul clădirii în care se afla bucătăria, se adăugau acum și alte sunete. Un capac trîntit, vociferări. *Trei sute șaizeci și cinci de oameni de culoare trimiși din nou la pușcărie pentru continuarea cercetărilor. Ai luat terciul pentru Bantus? Douăzeci și trei de tabere de sifilis. S-au terminat toate muncile grele?* Cîntărețul îi trăgea înainte, cînd brusc vocea unui paznic strigă la el să-și țină gura. Se mai auzi zgomotul unei uși grele care se descuie și apoi tumult îndepărtat de voci, amintind behăitul unor oi aflate la mari depărtări; sosise ora cînd deținuții erau lăsați să iasă din celule ca să primească cina.

George Adams stătea întins pe pătură și medita la băiatul ciudat din fața sa, al cărui tată fusese spînzurat.

2

DUBA ÎNCHISORII înainta hurducîndu-se, iar oamenii îngrămădiți înăuntru erau aruncați unii peste alții, se loveau cu coatele în coaste și capete și înjurau toți de mama focului. În cele din urmă mașina își mai potoli mersul și atunci, cîțiva dintre ei începură să

cînte. Strîns înghesuiți în cabina din spate a vehicolului mare de oțel stăteau claie peste grămadă pe băncile de metal de pe lături, ghemuiți pe podea și cei mai mulți în picioare, agățați de traversele de fier de sus și planînd peste cei care stăteau cinchiți. Mai era și cald pe deasupra, iar aerul era greu de mirosul trupurilor îngrămădite, al respirațiilor acide, al hainelor nespălate.

George Adams se urcase primul, astfel că fusese împins într-un colț din spatele cabinei șoferului și era încercuit de o masă de mușchi amenințători, de haine rău mirositoare, genunchi proeminenți și picioare agitate. Jur împrejurul lui se afla o colecție de chipuri de tot felul: bătrîne, tinere, între două vîrste, chipuri acoperite cu barbă nerasă, desfigurate de cicatrici, buhave, depravate, vicioase sau binevoitoare, disperate, impersonale, fericite, speriate, brutale. Părea că toată experiența omenirii fusese îngrămădită în acest spațiu de cîțiva metri cubi, împrejmuit de oțel. Aproape toată lumea cînta acum. Unii priveau prin crăpăturile de ventilație din pereții cabinei și chiuiau sau fluierau zărind cîte ceva din lumea de dinafară. Cu toții, acești oameni care cîntau, vociferau, strigau, creaseră un bloc compact de zgomote. Camionul coti, clătinîndu-se din nou violent și masa agitată de oameni se înghesui mai strîns, punctînd cîntecul cu înjurături.

Privind fețele din preajma lui, George Adams gîndi că nu i-ar strica o baie. Se simțea transpirat și nu se mai răsese de zile în șir. Gu-

ra îi era coclită. Era nostim să te gîndeşti la o baie. *A intra la apă* însemna în jargonul lumii interlope a fi băgat la închisoare. Ar fi vrut şi să fumeze dar era presat din toate părţile şi nu-şi putea duce mîna la buzunarul unde îşi ţinea ţigările. Nu-l putea zări pe Jefferson.

Cineva rînji spre el, dînd la iveală nişte dinţi verzui, ciudaţi, într-un obraz încreţit, pămîntiu. Omul îi strigă ceva, suflîndu-i o duhoare oribilă drept în faţă.

— E în regulă, omule. E în regulă, nu te necăji. Ţi-o spun eu.

— Aşa e, răspunse George Adams zîmbind spre omul care îi vorbea.

Acesta dădu din cap, vesel. George Adams se întreba ce nelegiuire o mai fi săvîrşit şi el.

Duba se cutremură şi apoi, pe cînd frînele gemeau cu sunet de metal violat, îşi încetini mersul, ca în cele din urmă să se oprească. Drumul de la tribunal pînă la penitenciar durase vreo cincisprezece minute, iar acum cîntecul era pe cale să se stingă şi trupurile nerăbdătoare să se scuture de înghesuială.

Penitenciarul se înălţa deasupra oraşului şi a portului, un brîu scund şi lat din piatră cafenie, mortar şi ciment cenuşiu, încercuind un corp diform de cărămidă şi piatră.

Fusese construit în secolul trecut, în timpul epocii victoriene şi în decursul anilor se mai adăugaseră pereţi în interior, se mai făcuseră modificări pe ici pe colo şi cum nu se putea extinde în afară, se dezvoltase în incintă arătînd acum, cu celulele, boxele, coridoarele şi magaziile lui, ca un coteţ de iepuri.

Faţada închisorii fusese înfrumuseţată cu o pajişte şi cu straturi de flori : chipul hain al unui călău ascuns după o mască de sărbătoare. Arama de la uşa principală, crenelată, era perfect lustruită, iar cărarea pavată care ducea spre intrare, strălucea de curăţenie de parcă ar fi aşteptat dintr-un moment într-altul vizita vreunui demnitar. Aştepta asemeni unei tîrfe bolnave care, împopoţonată cu tot felul de zorzoane, e gata să îmbrăţişeze clientul nebănuitor.

Duba se opri alături de poarta mare laterală făcută din lemn şi metal, iar acum oamenii din interior puteau să audă cum se descuie lacătul de la portiera din spate. Un murmur de nerăbdare trecu din gură în gură şi apoi uşa fu zmucită în lături, iar în cadrul ei apăru gardianul, într-o uniformă kaki, care cu o mînă ţinea portiera, iar cu cealaltă strîngea un teanc de formulare. Un alt gardian, cu pistolul la cingătoare, stătea de cealaltă parte a portierei.

Cel care le deschisese îi îndemna :

— Jos, toată lumea jos.

Deţinuţii se iveau în uşa cabinei unul cîte unul, coborau sărind pe treapta de metal din spate şi intrau pe poarta uriaşă, în timp ce erau număraţi.

George Adams îşi făcu loc printre cîţiva care din anumite motive aşteptau să iasă ultimii, nerăbdător să tragă din nou în plămîni aer proaspăt. Sări jos din maşină şi trecu pragul.

Un gardian cu o cheie mare într-o mînă, stătea de cealaltă parte a porții și-i număra. Era slab, cu fața roșiatică, subțire și dură, ca marginea unui capac de oală și pe cînd buzele se mișcau monoton, numărînd, ochii lui rămîneau lipsiți de orice expresie.

— ...douăzeci și trei, douăzeci și patru... treizeci și unu...

Cît timp număra, cheia bătea aerul, ca apendicele de fier al unui robot.

— ...treizeci și opt, treizeci și nouă...

Dincolo de cel ce număra, se afla un grilaj din bare de fier care se întindea din zid în zid, despărțind intrarea de curtea de primire și un alt paznic cu o cheie stătea lîngă ușa din grilaj, numărînd încă o dată deținuții care pășeau înăuntru.

În curtea de primire, în fața sălii de recepție, mai erau și alți gardieni și niște deținuți de culoare, închiși pe termen lung, îmbrăcați în pantaloni de pînză și flanele bleumarin. Dădeau și ei o mînă de ajutor, zbierînd la noii veniți.

— Marș înainte ! Marș înainte ! Un, doi, un, doi.

Strigau, dînd să muște ca niște cîini în lesă, bucuroși să se folosească de autoritatea precară acordată lor de către stăpînii de care erau supravegheați. Împingeau brutal pe arestații mai șovăitori, silindu-i să formeze o coloană dublă.

În interiorul curții, dincolo de grilajul de fier și de poartă, atmosfera se răcea dintr-o dată, de parcă după-amiaza fusese brusc întreruptă. Umbrele zidurilor de piatră creau un spațiu cenușiu care era la fel de amenințător ca fețele lipsite de expresie ale gardienilor cu chipiuri turtite, ai căror ochi înghețați stăteau la pîndă ca să nu le scape nici cea mai vagă tentativă de indisciplină.

Gardieni și deținuți erau forțați cu toții să locuiască într-o altă țară, într-o altă lume. O lume lipsită de frumusețe, de o goliciune lunară, o lume formată din piatră, oțel și uși zăvorîte. Aici copacii nu creșteau, unica umbră putea fi găsită la coasta zidurilor, iar unica mireasmă era cea a găleților cu lături și a haznalelor.

În timpul verii te prăjeai, iarna îți clănțăneau dinții, iar singura muzică permisă de regulament se compunea din lipăitul picioarelor goale, scrîșnetul cizmelor, în contrapunct cu ordinele țipate, ușile trîntite și zornăitul cheilor grele. Orice altceva avea iz de răscoală.

După ce arestații se înșiraseră cîte doi, gardianul care ținea formularele de primire începu să le strige numele. De îndată ce răspundeau, trebuiau să se repeadă spre coridor, căci dacă dădeau impresia că ar fi prea înceți, erau grăbiți printr-o palmă sau un brînci dat de unul dintre deținuții pe termen lung, sau printr-o insultă a vreunui gardian.

— James Hannes !

— Aici, șefule !

— Philip Martin.

— Aici, șefule !

— Henry Sampson !

— Prezent, şefule !

Haimanale zdrenţuroase de pe la colţuri de stradă, beţivi înrăiţi, derbedei în haine ieftine şi arătoase, cu privirea şireată, asasini hoţi, spărgători, borfaşi, siluitori, vagabonzi sau pur şi simplu indivizi găsiţi fără vreo autorizaţie fuseseră adunaţi talmeş-balmeş şi treceau acum în şir prin uşa de intrare.

La un moment dat, gardianul cu teancul de hîrtii se încurcă citind un nume african şi, cînd omul şovăi să răspundă, fu bombardat cu o avalanşă de insulte şi injurii.

— Treci înainte........ de cafru. Crezi că ai venit aici la han ?

— Anthony Langeveldt !

— Da, şefule !

— Samuel Prince !

— Eu, şefule !

— William Papagaai !

— Eu sînt ăla !

— Ce nume mai e şi ăsta ! Drace, chiar şi arăţi ca un... de papagal.

Deţinutul începu să rîdă linguşitor şi alţi cîţiva i se alăturară într-un murmur nesigur de veselie.

— Gura, tuciuriilor, nu cumva credeţi că vă aflaţi la circ ?

Tăcerea se aşternu din nou şi paznicul, roşu la faţă, scrută încruntat şirul de oameni şi apoi îşi întoarse privirea spre teancul de hîrtii din mîna lui grasă.

George Adams trecu alături de Jefferson şi-l trase de mînecă, şoptindu-i :

— Iată-ne şi aici, frăţioare !

— Lasă că nu-i nimic, murmură Jefferson drept răspuns. Am mai trecut eu prin asta. În timpul stării de necesitate.

— N-o să ne lase împreună, nu-i aşa ?

— Nu. Păcat ! Puşcăria asta e în mic ceea ce vor ei să facă din întreaga ţară. Fiecare separat, băiete : alb, african, de culoare. Reguli pentru fiecare şi un stăpîn alb cu puşcă şi baston.

Rînji arătîndu-şi dinţii sclipitori.

Jefferson era la fel de înalt ca George Adams, dar mai îndesat. Ochii strălucitori, şopîrle neastîmpărate, săltau pe faţa lui lată de african.

— Dar o să fie în regulă, băiete ! Dă-i la naiba !

— Da, dă-i la naiba, încuviinţă George Adams.

Dar inima îi sări din loc cînd îşi auzi numele strigat şi se împletici înaintînd după omul din faţă. Era conştient de bătăile repezi ale inimii în timp ce trecea iute prin uşa de intrare şi apoi în jos pe un coridor cu duşumeaua din dale roase, albe şi roze. Dalele cedară locul unor scînduri uzate, într-un alt coridor şi aici aerul era umed şi mirosea a praf. Ajunse apoi într-un hol larg cu podele de lemn, pereţi cenuşii, rafturi pe care erau aşezate registre voluminoase şi într-un colţ un birou.

Deţinuţii erau îngrămădiţi de-a valma în dreptul unui perete şi vorbeau în şoaptă, în timp ce în spatele biroului funcţionarii în uniformă şi doi mandatari albi scriau, examinau

grămada de formulare sau răsfoiau dosare uriașe. Pe George Adams îl urmau mereu alți deținuți, împingîndu-l în grupul deja tixit, din față.

Inima încetase să-i gonească, dar teama nu se risipise încă. Se simțea ca un emigrant care intră într-o țară nouă, necunoscută și se întreabă neliniștit ce urmează oare să i se întîmple. Își domină apoi acest sentiment, interzicînd minții să-l mai ia în seamă, renegîndu-l și ferecîndu-l departe de el. *Este ca prima dată cînd încerci să înoți*, gîndi el. *E primul șoc al apei înghețate, dar apoi te obișnuiești să-ți menții capul la suprafață.*

Se uită îndărăt, peste capete, răsucindu-și gîtul și simțind duhoarea respirației omului din imediata sa apropiere. Îl căută din ochi pe Jefferson. Îl zări printre cei din urmă în grupul înghesuit din care făcea și el parte. Jefferson, prinzîndu-i privirea, îi surîse și ridică degetul mare în semn de salut.

Teancul cu formulare de intrare se afla acum în mîna altui gardian, unul dintre funcționarii care stătea la birou și între timp, un mandatar înnegrea cu un rulou o planșetă, pregătind-o pentru amprentele digitale. Fiecărui arestat reținut la închisoare trebuia să-i fie trecute în fișă amprentele degetelor mari. Astfel că strigarea numelor începu din nou.

— Sulehman Adams !

— Eu, șefule !

Omul sări înainte și paznicul îl prinse întîi de o încheietură a mîinii, apoi de cealaltă, răstindu-se la el să-și lase degetele moi. I se înregistrară pe rînd, în fișă, amprentele degetelor mari, apoi deținutul fu îndrumat spre alt colț al încăperii.

— Samuel De Bruyn !

— Da, șefule !

— Albert March !

— John Solomons !

— Intrat la apă !

Un om mărunt o zbughi în față într-un dans jumătate grotesc, jumătate ironic, de ocnaș cu lungă experiență și i se luară amprentele digitale. Își șterse degajat tușul de pe degete în păr și se îndreptă spre o boltă largă, din dreptul căreia două trepte coborau spre magazie.

— Unde mama dracului vrei să te duci ?

— Păi, șefule, e dreptul meu, nu-i așa ?

— Șterge-o înapoi de unde ai venit, prăpăditule !

Mărunțelul se îndreptă tîrșind picioarele spre ceilalți oameni, făcîndu-le cu ochiul și rînjind cu înțeles.

— Joseph Ackerman !

— Exact !

— Titus Beekman !

— Excelența mea !

Cîțiva dintre cei în așteptare își vorbeau pe șoptite.

— Ia spune, Gorilla Abrams e tot la prevenție ?

— Da de unde ! A încasat cincisprezece ani luna trecută.

— Unde dormi ?

— La comun, în camera mare.

— Nu se poate, bre. Ai recunoscut. Trebuie să pleci cu ceilalți.

În timp ce se desfășurau toate acestea, cei condamnați la tribunal fuseseră duși mai la o parte și li se poruncise să se dezbrace. Stăteau în grup, goi pușcă, ținîndu-și fiecare legătura de haine și așteptînd să fie din nou chemați și duși acolo unde urmau să primească uniforma de pușcăriași. Îi păzea un tînăr de culoare, în niște haine decolorate și cu un chipiu larg care părea ridicol deasupra feței sale mici. Era încruntat, făcînd-o pe autoritarul ca să poată înfrunta rînjetele și schimburile de priviri dintre deținuți.

Un gardian urcă treptele de sub boltă, venind în sală. Scurt de statură avea piept și umeri de urs tînăr, iar picioarele în pantalonii kaki erau groase și curbate ca de maimuță. Părul blond și-l purta tuns scurt și avea fața rotundă, cu umerii obrajilor osoși, o gură strînsă pungă ca un orificiu trandafiriu și ochi mici, albaștri care, sub sprîncenele spălăcite, păreau două bucățele de sticlă.

Tenul său, în mod normal roz, se aprinsese de mînie și nerăbdare. Venise pe sub boltă și constatînd că mulțimea se răspîndise peste tot, se năpustise asupra oamenilor împingîndu-i pînă formară o bandă strînsă și nedumerită, în lungul peretelui.

— La o parte, striga el furios. Să vă iasă din cap că aici sînteți la cîrciumă.

Rămase pe loc, scurt, îndesat și amenințător, în holul arătos, cu cornișele lui victoriene

prăfuite și cu pereții ponosiți, cenușii. Ochii albaștri aruncară scîntei asupra grupului de arestați și apoi privi încruntat spre cei de la birou, apostrofîndu-i.

— Vreau să știu cît timp mă mai lăsați să aștept pînă preiau obiectele tîlharilor ăstora ?

Cel care lua amprentele digitale răspunse :

— Aproape am terminat. Dar Meulen mai trebuie încă să completeze fișele.

— Mă străduiesc și eu să termin cît mai repede.

Cel care vorbise stătea la o masă în spatele biroului, completînd niște cartoane mici, după formularele care i se înmînau. Pe ele trecea numele, numărul și fapta comisă de fiecare arestat.

— Ei bine, orele mele de serviciu au trecut, afirmă gardianul cel scund. Nu văd de ce trebuie să-și irosească omul tot timpul cu unii de-alde ăștia.

Străfulgeră cu privirea din nou pe cei din jurul său. Deținuții erau tăcuți, sesizînd amenințarea care venea dinspre el. Se oțărî din nou, fără un motiv vizibil :

— Vă purtați de parcă v-ați afla aici într-un hotel. Asta-i închisoare ! Vă venim noi de hac !

Se întoarse apoi și plecă țanțoș, dispărînd din ochii lor în jos, pe scări. Îmboldiți de mînia lui, funcționarii începură să dea zor. Strigau cîte un nume și oamenii săreau înainte, ciocnindu-se unii de alții ca să răspundă cît mai prompt. Cel care scria taloanele de identitate, după ce strigase numele, arunca cartonul

fără să-și ridice privirea, astfel că arestații erau siliți să facă adevărate exhibiții ca să intre în posesia lui.

— Abraham Hendricks..... William Johnson, spărgător..... numele astea, fir-ar afurisite..... Joseph Collins..... Peterson, Aubrey..... Sam Baatjes, viol, ei ?

Deținuții goi fură mînați de paznicul de culoare pînă la locul unde, într-un sac voluminos, îi așteptau uniformele : pantaloni scurți de pînză sau pluș și cămăși roșii decolorate.

Omul care lua amprente striga și el nume ca și cum s-ar fi luat la întrecere cu cel care completa fișele. Dincolo de ferestrele zăbrelite de pe peretele din spatele biroului, soarele începea să se stingă.

— George Adams, strigă cel care completa taloanele și apoi se opri să descifreze ce mai era scris.

Ridică privirea în timp ce George Adams pășea înainte.

— Altă...... de comunist ! remarcă el. Și tu ești tot cafru ? Închisoarea asta este tixită de comuniști.

Apoi rînji, o strîmbătură care îi despică fața dură ca un semn lăsat de un topor. Se răsuci către cel care lua amprentele digitale și spuse :

— Uite încoa ! Privește la ăsta ! Nu-ți vine să crezi c-ajunge prim-ministru ?

Celălalt aruncă o privire și surîse batjocoritor, în timp ce lua amprente.

— Drace, ăsta nu ! Prea-i pirpiriu.

Cel de la masă aruncă rîzînd cartonul spre George Adams care îl prinse îndemînatic din

zbor și se întoarse înjurînd furios în gînd : „.....mamei tale !“ iar bărbatul de la masă strigă mai departe :

— Albert March, asasin.....

George Adams se duse să se alăture celor cărora li se luaseră amprentele și li se înmînase talonul. Se uită să vadă ce scrie pe al său. Citi : *Închisoare. Așteaptă judecata.* Apoi urma un număr, numele său și data. *Învinuirea : organizație ilegală.* Își îndesă cartonul în buzunarul de sus al hainei și se strecură lîngă Jefferson care încă mai aștepta. Jefferson zise :

— Ai primit talonul de identitate ? Ascultă-mă, să ai mare grijă de el. Cît ești aici trebuie să-l ai asupra ta oriunde te duci. Dacă-l pierzi, dai de bucluc cu olandezul.

Adăugă zîmbind :

— Ehei, e ca un fel de pașaport !

George Adams răspunse :

— Dacă viermele ăsta o face pe grozavul, am să fac gură, ai să vezi.

Își băgă mîna sub jachetă și se scărpină la subțioară. Avea nevoie de o baie și pipăindu-și obrazul neras avu senzația că atinge o hîrtie de șmirghel.

Un arestat privi spre el și-l întrebă :

— Voi de colo, sînteți deținuți politici ?

— Da, recunoscu George Adams.

— ...de guvern ! Cițiva de-ai voștri au fost eliberați ieri pe cauțiune.

— Da, cam cîți ?

— Nu știu sigur, dar nu erau dintre ciracii tovarășului de colo.

Arătă cu degetul mare în direcția lui Jefferson. George Adams continuă să-i vorbească :

— Am fost și eu reținut pentru o lună. Fără drept de cauțiune.

— ...de guvern, repetă celălalt în șoaptă. Ar trebui să facem revoluție.

Mișcarea următoare era să coboare într-o altă cameră, ca să efectueze predarea obiectelor personale. Sacul cu obiecte fusese trimis de la sectorul de poliție, iar un funcționar al închisorii le cerceta conținutul în prezența fiecărui nou venit. Toată lumea coborî și se alinie în dreptul unui alt birou la care stătea paznicul cel scund și furios, ajutat de un pușcăriaș.

Din nou începură să strige nume. Ajutorul scotea conținutul din sac, în timp ce gardianul identifica fiecare obiect după o recipisă și restituia omului ceea ce avea dreptul să păstreze asupra sa.

Lui George Adams i se înapoie aparatul de ras și un pachet de țigări pe jumătate gol. Fu informat că posedă cincizeci și opt de cenți numerar.

Reveni în linie și examină aparatul de ras. Avea șervet, dar pachetul de lame care îi fusese trimis de proprietăreasă la sectorul de poliție fusese reținut și acum se întreba dacă să nu-și lase barba să crească. Revenind în linie se ciocni de cineva și spuse, ridicînd privirea :

— Îmi pare rău, prietene.

Făcîndu-și loc alături de celălalt, văzu o față netedă de băiat cu obraji fără barbă, bucălați, ca de copil, și cu o gură amară. Privindu-i ochii constată că erau duri, cenușii și reci ca pietricelele de pe o plajă, după ce s-a retras fluxul. Ochii nu zîmbeau. Băiatul avea părul tuns scurt, un cap mic și rotund, iar tenul gălbejit amintea culoarea unui os, învechit și ros.

George Adams începu o conversație pe șoptite :

— Ce faci tu, băiete ?

— Bine, răspunse tînărul hotărît.

Ochii cenușii ca piatra nu priveau spre el.

— Pentru ce te-au adus aici ?

— Pentru omor, răspunse băiatul distrat.

George Adams gîndi : „Doamne, cu atîta ușurință ! Omor ?“ Nepăsarea băiatului îi inspira groază.

Apoi gardianul de la birou strigă :

— Albert March !

Băiatul păși înainte. Nu mai reveni alături de George Adams ci trecu de cealaltă parte a liniei.

George Adams șopti către Jefferson care stătea alături :

— Așa de tînăr și să omoare !

Adăugă apoi încruntat :

— Poate că-i o greșeală. S-ar putea să nu fie el vinovatul.

Rămase astfel, cu gîndul la băiat, pînă cînd paznicii începură din nou să-i strige, separînd pe oamenii de culoare de africani, iar Jefferson plecă de lîngă el cu un surîs și cu un semn din ochi, spunîndu-i :

— Ne mai vedem noi, George.

Oamenii care mai rămăseseră fură încolonați cîte doi, sub privirea unui paznic și li se spuse aspru :

— Ieșiți afară !

În mers șovăitor urcară pe sub boltă, trecînd din nou prin holul în care funcționarii și mandatarii continuau să lucreze și ieșiră în curte. Lumina soarelui dispăruse de pe bariera de piatră care înconjura închisoarea, dar mai întîrzia într-un colț al cerului, dînd impresia că-și rîde de ei. Traversară curtea pe lîngă o rampă pe care un paznic de culoare stătea într-o poziție rigidă, privind drept înainte, ca un cap sculptat la prora unei corăbii. Ajunseră lîngă alt paznic, care deschise o poartă din bare de fier ; prin ea se intra într-un scuar deșert acum, spre sfîrșitul după-amiezii, înconjurat de un șir de celule cu uși metalice și găuri de supraveghere acoperite cu portițe de fier, dînd impresia că sînt petece peste ochii unici ai unor ciclopi aliniați. De cealaltă parte, se vedea peretele din spate al clădirii cu etaj, în care se aflau alte celule. Traversară și această curte spre un alt grilaj barat, pe care îl descuie alt paznic cu o cheie de fier. Printr-un tunel strîmt, pe sub o arcadă pătrată, printre două clădiri, se ajungea într-un alt scuar, mărginit de birouri și de bucătării. Un zid și un arc ducea la infirmerie și un alt grilaj înalt despărțea cele două secții de prevenție, una pentru arestații de culoare, alta pentru cei albi.

Lumina soarelui, intercalată cu triunghiuri și dreptunghiuri de umbre cenușii, forma un desen futurist în două culori.

Pisica închisorii, bine hrănită și grațioasă, cu blana ei de culoarea unei broaște țestoase, se furișă, traversînd curtea și dispăru pe aleea care ducea spre bucătărie.

Gardianul le strigă :

— Gata ! Dezbrăcați-vă !

Unii dintre oameni începură să-și lepede hainele și ceilalți îi imitară. Paznicul îi supraveghea, bătîndu-se cu mînerul bastonului de cauciuc peste coapsă.

În timp ce se dezbrăcau, apăru un alt gardian în capul scărilor care coborau de la celulele de sus. Traversă curtea prividu-și ceasul și apoi scoase cheia și descuie grilajul care despărțea curtea de scuar.

— Baia ! Iute baia ! se răsti el și apoi se adresă gardianului :

— S-a făcut teribil de tîrziu astăzi.

— A fost mare grupul ăsta de lepădături, spuse paznicul batjocoritor.

George Adams își scoase pantalonii și haina și se descheie la cămașă. Cei din fața lui, gata dezbrăcați, intrau pripiți pe poartă, goi pușcă, lăsînd în urmă legătura cu haine pe care paznicul o controla mînuind fiecare articol cu prudența cu care un cercetător lucrează cu niște bacterii extrem de periculoase. Dar înainte de a-i însoți spre dușuri, temnicerul care se uitase din nou la ceas spuse :

— Stați pe loc, ticăloșilor !

Se adresă apoi însoțitorului :

— Uite ce e, omul lui Dumnezeu, eu nu-i mai aştept. Plec chiar acum. Golanii ăştia se pot spăla şi mîine dimineaţă, fir-ar să fie! N-am intenţia să fac ore suplimentare de dragul lor.

Însoţitorul ridică din umeri şi paznicul făcu semn lui George Adams şi celorlalţi care mai aşteptau încă, să intre în curte.

— Daţi-i drumul, în pas săltat! Cît mai iute!

Îşi adunară legăturile cu haine, cei care apucaseră să facă duş săltînd şi ţopăind ca să se usuce şi intrară în curte. Cei doi paznici, dintre care unul deschidea uşile, începură să distribuie deţinuţii pe celule.

George Adams se îndreptă spre capătul coloanei, simţind prin ciorapi căldura pavajului. Îşi trăsese din nou pantalonii, dar purta în mînă haina şi pantofii. În celula în care îl împinsese paznicul, văzu patru oameni aşezaţi pe aşternuturile lor, scărpinîndu-se şi scrutîndu-l cu privirea.

Uşa celulei se trînti în urma lui şi lacătul scrîşni şi scîrţîi. Unul dintre oameni îl privi încruntat şi spuse:

— Te-au lăsat să-ţi păstrezi hainele?

George Adams zîmbi spre el, răspunzîndu-i:

— Da, prietene.

Îl lămuri că pînă la urmă nu mai făcuseră baie.

3

ÎN HOLUL DE PRIMIRE, un funcţionar în uniformă se ridică de la birou şi-l ocoli purtînd o foaie de hîrtie în mînă şi întrebînd:

— Unde sînt ceilalţi acuzaţi?

— Sînt şi ei pe aici, răspunse un om, arătînd cu degetul spre o încăpere care da în sala principală. I-au adus aici să aştepte să fie judecaţi pentru că au atacat un paznic.

Slujbaşul se duse la uşă şi se răsti:

— Veniţi încoace, voi de colo!

Trei oameni desculţi, îmbrăcaţi cu jachetele de pînză, cămăşile roşii şi pantalonii scurţi ai închisorii, ieşiră codindu-se şi se aliniară cu spatele la perete. Funcţionarul confruntă numele de pe taloanele lor de identitate, cu hîrtia pe care o ţinea în mînă şi apoi se întoarse la birou. Semnă o chitanţă şi o dete gardianului care escortase acuzaţii trimişi de la altă închisoare. Fuseseră mutaţi de acolo la penitenciar, unde urmau să aştepte judecata.

Stăteau liniştiţi, cu feţele goale de expresie, ca unii care ştiau bine cum se trag sforile, cu aerul că nu văd nimic, dar de fapt încordaţi ca un arc, gata să se mişte la orice tresărire. Unul dintre ei avea o cicatrice pe obrazul stîng, de la sprînceană pînă la bărbie. Îi dădea un aspect nesimetric; faţa parcă i-ar fi fost împăiată în grabă şi cusută la loc. Toţi aveau capul ras, gura tăcută şi posacă.

Ceva mai devreme stătuseră în pragul camerei, privind cum sînt verificaţi noii sosiţi.

Cînd mărunțelul John Solomons începuse să țopăie și să se rotească, doi dintre cei trei se puseseră pe rîs. Solly se întorsese și privindu-i cu dezgust simulat, le strigase :

— De ce v-a apucat rîsul, prăpădiților ?

Apoi, cînd paznicul se stropșise la el, sărise la o parte. Omul cu cicatricea rînjise, arătîndu-și gura fără dinți.

Stătură aliniați pînă cînd gardianul le porunci răstit să-l urmeze și o porniră iute, în șir indian. Trecură de mai multe porți, străbătură curțile tăcute și apoi fuseseră duși în scuarul dintre blocul de izolare și sectorul de prevenție.

4

ÎN TAVANUL celulei mari, un bec de sub o bucată groasă de sticlă răspîndea o lumină galbenă, palidă și diluată, care nu pătrundea în colțurile mai îndepărtate. Sus, pe unul dintre pereți, cele două ferestre cu gratii erau acoperite cu o plasă din sîrmă prăfuită ce nu lăsa să intre lumina amurgului care colora cerul în violet. Pe podea, pe pături ponosite, erau tolăniți sau ghemuiți cei mai mulți dintre cei patruzeci de oameni închiși în celulă, în timp ce cîțiva se foiau umblînd de sus în jos.

Se părea că zăduful zilei căzuse și el în cursă și fusese închis laolaltă cu pușcăriașii.

Îl simțeai ca pe un fel de vată umedă și lipicioasă care invizibilă intensifica mirosul greu al respirațiilor și al trupurilor. Faptul că arestaților care așteptau judecata nu li se îngăduia să rămînă cu hainele și pantofii lor de acasă, nu părea să aibă efect. Trupurile goale sau pe jumătate goale îngăduiau mirosurilor de transpirație și de pături nespălate, să circule în voie împreună cu alte miasme. Duhoarea și zăduful păreau învăluitoare, solide, copleșitoare așa cum ar fi sunetul pălăvrăgelilor într-o cazarmă.

Unii zbierau cîntece, fiecare pe legea lui, alții vorbeau în gura mare, ca să se poată auzi, alții se certau și făceau gălăgie de dragul de a face gălăgie, cu toții contribuiau la harababura generală.

Ici și colo cîte unii stăteau cinchiți, jucînd cărți cu cîte un pachet de cărți jerpelite, făcute de mînă sau furate, sau dame, folosindu-se de bucățele de hîrtie și de cărbune, pe o tablă zgîriată în podea. Alții își jucau la zaruri îmbrăcămintea. Aceasta era celula principală de la parter. La etaj se mai afla una în care hărmălaia era de două ori pe atîta.

Zarva se potolea pentru un timp cînd paznicul de noapte se oprea făcîndu-și rondul prin secție și striga prin gaura de control din ușa de fier.

Butcherboy Williams întrebă :

— Cum de-ați nimerit voi la închisoare, nătîngilor ?

Înghesuise un grup de noi veniţi într-un colţ şi-i biciuia cu privirea ochilor săi injectaţi.

Şef de bandă şi totodată şeful celulei datorită brutalităţii sale, era josnic ca un şacal, însetat de sînge ca un lup, mîrşav ca o hienă, iar grupul pe care îl îngrămădise în colţ se agita înfricoşat, evitîndu-i privirea bestială.

Doar omul numit Solly nu dădea semne de intimidare. Îşi înălţă faţa zbîrcită şi rîse. Sunetul îi ieşea din gîtlej cu stridenţa unui cîntec de cocoş.

— Beţie şi scandal ! strigă el strîmbîndu-se. Beţie şi scandal, şefule !

— Tu ? rînji Butcherboy. Ştiu eu cine-mi eşti, bă Solly. Beţie da, dar scandal ioc. Ce naiba ai putea tu face ca să se cheme într-adevăr scandal ?

— Eu socot că pot, cloncăni Solly.

Începu să danseze ca o marionetă un joc grotesc, sub ochii matahalei sălbatice. Era o pocitanie de om gălbejit, murdar, jerpelit şi pipernicit, cu ochii ca nişte semne de adunare mîzgălite în cutele zbîrcite ale feţii, o gură ca o liniuţă pătată, flancată de două paranteze adînci. Ţeasta lui dură era acoperită cu puncte de păr ca piperul, iar fruntea îi era însemnată de miriade de linii. Trupul pirpiriu şi costeliv era acoperit cu o cămaşă jegoasă, cu cîteva numere prea largă pentru el, care îi ajungea pînă la încheieturile jupuite ale genunchilor.

Ţopăia în sus şi în jos, rînjind la Butcherboy cu gura lui strîmbă şi bătînd din palmele osoase.

— Hei, Butcherboy, socot că pot. Ţi-o spun eu !

Butcherboy mormăi o înjurătură.

Era pe jumătate gol, dînd la iveală un piept ca de maimuţă, acoperit cu diferite tatuaje : două mîini unite, un cap de mort şi două oase încrucişate, drapelul britanic, un pumnal însîngerat şi diferite alte embleme în acord cu gustul său barbar. Sub talie purta o pereche de pantaloni scurţi, kaki, deasupra unei pijamale lungi şi murdare care îi dădea un aspect comic, în ciuda forţei sale brutale. Se plecase acum asupra omuleţului, ţinîndu-şi mîinile masive în şold şi rînjea cu o veselie sinistră.

— Tu, măi ? spuse el cu voce dispreţuitoare. Tu nu eşti în stare să faci rău nici unei muşte !

— Ascultă aici, clămpăni Solly, trecînd la altă versiune a dansului început. Socot că pot, amice. Crede-mă ce-ţi spun !

Ceilalţi, bucuroşi de această diversiune, începură să se îndepărteze cu prudenţă, profitînd de faptul că atenţia lui Butcherboy se abătuse în altă parte.

— Hai să-ţi povestesc, continuă Solly. Eu socot că pot. O să vezi şi tu dacă n-am dreptate. Mă duc şi eu în ziua aceea la un local. La Wellington Arms, îl ştii şi tu. Deci iată-mă-s acolo. Tocmai luam una mică la bar, cînd intră grangurul ăla.

— Care grangur ? întrebă Butcherboy amenințător.

— Așteaptă, bre. Ascultă ! Asta-ți spuneam. Șmecherul ăsta vine lîngă bar și numai ce-l auzi că cere : „Dă ici un lichior de banane." Eu mă zgîiesc la el și-i cer socoteala. „Lichior de banane ? Te crezi la Gran Hotel. Lichior de banane zici ? Asta-i băutură de negresă, musiu." Șmecherul se holbează la mine și zice : „Ia vezi-ți de treabă !" „Ei comedie, zic eu, ușor îți mai sare muștarul." „Du-te dracului, zice șmecherul, nu vezi că ești beat ?" Mie mi se acrise să-l văd cum își dă aere, pricepi ? Așa că îl iau iute. „Va să zică omul nu mai are voie nici să se îmbete ? Nu mai poate să se pilească fără ca un nepoftit ca tine să nu-și bage nasu ? Lichior de banane zici ? Îți dau eu ție lichior de banane !" Și numai ce-l înșfac de......

Povestirea îi fu înăbușită de o zarvă bruscă care se iscase în cealaltă parte a celulei, făcîndu-l pe Butcherboy să-și ridice capul neolitic și să urle :

— Liniște ! Fleanca, secăturilor !

Cînd larma se potoli într-un murmur, se întoarse din nou spre omuleț și mormăi :

— Dă-i drumul mai departe.

— Bun, chicoti Solly. Cum îți spuneam, îl apuc pe grangur și-i cer socoteala. „Zi așa, te crezi grangur mare și-o faci pe grozavul ?" Barmanul se dă și el la mine : „Ei, las-o baltă !" Eu mă întorc spre el : „Și tu, ține-ți fleanca !" Dar tipul pe care-l apucasem, văzînd că nu mă uit spre el, îmi cîrpește o labă. Și atunci numai ce mă-ntorc eu și zic : „Aaa ! De ăsta-mi ești vasăzică ! Las că-ți arăt eu ție. Stai să vezi !" Și mă reped la dînsul, uite așa...

Și pînă să se pună Butcherboy în gardă, omulețul îl și apucase de umeri, zvîcni în sus cu trupul lui miniatural și țeasta-i dură o porni ca o ghiulea de tun.

Butcherboy își feri capul în ultima clipă și împinse omulețul, mormăind.

— Nu te supăra, frate-miu, cîrîi Solly, strîmbîndu-se de rîs. N-am vrut decît să-ți arăt.

— N-o face pe prostul ! ripostă Butcherboy. Zii mai departe.

— Bun ! Asta-i cam deranjase surtucul, îți dai seama ? Și pe loc începem să ne tăvălim prin tot localul, printre mese, printre ceilalți consumatori. Băutura se varsă peste tot și eu dau și iar dau cu scăfîrlia în grangur. Ia privește !

Își înclină capul și indică mai multe cucuie și vînătăi, cu un deget murdar care semăna leit cu o crenguță uscată. Apoi continuă :

— Șmecherul îmi trage două cu genunchiul și eu îl iau la răfuială : „Dai cu piciorul, hei ? Las că-ți arăt eu ție !" Îi mai servesc eu cîteva cu capul, de-l podidește sîngele pe nas și pe gură și i se învinețește un ochi. Dar afurisitul de barman telefonase între timp la poliție, fricosul, și pe deasupra, împreună cu alți șmecheri, m-au țintuit pe loc și-au pus capăt bătăii. Foarte bine, eu nu vreau să stîrnesc scandal, stau liniștit și aștept jandarmii. Eu

n-am făcut nimic rău. Doar ăsta cu lichiorul lui de banane. Lichior de banane, spune şi tu !
— Ce s-a întîmplat cînd ai intrat la apă ? Pentru asta nu-ţi dă decît două lire amendă sau zece zile, nu mai mult.
— Drace, n-am recunoscut nimic şi cu asta, basta.
— Nimic ! Eşti nebun ? Puteai să fi şi început cele zece zile. Crezi că aşa scapi ?
Butcherboy rînji. Solly privi şiret, izbucni în rîs şi se apucă din nou să danseze ca nebunul.
— Am eu motivele mele, ce ştii tu !
Butcherboy îl privi bănuitor şi-l înjură din nou. Apoi întoarse spatele lui larg cît o uşă spre omuleţ şi privi în jur prin celulă. Lovind cu piciorul, începu să-şi facă loc printre trupurile culcate pe duşumea, zbierînd :
— Unde-s derbedeii ăia care tocmai au sosit. Vreau să-i judec... ......lor de derbedei !
Ajunse la culcuşul lui. Prin confiscarea păturilor de la cîţiva dintre tovarăşii de celulă, îşi construise o saltea care înlătura în mod considerabil incomoditatea duşumelei de ciment. Din alte pături îşi aranjase o pernă. Se sui călare peste saltea, privi ameninţător în jurul încăperii în timp ce suita lui slugarnică care includea pe Brakes Peterson, Pinks, Moos şi Squinteye Samuels, îl înconjura arătîndu-şi devotamentul prin zîmbete admirative care însă, analizate mai de aproape, ar fi dat la iveală anumite semne de ură şi batjocură.
Marele om îşi încordă muşchii şi-şi umflă pieptul tatuat, făcînd imaginile să se mişte

ca nişte desene animate. Se lovi peste pectorali şi bicepşi cu mîinile lui ca nişte gheare de escavator. Ochii mici, lucitori, săltau jurîmprejur ca nişte scîntei.
— Stai să văd, bodogăni el. Sînt cîţiva nepoftiţi aici, pe care nu-i cunosc.
Ochii continuară să se plimbe de la un obraz la altul şi se fixară asupra unui individ cu bărbia ciupită de vărsat şi faţa răutăcioasă ca de vultur care, posac, stătea lungit alături.
— Hei, tu ! Fă-te-ncoa, bă ! Hai, saltă !
Omul nu se mişcă.
— Saltă cînd îţi spun, ticălosule ! şuieră Butcherboy.
Omul îl privi în ochii care semănau cu nişte butoane de gheaţă, adună salivă în gură şi scuipă.
— Aduceţi-l la mine, mîrîi Butcherboy şi într-o clipă, noul sosit fu apucat de gît şi de fundul pantalonilor şi îmbrîncit spre şeful celulei care-l aştepta.
Un pumn ca o lovitură de baston îi făcu faţa să explodeze, împroşcînd sînge de jur împrejur.
Omul se curbă sub strînsoarea celor care-l ţineau, iar Butcherboy îl apucă de curea şi, după ce ceilalţi îi dădură drumul, îl ridică deasupra capului şi apoi îl aruncă nepăsător în lungul celulei. Puşcăriaşii se împrăştiară şi trupul omului se lovi de perete şi lunecă pe podea, unde rămase zăcînd şi scoţînd gemete de animal rănit.
Butcherboy rîse răguşit, iar acoliţii săi chicotiră. Ochii lui mici căzură asupra unui tînăr,

aparent slăbuț, dar dur ca oțelul, cu fața de copil bătrîn a băieților de mahala.

— Cine-i ușurelul ăsta ? întrebă el cu o voce răgușită, care dovedea niște corzi vocale vătămate.

— I se spune Puștiul din Casbah, îl informă Brakes Peterson.

Acesta nu avea decît o parte a feții întreagă. Cealaltă era o rețea hidoasă de crețuri și cute cauzate de o arsură prost tratată pe care i-o făcuse amanta lui. Sătulă să-i mai suporte brutalitățile, se răzbunase într-o noapte, pe cînd el dormea, punîndu-i un fier încins pe obraz.

— Au de gînd să-l spînzure, continuă Brakes vesel, l-au arestat pentru omor.

— Un ușurel, cu carcasă de oțel, am văzut eu, rîse Butcherboy scrîșnit. Vino aici, ușurelule !

Băiatul păși înainte și ochii îi erau mohorîți și duri în lumina apoasă a becului din tavan. Își mușcă unghia degetului mare, o privi și apoi ridică ochii spre Butcherboy.

Gura uriașului începu să se miște, dînd la iveală dinți stricați.

— Cum te cheamă, Ușurelule ?

— March. March Albert.

— Și ce-ai făcut ?

— Am ucis.

Băiatul vorbea de parcă omuciderea ar fi fost o activitate normală, ca de pildă a merge la closet sau a te scărpina unde te mănîncă.

— Spui vorbe mari, Ușurelule !

— Nu-mi prea place să spun nimic, replică băiatul.

Își mușcă altă unghie și o examină, ignorînd privirea lui Butcherboy.

— Drace, Ușurelul e și deștept pe deasupra.

Ștergîndu-și degetele de partea laterală a blugilor, băiatul mormăi :

— Unor tipi le place să vorbească. Mie nu.

— Uite ce e, băiete, cînd vorbești cu mine, vorbești cu unul sus pus, ai înțeles ?

O mînă zvîcni înainte și îmbrînci pe băiat. Puștiul din Casbah căzu jos, dar numai pentru o clipă, sări apoi în picioare, ca o minge, arătîndu-și colții. În secunda următoare se lansase ca un proiectil de-a lungul celulei, cu capul înainte, țintind drept în stomacul lui Butcherboy. Dacă țeasta dură, propulsată de cele șaizeci și cinci de kilograme ar fi nimerit ținta, Butcherboy, luat prin surprindere, ar fi fost lovit, cocoșat, doborît, lichidat poate. Dar uriașul era pregătit și la momentul potrivit luă poziția potrivită.

Mormăind, zvîcni genunchiul în sus și lovi drept în gura tînărului în atac.

Cînd Puștiul din Casbah își reveni, toți oamenii se culcaseră, înfășurați în pleduri sau întinși și dezveliți de căldură. Băiatul se ridică anevoie, scuipă un dinte și-și pipăi buza crăpată. Nu trebuia să se decidă dacă să se răzbune sau nu pentru atacul lui Butcherboy. Răzbunarea îi luneca în minte cu ușurința unei roți dințate, bine unse, în verigile unui lanț gresat.

Se duse la găleata cu apă și se spălă de sînge, bău un gît, cercetă cu privirea locul în care forma greoaie a lui Butcherboy se clătina de efortul sforăitului său de brontozaur și apoi se întoarse să examineze restul celulei.

Umblînd tăcut, trecu peste trupuri adormite, privind cu atenție în jos. În cele din urmă, descoperi o cutie de sardele care era folosită de cineva drept scrumieră. Se lăsă jos și începu să desfacă cheia lungă de conserve care rămăsese înfășurată în tablă.

După ce reuși să elibereze cheia, băiatul căută un loc liber lîngă perete și se așeză jos. Începu să frece capătul prelung al cheii de porțiunea de podea cimentată care se afla între picioarele sale. Lucra fără zgomot, pilind metalul ca să-i ascută vîrful, se oprea doar cînd se mișca sau tresărea cineva în somn și apoi continua răbdător, în scopul de a transforma cheia într-un piron ascuțit.

5

CÎND SE DESCHISESE ușa, trei dintre oamenii din celulă fuseseră întrerupți în mijlocul unei partide de remi, jucată cu un pachet de cărți unsuroase pe care îl ascunseseră în grabă sub pătură.

Era un trio greu de descris. Purtau toți pantaloni scurți, soioși, maiouri și cămăși nespălate și stăteau jos, sub becul anemic din tavan. De îndată ce ușa fusese din nou încuiată, scoaseră cărțile de sub păturile boțite și odată ce-l salutaseră pe George Adams cu o clătinare de cap indiferentă, își reluară jocul, studiindu-și concentrați cărțile pe care le avea fiecare în mînă.

Celula era strîmtă și era cald. Într-un colț de lîngă ușă se afla un hîrdău și în celălalt o căldare cu apă. Fereastra zăbrelită care era plasată foarte sus, în peretele din fund, era acoperită cu funingine, iar de pervazul ei atîrna o sîrmă îndoită de care erau agățate patru cești.

George Adams se uită împrejur în căutarea unui loc unde să-și fixeze culcușul, cînd cel de-al patrulea om îi vorbi. Același om îl întrebase și despre haine.

— Simte-te ca la tine acasă, amice.

Avea o voce degajată, în care vibra un fel de humor satiric. Întinse un picior atingîndu-l pe unul dintre cei trei, în spate, și spuse.

— Dă-te mai încolo ! Fă puțin loc pentru omul ăsta.

Fără să-și ia ochii de pe cărți, cei trei se suciră pe păturile întinse, lăsînd loc unde să se poată culca George Adams. Acesta spuse :

— Mulțumesc, oameni buni.

Dar nu-l luară în seamă, așa că zîmbi spre cel de-al patrulea.

George Adams își aranjă pantofii lîngă perete, îi acoperi cu haina împăturită și apoi se așeză jos și își întinse picioarele. Se simțea năclăit de căldură care părea să se îngrămădească aici în straturi. Undeva, în altă celulă,

cineva începuse să cînte Gallway Bay și dinspre alt sector al închisorii răsunau pași pe o scară de fier.

— Și zi așa, amice, spuse cel de al patrulea om. Iată-ne cu inimile sfărîmate că am ajuns și aici !

George Adams îi zîmbi și omul îi întoarse surîsul. Întrebă :

— Nu ți-au dat pături ?

— Am ajuns tîrziu, îi explică George Adams. Cred că gardianul n-a mai vrut să deschidă magazia.

— Nemernicii ăștia nu-și mișcă fundul decît dacă n-au încotro. Ascultă ce-ți spun. Cînd deschid să ne aducă de mîncare mîine dimineață, cere paznicului de serviciu pături și o cană. Dacă nu le ceri, se fac că plouă, înțelegi ?

— Așa am să fac, îl asigură George Adams.

— Era mulțumit să întîlnească pe cineva dispus să fie prietenos. În jumătatea aceasta de lume împrejmuită de piatră și fier era o atmosferă de „fiecare să se descurce singur" care lui George Adams nu-i făcea nici o plăcere. Copilărise în mahala și știa că aici găseai trădători și vicleni, denunțători și lingăi, violenți și tiranici, lingușitori și sălbatici, oropsiți și neajutorați, că cei puternici jefuiau pe cei slabi, iar cei tari și brutali formau împreună un fel de alianță nebuloasă, cu scopul să-i terorizeze pe cei amărîți.

George Adams medita la acest lucru cînd cel de-al patrulea îi întrerupse gîndul.

— Ești pentru prima dată aici ?

— Da. Am mai fost închis la sectorul de poliție, dar e prima dată cînd sînt adus la penitenciar.

George Adams privi spre om. Era subțire și mlădios, tolănit în unghi, în colțul său, ca o riglă pliantă abandonată. Avea o față slabă, netedă și frumoasă, bronzată și o proteză albă care licărea cînd zîmbea. Ca și ceilalți, izbutise să rămînă în hainele sale. Cămașa îi era de un verde aprins, pantalonii cu ținte, buni și curați ca și cum chiar și aici se străduia să-și păstreze aerul de tip fercheș. Era un fel de gentleman gangster, un membru al aristocrației interlope, nu un pierde-vară de pe la colțul străzilor, ci un vizitator obișnuit al sălilor de biliard aflate în lungul străzilor Hanover și Caledon unde se urzeau lovituri pe un fundal de fum și pocnete de tac.

Stătea trîntit în colțul său, cît se poate de departe de mirosul de amoniac al hîrdăului, lung și subțire și neted, sclipitor și periculos ca o lamă de cuțit.

Puse întrebarea inevitabilă cu afabilitate.

— Pentru ce ești închis ?

Lui George Adams îi era cald, transpirația îi păta fruntea și se descheie la cămașă ca să și-o scoată, în timp ce-i dădu răspunsul.

— Motive politice. Am complotat împotriva guvernului.

Cei trei se opriră din joc ca să-l privească curioși și cel de-al patrulea izbucni în rîs. Spuse, clătinînd încet din cap :

— A da, rezistența. Am citit despre asta.

Se ridică în capul oaselor şi continuă cu ochii scăpărători de entuziasm :

— Sabotori, ai ?! Ce-ţi spun eu ? Au fost nişte tipi dincolo, de partea cealaltă, care au aruncat în aer o cale ferată. Drace, omule, asta-i o afacere mare.

George Adams răspunse atent, lepădîndu-şi pantalonii, astfel că acum rămăsese în maiou şi chiloţi.

— Organizăm doar anumite lucruri.

Îşi şterse transpiraţia de pe faţă cu un deget. Cei trei îşi reluaseră jocul de cărţi. Scotoci prin haină pînă cînd găsi un pachet mototolit care conţinea patru ţigări uşor îndoite. Îndreptă pachetul şi-l oferi individului celui zvelt, dar acesta clătină din cap spunînd :

— Fumează tu. Am şi eu cîteva.

Adăugă făcînd cu ochiul.

— Gagica mea îmi poartă de grijă.

Apoi, cînd George Adams luă o ţigară şi o oferi unuia dintre jucătorii de cărţi, îl întrebă încruntat :

— De ce dracu le dai tutun ? Indivizii ăştia pot să-şi facă rost şi singuri. Ascultă-mă pe mine.

— Ei lasă, spuse George Adams. Doar sîntem aici toţi împreună.

Jucătorul de cărţi luă ţigara şi zîmbi spre George Adams care îi spuse :

— Mă tem că va trebui s-o împărţiţi între voi.

— E în regulă, frate-miu, răspunse alt jucător, salutînd cu degetul la frunte.

Tipul cel slab scoase o brichetă, o aprinse şi o ţinu ca George Adams să-şi aprindă ţigara. Din punctul lui de vedere, Adams era egalul său, specialist de frunte în domeniul infracţiunii. Dar îi veni mai greu să fie galant cînd, fără tragere de inimă, oferi bricheta jucătorilor de cărţi. După ce dosi bricheta, spuse :

— A, da. Eu mă numesc Yusef Ebrahim. Gagiii îmi spun Yusef Turcul.

George Adams se prezentă zîmbind spre ceilalţi, prin fumul care începuse să se înteţească şi întrebă :

— Şi pe tine de ce te-au luat ?

Yusef Turcul rîse încetişor şi apoi se burzului brusc, ridicîndu-se drept şi privind spre George Adams.

— Drace ! M-au închis uite aşa, fără să am nici o vină.

Îşi clătină capul îngust şi lucios.

— Au zis că am ajutat la o spargere într-o fabrică. Doamne, ce mai legi ! Te bagă la răcoare pentru te miri ce, nu eşti de acord ?

— Recunosc că se mai întîmplă, spuse George Adams.

Fumul plutea în jurul lor, dar nimeni nu-i dădea atenţie şi căldura nu se potolea deloc. Fumul făcea aerul gros ca o flanelă.

Omul cel subţiratec spintecă aerul cu degetul, în direcţia lui, în timp ce vorbea :

— Ascultă, amice. Dumneata ești om cu carte. Nu zic bine ? Socot că știi cîte ceva despre legi. Doar ai studiat guvernul !

— Ei de, nu știu chiar atît de multe, surîse George Adams.

— Foarte bine, spuse Yusef Turcul. Ascultă la cele ce-ți povestesc eu. Stăteam în fața fabricii ălea din Salt River. Mă plimbam și eu așa, în sus și în jos, fără treabă. Ardeam gazul pe acolo. Nu era nimeni în preajmă. Doar o mașină fusese parcată în apropiere. Cum îți spuneam, nu făceam nimic anume. Îmi desmorțeam puțin picioarele. Nu urmăream nici un fel de învîrteală. Cînd uite că doi tipi ies în goana mare pe poarta fabricii cărînd împreună un fel de sacoșă.

Făcu o pauză și se scărpină sub cămașă. Trase mîna afară și după ce se uită să vadă ce a prins, strivi de perete. Unul dintre jucătorii de cărți se duse la hîrdău.

— Și cum îți spuneam, continuă Jusef Turcul, tipii ăia ies în goană din fabrică, cărînd sacul. Chiar atunci poliția motorizată trece colțul străzii, cu mașina pe două roți, de iute ce gonea. Și ce să vezi ? Cei doi tipi aruncă sacul și fug de le scapără picioarele în sus pe drum.

Dinafară se auzi o ușă trîntindu-se și tîrșîit de cizme pe pavajul de ciment din curte. Uscățivul îi făcu semn să stingă țigara și jucătorii își ascunseră din nou cărțile, lungindu-se ca și cum ar fi fost gata de culcare.

Pașii paznicului de noapte și zgomotul tusei sale răsunau în curte, pe cînd treceau de la

o ușă la alta. Apoi capacul de pe gaura de control care da în celula lor fu ridicat și George Adams văzu ochiul paznicului iscodind înăuntru. Ochiul dispăru și gaura fu din nou acoperită. Ascultară pașii pornind, oprindu-se, pornind iar, făcînd ocolul curții și apoi urcînd, pe scările de fier, spre galeria de la etaj.

Unul dintre jucătorii de cărți spuse :

— E timpul să ne lăsăm. Eu nu mai joc.

— Ai dreptate, încuviință altul. Hai să stingem lumina.

Yusef Turcul remarcă scîrbit :

— Tot timpul se zgîiește ca să ne spioneze.

Continuă apoi povestea :

— După cum îți spuneam, cei doi tipi au întins-o pe stradă în sus și eu stăteam acolo și nu aveam habar de nimic. Și ce crezi că fac oamenii legii ?

Degetul subțire împunse aerul spre George Adams.

— Opresc mașina și mă înhață pe mine. Ce zici de asta ? Ce-am făcut ? Mă învîrteam doar pe acolo.

George Adams ridică din umeri și spuse :

— Trebuie să povestești totul avocatului.

— Pe dracu avocat, ripostă Yusef Turcul acru. Umblă numai după lovele. Pot să dau și eu singur cu gura. Allah mi-e martor, asta-i totul, stăteam în fața fabricii, nu făceam nimic și acum iată-mă-s aici acuzat de spargere și furt.

Își clătină capul, se ridică și se duse la găleata cu apă, luînd o cană cu el.

— Crezi că asta-i drept? Spune, crezi că-i drept?

— Poliţiştii ăia au apărut foarte repede, îşi dădu cu părerea George Adams.

Yusef Turcul goli cana şi se întoarse în colţul său. Apoi zîmbind spre George Adams, se întinse din nou pe cearşaf.

— Din păcate n-am legat paznicul destul de bine cînd am intrat în fabrică. Aşa că s-a dezlegat şi a telefonat după patrulă. Ei, da, sună pentru ultima oară. Acu trebuie să stingem.

6

BARA DE PROTECŢIE din spatele maşinii vechi şi hodorogite era pe jumătate desprinsă şi trăncănea în mers cu sunet de metal care se loveşte de alt metal. George Adams, stînd alături de Jefferson Mpolo care conducea, îşi amintea vag de zgomotul maşinilor din fabrica în care lucrase cîndva. Jefferson conducea egal, cu grijă faţă de maşină, privind concentrat prin parbrizul pătat. Sub şolduri, într-un punct în care tapiseria se uzase, George Adams simţea duritatea arcului. Străbăteau străzi tăcute, lăsînd în urmă case luminate, cu porticuri înalte şi grădini îngrădite, felinare ce formau băltoace de lumină gălbuie pe trotuare.

— Sîntem pe aproape, George? întrebă Jefferson.

— Ţine-o tot înainte deocamdată. O să trebuiască s-o luăm la dreapta. Îţi spun eu unde.

Jefferson merse înainte. Rîgîi şi spuse:

— Am avut peşte la cină. Mi-e al naibii de sete.

— Crezi că au pregătit materialul? Ar fi de dorit să nu fim siliţi să aşteptăm.

— Ar fi bine să-l fi pregătit. Vreau să mă duc devreme acasă. Lena e bolnavă.

— Ai chemat un doctor?

— Ba. Are doar gripă. Se face ea bine.

Continuară cursa de-a lungul unui drum care trecea pe lîngă nişte case destul de noi, îngrijite şi spaţioase. Unele aveau palmieri în grădină, plante agăţătoare, vitralii la uşa de intrare. George Adams contemplă cartierul gîndindu-se că aici locuiau cei mai înstăriţi membri ai comunităţii sale: profesionişti, funcţionari, artizani, mici comercianţi şi cîţiva care se aflau la un fel de hotar, tîrîndu-şi existenţa în regretul că nu s-au născut cu o nuanţă mai deschişi la culoare, ca să poată luneca de partea cealaltă şi să fie albi.

Spuse zîmbind:

— Copoi nu prea dau tîrcoale pe aici!

— Ce vrei, aici nu locuiesc decît persoane distinse.

— Guvernul o să declare cartierul ăsta alb, ai să vezi, spuse Adams. Şi atunci cei săraci or să fie siliţi să plece.

Privi înainte, prin parbrizul pătat în galben şi continuă:

— A doua stradă pe dreapta, Jeff. La casa aia cu verandă înaltă.

Cotiră, zdrăngănind, după colţul unei alte străzi. George Adams spuse:

— Ni se atrage mereu atenția să fim prudenți. Mașina asta-i în stare să trezească și morți.

— Ehei, amice, rîse Jefferson. Asta-i Rolls Royce-ul proprietății. Sînt capitalist dat dracului.

— Mai știi, rîse Adams. Mai bine te-ai opri aici. Mergem pe jos.

Bătrîna mașină scrîșni oprindu-se, motorul tuși obosit și apoi se liniști. Adams deschise portiera de pe partea sa cu mare grijă deoarece balamalele erau stricate și se feri să calce pe treapta de modă veche, știind-o la fel de înșelătoare ca o capcană. Trînti ușa ca s-o facă să rămînă închisă și apoi se opri la marginea trotuarului așteptîndu-l pe Jefferson.

Noaptea era caldă, dar aici, în cartierul acesta dinspre munți, bătea o briză ușoară. Privind în vale putea să vadă luminile orașului și docurile unde catargele navelor păreau niște antene profilate pe mare. Deasupra orașului străluceau luminile de neon, învăluite în ceață, dînd impresia că acoperișurile sînt în flăcări.

— Așa, băiete, hai să mergem, spuse Jefferson.

— E în jos pe strada asta, indică Adams și o porniră în lungul drumului.

Trecură pe lîngă un grup de case care aveau în față ziduri joase. De după perdelele luminate se auzeau voci și rîsete și ei traversară o intersecție, umblînd pe sub romburile de lumină ale felinarelor de pe stradă. Jefferson fluiera pe șoptite „Tuxedo Junction“ și George

Adams își aprinse o țigară și aruncă chibritul în întuneric.

Ajunseră în dreptul unui șir de magazine cu luminile stinse : o băcănie, o frizerie, o farmacie și apoi George Adams atinse brațul lui Jefferson și-i spuse oprindu-se în dreptul unei măcelării.

— Am ajuns.

Fațada măcelăriei era în întuneric, vitrina era goală, dar în geam mai era încă afișată lista prețurilor pictate în alb. George Adams privi în sus și în jos pe stradă, să se asigure că nu sînt urmăriți și apoi începu să bată în ușa cu placă de sticlă a prăvăliei.

Jefferson întrebă în șoaptă :

— Magazinul ăsta aparține unuia dintre oamenii noștri ?

— Unui simpatizant. Mai face și el cîte o donație din cînd în cînd.

Pe undeva claxona o mașină. Jefferson rîgîi din nou lăsînd un ușor iz de pește în aerul de pe colină, în timp ce George Adams mai ciocăni odată în placa de sticlă.

De data asta se auzi cum cineva descuie ușa pe care apoi o crăpă puțin.

— Sînt eu, George, spuse Adams. L-am adus pe Jeff cu mine.

— E în regulă. George, băiete.

Ușa fu dată în lături și cei doi intrară în prăvălia întunecată. În aerul din interiorul măcelăriei plutea un miros de carne tăiată, de rumeguș și dezinfectant. Dintr-o încăpere din spate se auzea zgomotul unei mașini.

George Adams o luă înainte, traversînd magazinul. Cea mai mare parte a peretelui din fund era ocupată de bolta unui frigider şi prin întuneric se mai zărea o tejghea pe care se profila un cîntar şi un registru.

Omul care îi conducea spuse :

— Cum o duci Jeff ? Nu te-am văzut de mult.

— Ocupat mereu, veni răspunsul. Voi n-aţi terminat foile ?

George Adams deschise uşa din spatele magazinului şi intră într-o cămăruţă luminată, cu ferestrele acoperite cu vopsea, iar pe jos cu rumeguş. Pe un perete, deasupra unei maşini de făcut cîrnaţi, erau atîrnate o serie de cuţite de măcelar şi de satîre. O chiuvetă şi tot felul de unelte indispensabile meseriei erau împrăştiate prin încăpere. Maşina de multiplicat fusese pusă lîngă o masă pe care erau îngrămădite teancuri de manifeste. Maşina funcţiona şi o fată cu părul roşcat şi cu o pată de cerneală pe bărbie o supraveghea.

— Salut, George, salut, Jeff ! spuse ea privind în sus spre dînşii. Nu v-am văzut de o veşnicie.

Le surîse. Jefferson o mustră :

— N-ai venit la întrunirea de săptămîna trecută.

— N-am putut. Crede-mă că n-am putut.

Adună mai multe foi imprimate şi le aşeză în teancuri.

— Nu eşti supărat pe mine, nu-i aşa ?

— Te iert de data asta.

Jefferson surîse. Se duse la chiuvetă şi bău direct de la robinet. Ştergîndu-se pe gură întrebă :

— Materialul nostru e gata ?

— Trebuie doar să-l legăm laolaltă, spuse omul care le deschisese uşa.

Era tînăr şi gras, cu un stomac de provenienţă recentă care i se revărsa peste curea. Avea nas coroiat şi obrazul ciupit de vărsat. George Adams îl privi şi-i spuse bătîndu-l în glumă peste burtă :

— Cassim, băiete, rău te-ai mai îngrăşat !

— Nu-i aşa ? rîse fata. I-am spus să se pună pe dietă.

— Nu renunţ la patru mese pe zi de dragul nimănui, răspunse vesel Cassim. Hai să legăm materialul, ca voi doi s-o puteţi întinde.

Cei trei se adunară în jurul mesei şi începură să împacheteze hîrtiile. Adams ridică un manifest şi-l privi.

— N-a ieşit prea rău, aprecie el.

— Trebuie să ai în vedere faptul că afurisita asta de maşină se strică la fiecare cinci cuvinte, zise fata.

Cassim rîse, făcînd un pachet dintr-un teanc de broşuri.

— Am văzut că peretele ăla mare din New Market Street era pictat peste tot cu lozinci.

Jefferson se prefăcu mirat.

— Da ! Mă întreb cine o fi făcut-o şi pe asta ? Să murdărească astfel pereţii oamenilor !

Făcură mai multe pachete şi apoi George Adams spuse :

— Cred că-i destul. Şase mii. Mai trebuie să le şi distribuim.

Fata se plînse :

— Voi sînteţi norocoşi. Eu săraca trebuie să stau aplecată peste afurisita asta de maşină, Dumnezeu ştie cît.

Cassim rîse din nou, spunînd :

— Ce vrei ? Tu eşti specialista ! Cine te-a pus să te faci funcţionară de birou ?

Scoase limba la el şi îşi şterse mîinile pline de cerneală de o foaie.

— Cară-te şi lasă-mă în pace, Cas !

Adams îi zise lui Jefferson :

— Tu du-te şi adu maşina, Jef. Te aşteptăm în uşă.

Luară cîte un pachet cu manifeste şi îl însoţiră pe Jefferson în partea din faţă a prăvăliei. Fata ieşi în pragul cămăruţei şi le spuse :

— Noroc bun, băieţi !

Cassim lăsă jos broşurile şi descuie uşa ca să iasă Jefferson. Adams spuse :

— Frumos din partea tipului să ne lase să-i folosim prăvălia.

— N-a fost aşa de simplu, rîse Cassim. Era mort de frică, dar l-am convins eu.

Fata închisese uşa din spate şi ei aşteptau în întuneric. Adams putea auzi respiraţia greoaie a tînărului gras şi, foarte curînd, zdrăngănitul maşinii coborînd strada şi fluierul ascuţit al frînelor, cînd se opri în faţa uşii.

Puţin mai tîrziu se aflau din nou amîndoi în vechea maşină care zdrăngănea şi-l hurduca, coborînd dealul şi îndepărtîndu-se de partea aceea a oraşului. Briza dinspre munţi

se înteţise, şuierînd acum în încheieturile şubrede ale maşinii.

— Vine vîntul, constată George Adams, stînd în colţ alături de Jefferson Mpolo. S-ar putea să bată mîine ca nebunul.

— Mda, băiete. Dar ia spune-mi, oamenii tăi au organizat totul aşa cum trebuie pentru noaptea asta ?

— Aşa cred. Trebuie să-ţi încerci norocul cu ce ţi se oferă, răspunse Adams. Se prezintă mulţi voluntari şi n-ai ce face, trebuie să-i accepţi. A intrat spaima într-o mulţime de oameni.

— Trag nădejdea că n-o să meargă nimic rău.

— De ce să meargă rău ? Eşti neliniştit pentru partea organizată de tine ?

— Nu, dar nu-s puţini cei pe care nu-i cunoaştem bine. Cum spui şi tu, trebuie să ne încercăm norocul cu ei.

Ajunseră în mahalaua oraşului, trecînd pe lîngă un şir de prăvălii : magazine de mobilă, băcănii, delicatese, un cinematograf gol în care vîntul flutura afişele. Trecură pe lîngă ziduri jupuite şi sparte, pe care cărămizile dezvelite arătau ca nişte bube fără crustă. Adams aprinse o ţigară, meditînd la pachetele cu manifeste legate de pe scaunul din spate al maşinii. Era puţin neliniştit în privinţa lor şi ar fi vrut să ştie că a terminat şi cu distribuirea, că a scăpat de pachete şi că se poate întoarce acasă. Nu era frică, îşi spunea lui însuşi, ci doar un sentiment pe care nu-l puteai evita cînd tre-

buia să străbați niște distanțe cu asemenea lucruri. Spuse lui Jefferson :

— Întoarce aici.

Celălalt rigîi din nou și, luînd piciorul de pe accelerator, întoarse volanul și intră pe o stradă lungă și întunecată, unde niște bucățele de hîrtie suflate de vînt dansau pe asfaltul decorat în negru și cenușiu ca niște duhuri vrăjite.

Jefferson, la îndrumările lui Adams, trase lîngă trotuar și un om ieși dintr-o alee. Păși sub lumina galbenă a felinarului și se apropie de Adams, atingîndu-și pălăria uzată și zîmbind. Avea o mustață căruntă, stufoasă ca de lînă încîlcită.

— Bună, George, spuse el. Cum merge ? Te așteptam.

George Adams se aplecă peste spătarul scaunului și ridică două pachete pe care le trecu, prin fereastră, omului.

— Bună, domnule Peters. Îmi pare rău că te-am ținut treaz pînă la o oră așa de tîrzie.

— Nu face nimic, George, nu face nimic ! Tu cum te simți ?

— Bine. Știi ce ai de făcut, nu ?

— Sigur ! Las' pe noi. Cei trei băieți ai mei sînt gata de plecare și am mai găsit încă doi.

— Perfect. Acum trebuie s-o luăm din loc.

— E în regulă. Noapte bună.

Continuară cursa pe șoseaua principală și apoi ieșiră din oraș, îndreptîndu-se spre suburbii. Trecuse mult de miezul nopții pînă să distribuie cea mai mare parte din pachete și

acum, pe un drum mărginit de arbori, străbătînd o zonă neconstruită, George Adams spuse :

— Încă două pachete și putem merge acasă.

— Unul dintre oamenii de legătură ar trebui să ne aștepte aproape de capătul acestui drum, spuse Jefferson. Sper c-o să-și facă apariția și individul acesta.

— Te temi că și-ar putea schimba părerea ?

— E și el destul de nou, explică Jefferson. A mai făcut vreo două lucruri și pare dispus să continue.

— Trag nădejdea că nici unul dintre tipii de pînă acum n-a aruncat materialul în prima gură de canal care i-a ieșit în cale. Măcar atîta, spuse Adams.

Jefferson încetini mersul, privind scrutător înainte. Deasupra lor cerul era albastru întunecat, o veche cuvertură de aba pe care erau împrăștiate diamante false. Aici, la cîmp deschis, vîntul era țeapăn, făcînd vîrfurile copacilor să se legene ca un cor. Dincolo de cîmp, linia mai întunecată formată de casele unui cartier, părea o barieră neregulată de fum, dealungul orizontului.

— Aici, pe undeva, spuse Jefferson, punînd frîna.

În spatele unor copaci, un drum de țară făcut de o societate de construcție, dădea în șoseaua principală.

— Ești de părere să așteptăm ? întrebă Adams.

Dar chiar în clipa aceea două faruri se aprinseră brusc și lumina care izbucni din întunericul drumului de țară se încrucișă cu cea a propriei lor mașini, iar ei văzură conturul unui mare automobil.

Jefferson se întreba „Și acum ce urmează?" tocmai cînd celălalt vehicol țîșni din beznă și se opri de-a curmezișul, foarte aproape, drept în fața lor, iar alte cîteva lumini porniră să se plimbe peste bătrîna lor mașină.

Mai mulți oameni îi înconjurară și auziră pe unul rîzînd. Rămaseră liniștiți, în timp ce fețele celorlalți oameni care purtau haine obișnuite, priveau spre ei, ca apoi să le deschidă portierele cu violență. Cineva spuse privindu-i :

— Ce mai faci Adams ? Și tu Jefferson ?

Vocea vibra, plină de veselie arogantă.

— Ia zi, ce faci Jefferson ? Tîrziu v-ați mai apucat să vă plimbați cu mașina, măi băieți ! Nu cumva ați pornit-o după fete ?

Alt om rîse și un al treilea interveni :

— Ei lasă ! Hai să vedem ce au mai pus la cale.

— Jos, tovarăși, le porunci primul om chicotind.

Adams și Jefferson coborîră în lumina vie a farurilor și a lanternelor. George Adams ținea mîinile în buzunarul hainei. Recunoscu cîțiva dintre detectivii de la securitate. Jefferson rămase alături de el, cu fața lui lată lipsită complet de expresie, în lumina necruțătoare. Doi oameni cercetară interiorul mașinii...

Cel care vorbise primul spuse zîmbind :

— Te simți bine, George ?

George Adams îi aruncă o privire, dar nu spuse nimic. Se simțea furios și frustrat și strîngea tare din pumni.

Alt om din apropiere spuse bătîndu-și joc:

— Georgeovski. De ce nu te cheamă pe tine Georgeovski. Voi, derbedeilor ar trebui să fiți în Rusia, nu aici.

Cei doi care controlaseră mașina coborîră din nou pe șosea, unul dintre ei purtînd în brațe pachetul cu manifeste. Spuse :

— Am găsit astea. Nu-i nimic altceva.

Se adresă unui om înalt, solid, zdravăn, cu fața roșie și nasul ca de bufniță care era mai mare peste ei.

— O să le cercetăm la poliție, spuse acesta.

Se întoarse spre cei doi care stăteau lîngă Jefferson și Adams.

— Voi, băieți, urcați-vă lîngă ei. Noi o să vă urmăm.

Cel care glumise tot timpul le făcu semn să se urce în mașină, indicîndu-i lui George Adams bancheta din spate.

Se urcară și ei și cel care vorbise despre Rusia se așeză în față, cu Jefferson. Toți ceilalți se împrăștiară, îndreptîndu-se spre mașinile lor, iar cea de pe drumul de țară prinse viață și se lansă în fața lui Jefferson, ca să le arate calea.

— Așa, Jeff, ține-te după ei, îi spuse detectivul de alături.

Cele trei mașini o porniră înainte pe șoseaua lungă, mărginită de arbori. Jefferson

privea țintă, încruntîndu-se puțin. George Adams se retrăsese într-un colț, cît mai departe de detectivul care îl însoțea. Tot mai era furios și inima îi bătea să se spargă.

Detectivul care stătea în față spuse :

— Ar trebui să-ți faci rost de altă mașină, Jeff. Asta-i gata să se desfacă în bucăți.

— De ce nu trimiți în Rusia după o mașină ? întrebă cel din spate.

Începură amîndoi să rîdă, iar mașinile lunecau pe șosea în direcția în care strălucirea luminii electrice forma un abur purpuriu de-a lungul autostrăzii suburbane.

7

LA CINCI TREIZECI dimineața un paznic ieși din clădirea administrației, vizavi de secția celor care așteptau judecata și se porni să ciocănească în triunghiul de fier care atîrna de un fel de schelă.

Începuse să se crape de ziuă și o lumină cenușie spăla cerul, diluîndu-i treptat nuanța bleumarin și dizolvînd stelele. Briza care se ivise în timpul nopții pierea ca un strigoi care se retrage în mormînt cînd mijesc zorii și în aer plutea promisiunea unei zile senine.

În celulele de pe tot cuprinsul vechiului penitenciar era agitație, înjurături, înghionteli, strigăte, bombăneli ; o rumoare generală ca și cum un mușuroi de furnici fusese deranjat. Păturile trebuiau strînse și rogojinile făcute sul, ca dușumeaua să rămînă goală pentru

măturat. În bucătărie, echipa de serviciu care sosise cu cîteva ore înainte, îngrămădea castroanele de cositor pentru micul dejun, pe tăvi suprapuse : terci de cereale, simplu pentru ne-albi, cu lapte și zahăr și felii de pîine pentru albi.

George Adams se ridică în capul oaselor și căscînd se frecă la ochi cu palmele, ca să gonească somnul. Trupul îl durea și îi era înțepenit în urma dormitului pe rogojină. Se mai simțise așa și în trecut, trezindu-se dimineața în carceră, la poliție, deci nu dădu prea mare importanță senzației, știind că o să treacă, pe măsură ce trupul se va obișnui cu lipsa de confort.

Se sculă în picioare, își trase pantalonii și pantofii, plecîndu-se să-și lege șireturile și simți un junghi în șira spinării. Hotărî să nu-și îmbrace cămașa, pînă nu se spală.

Ceilalți oameni din celulă strîngeau rogojinile și păturile, căscînd și întinzîndu-se, cu ochii cîrpiți de somn. Din afară pătrundeau zgomotele specifice închisorii care se trezește.

— Cum ai dormit ? îl întrebă Yusef Turcul, aprinzîndu-și o țigară.

Nu-și bătea capul cu strînsul păturilor și cînd George Adams încercă să-i ajute pe ceilalți trei care trebăluiau și pentru dînsul, îi spuse :

— Lasă-i pe ei să strîngă. Fac ei, chiticii ăștia, tot ce-i de făcut. Capătă cîte ceva în schimb.

— Sîntem cu toţii împreună, aici, ripostă George Adams. S-ar cuveni să împărţim treburile.

Uscăţivul rîse, scoţînd fum.

— Ehei, amice, ai multe de învăţat, dacă vrei să n-o duci prea rău în locul ăsta păcătos. Trebuie să te învîrteşti aşa încît să facă alţii treaba pentru tine.

— Prefer să-mi fac partea mea singur, declară George Adams.

Celălalt rîse din nou şi-l bătu pe spate.

— Alah mi-e martor că trebuie să înveţi şi tu. Şi o să înveţi. Ascultă ce-ţi spun. Singurii tipi care o scot la capăt aici sînt cei care ştiu să-i facă pe ceilalţi să trudească pentru ei, cei care sînt destul de tari să-şi impună voinţa şi să se facă ascultaţi şi poate şi cei care îi ling în fund pe paznici. Cel mai adesea lingăii ăştia nu durează mult.

— N-am de gînd să ling pe nimeni, spuse George Adams.

— Chiar aşa, chiar aşa, rînji Yusef Turcul. N-o să trebuiască s-o faci, dragă! Yussy o să aibă grijă de tine.

George Adams spuse sarcastic :

— Bine, bine ! Vedem noi.

Ceilalţi, făcuseră sul rogojinele şi le aliniaseră lîngă peretele din spate, punînd păturile pe deasupra. Se aşezară unul lîngă altul pe pături, aşteptînd să se descuie uşa.

Yusef Turcul se duse la hîrdău şi vorbi cu spatele spre George Adams :

— Faci cum îţi spun. Cînd termină cu împărţitul porţiilor, ceri gardianului rogojină şi pături. Trebuie să ţi se dea două pături.

— Am înţeles, spuse George Adams stînd alături de ceilalţi trei la perete.

— Ai grijă că individul e foarte al dracului. Trebuie să-l rogi cît mai frumos. E mare ticălos, bagă de seamă la ce-ţi spun eu.

George Adams îl privi încruntîndu-se.

— Să-l rog ? De ce adică să-l rog ? Doar e dreptul meu să mi se dea pături.

— Dreptul tău ! spuse uscăţivul, fără să zîmbească. Îţi închipui că ai vreun drept ? Ascultă, amice, aici numai gardienii... lor au drepturi. Ei o să te lămurească ce-i aia drepturi.

— Păi, există doar un regulament !

— Regulament ? Bineînţeles că există. Numai că sînt anumite reguli pe care ticăloşii ăştia nu le au la inimă. Cere-le ceva ce nu li-i pe plac şi ai să vezi ce păţeşti.

Rîse amar.

— Ştii cum merg lucrurile în puşcăria asta ? Poţi să faci cum te taie capul, dar să nu le stai lor în cale. Nu dai de furcă gardienilor, nu-ţi merge nici ţie rău. Ai înţeles ?

George Adams se gîndea că celălalt avea probabil dreptate, dar intenţiona să dea impresia că nu-i dispus să bată în retragere. Odată ce-ai lăsat să se vadă că te sperie sau te tulbură ceva, sar pe tine ca lupii.

Răspunse indiferent :

— Bine ! Las' că vedem noi ce-o să se întîmple.

— Stai aici lîngă Yussy și totul o să se întîmple bine, îl asigură celălalt zîmbind.

George Adams își aprinse ultima țigară și stătea jos fumînd. După un timp o întinse spre omul de alături, dar acesta scutură din cap și zîmbi.

— Lasă, măi. Fumeaz-o tu. E doar ultima. O să primim și noi.

Yusef Turcul spuse :

— Sper că puicuța mea o să-mi trimită cîte ceva astăzi. Ieri a uitat s-o facă și dacă asta se mai repetă e vai de pielea ei. Cînd te prezinți la tribunal ? mai întrebă el.

— Sînt reținut pe o lună, răspunse George Adams. Fără cauțiune.

Celălalt era pe punctul să mai adauge ceva dar în curte se auzi tropotul cizmelor și apoi uși care se descuie. Se ridicară toți în picioare în timp ce broasca cea mare se deschidea și ușa fu dată în lături cu zgomot. Paznicul strigă :

— Afară ! Afară ! Toată lumea afară !

8

ÎN CURTE, în lumina palidă, de un cenușiu în care s-au spălat vase, deținuții se mișcau în cerc, cei mai mulți goi complet sau pe jumătate, trăgîndu-și în mers hainele pe ei. În același timp alții, din ce în ce mai mulți, se scurgeau în jos, pe scări, de la etaj, purtînd boccele și vorbind toți deodată, umplînd curtea cu o zarvă și un zumzet incoerent,

punctat de strigătele gardienilor care le porunceau să se încoloneze.

Schimbul de noapte, nerăbdător să termine serviciul, ajuta pe gardienii noi sosiți să alinieze pușcăriașii și să înceapă numărătoarea.

— Cîte patru ! Cîte patru ! strigau gardienii pocnind cu bastoanele de cauciuc și lovind cu cureaua de la mîner în trupuri și în capete. Dați-i drumul, cioroilor ! Intrați în rînd.

Deținuții se îngrămădeau spre un zid, în timp ce își trăgeau îmbrăcămintea, zbătîndu-se să-și găsească cîte un pantof pierdut, încăierîndu-se ca să intre în posesia unui articol de îmbrăcăminte șterpelit și treptat, cu înjurături și proteste neîntrerupte, reușiră să se organizeze într-o coloană de patru.

— Intrați în rînd, intrați în rînd ! Cîte patru, cîte patru ! strigă o voce stridentă ca o coardă de ghitară prea strînsă.

Era omulețul Solly, imitînd gardienii, țopăind de jur-împrejur, în timp ce împingea și trăgea oamenii ca să intre în rînduri. Cămașa lungă și zdrențăroasă pe care o purta acum deasupra unor pantaloni scurți și peticiți, fîlfîia pe trupul lui făcîndu-l să apară în ochii tuturor asemănător unei sperietori de ciori însuflețită de vînt.

— Cîte patru, cîte patru !

Unul dintre paznici se apropie și-l croi cu o funie peste spate.

— Potolește-te, tontălăule ! O faci pe nebunul ? Ce crezi, că sîntem la circ ?

Omulețul rîse, cu fața zbîrcită ca o garoafă uscată și intră în coloană, făcîndu-și loc cu coatele printre deținuți ca să ajungă alături de Butcherboy.

Uriașul se sprijinea de zid, cu trupul lui imens, greoi, urît, mătăhălos, ca al unui om din Neanderthal, cu ochii sălbatici de porc mistreț. Privi în jos spre Solly și rînji arătînd un șir neregulat de dinți cariați și murdari.

— Ce cauți, bă, aici, întrebă cu vocea ca un mîrîit.

— A, Butcherboy, strigă mărunțelul, Mneața, drăguțule ! Ai tot ce-ți trebuie ? Pantofii, cămașa ?

Se lingușea sperînd să fie acceptat în cercul uriașului, pe timpul șederii în închisoare.

— Pot să ciupesc cămașa unui gagiu dintr-ăștia. Sau vrei țigări ? Cacao ?

— De ce nu-ți plătești amenda și să te cari de aici ?

Ochii porcini aruncau în jos, spre omuleț, priviri distrugătoare.

— Risipă de bani, cloncăni Solly. Și afară de asta sînt aici cu un scop. Socot că pot !

Făcu șiret din ochi.

— Socot că pot și am de gînd s-o șterg de aici, nenicule !

Își purta lăudăroșenia ca pe o ofrandă de devotament, falsă recomandare prin care să-și facă drum în societatea marilor puteri.

— Pe dracu ! exclamă Butcherboy și o mînă lată ca o lopată se întinse indiferentă

și-l pocni pe Solly, trimețîndu-l între picioarele oamenilor din preajmă.

Coloana de pușcăriași se întrerupse, se roti se ondulă și un gardian veni în goană, strigînd.

Solly se degajă din talmeș-balmeșul de picioare, cineva îi trase pe nevăzute un șut și el săltă în sus, cîrîind.

— Cine dracu a făcut asta ? Atîta vreau să știu ! Cine a făcut-o ?

Gardianul îl luă de guler și-l împinse în rînd, strigîndu-i :

— De ce nu-mi spui mie dacă vrei să vezi stele verzi, neisprăvitule ? Hai, zău, spune-mi mie !

Iar Solly, țipă :

— Șefule, șefule !

Centrul dezbinat al coloanei se sortă și se alinie din nou și toți păstrară tăcere, în timp ce paznicii înaintau, numărînd oamenii cîte patru. După numărătoare, cînd temnicerii se declarară mulțumiți că nu lipsește nimeni, coloana se tîrî încet, înainte, spre grilajul din fața curții.

Stelele dispăruseră toate, iar cerul, la început de un alb stins, deveni albastru sub lumina soarelui pe care nimeni nu avea să-l vadă pînă la prînz, cînd ajungea deasupra închisorii. Dimineața strălucitoare aluneca treptat peste zidurile de ciment și piatră și poarta înaltă și zăbrelită a curții începu să arunce desene înguste de umbre paralele pe pămîntul din fața ei.

Doi deținuți care făceau parte din echipa de la bucătărie aduceau terciul de dimineață, cărînd tăvile suprapuse și montate pe un fel de ramă, ca pe o lectică. Săltau de pe un picior pe altul ca să li se pară mai ușoară povara purtată de brațe, în timp ce așteptau să li se deschidă poarta din grilaj. Intrară apoi înnăuntru lăsînd tăvile pe care erau castroanele de cositor jos și coloana de pușcăriași înainta, fiecare om luînd o porție.

Chiar atunci un funcționar ieși în scuarul din exteriorul curții și începu să strige numele celor care trebuiau să fie duși la judecătorie în dimineața aceea. Pe dată un val de proteste se înălță din rîndurile arestaților.

— Hei, încă n-am mîncat de dimineață, strigă cineva.

— Mai întîi trebuie să mîncăm !

— Nu se poate una ca asta.

Gardianul de serviciu din secție se întoarse și urlă :

— Tăcere ! Să nu mai aud o vorbă ! Unde vă credeți aici ?

Se adresă apoi funcționarului și-i spuse :

— Ce mai înseamnă și asta ? Oamenii își primesc acum haleala.

Funcționarul ridică din umeri.

— Mi s-a spus să-i duc pe cei care trebuie să se prezinte azi la judecătorie. Îi așteaptă duba.

Paznicul clătină din cap.

— Grozavă organizare mai e și aici !

Se întoarse spre deținuții care așteptau.

— Ascultați ! Cei cărora li se strigă numele să-și ia terciul. Restul n-au decît să mai aștepte, ticăloșii !

Oamenii care se auzeau strigați ieșeau pe poartă și se duceau să se sprijine de zidul scuarului ca să mănînce. În cele din urmă și restul coloanei începu să se tîrască și odată ce își luau cănile, oamenii se duceau să se așeze de cealaltă parte a curții. Își băgau degetele în terciul alburiu și cleios și-l duceau apoi la gură.

— Ascultă, dă-mi și mie puțin din zahărul tău. Te rog frumos.

— Drace ! Dacă ai bani n-ai decît să-ți cumperi și tu zahăr.

— Am cheltuit ultima lețcaie pe tutun. Îți dau un chiștoc pentru puțin zahăr.

— Uite ici. Albii naibii primesc și zahăr și lapte în haleala lor.

— Fasole și terci. Fasole și terci. Asta-i tot ce ne dă... lui de guvern, cît te ține aici.

— Și o fărîmă de carne cam cît degetul mare, de două ori pe săptămînă, la prînz, cu fasole și orez.

— Sînt și tipi norocoși care au parale. Își cumpără conserve de carne sau sardele sau plevușcă.

— Plevușcă ! Să n-aud de plevușcă ! Știind că aici nu primim decît terci și fasole, ce crezi că face baba mea ? Îmi trimite plevușcă zi de zi. În fiecare zi plevușcă. Alege, băiete. Terci sau plevușcă. Pe cinstea mea, sînt sătul de terci pînă în gît, dar de plevușcă mi-e de-a dreptul greață.

— Hei, ia ascultă ! Las-o mai moale cu zahărul ăla. Trebuie să-mi ajungă pînă poimîine.

— Data viitoare am să le cer o conservă de fructe.

— Gemul durează mai mult.

— Odată ce l-ai deschis, nu poți goli tot borcanul. Trebuie să mai lași din el și intră murdărie înăuntru. Conserva de fructe o dai gata pe loc, ascultă-mă ce-ți spun eu. Și-ți dă și drumul la mațe.

— E drept. Ești încuiat ca dracu tot cu terci și fasole.

— Pe voi, cîrcotașilor, nimic nu vă mai mulțumește. La ce vă așteptați ? Vreți meniu, ca să vă puteți alege numai ce vă place ? Terciu-i terci. Pentru mine-i destul de bun.

— Pentru voi o fi bun. Nu sînteți deprinși cu altceva. Ce vrei ? Niște amărîți de la țară.

— Spune, bre ? Nu-mi dai și mie puțin praf de lapte ?

— Fleanca ! Crezi chiar că-s milionar ?

George Adams, șezînd cu spatele sprijinit de perete, înconjurat de tovarășii săi de închisoare, luă de cîteva ori din terciul de ovăz și apoi nu mai fu în stare să se atingă de el. Se gîndea : „Nenorocirea este că trebuie să mănînci porcăria asta, sau să flămînzești. Doar dacă îți trimit cei de afară ceva mai bun. Comitetul ar trebui să se ocupe de asta.“ Pe deasupra simțea imperios nevoia unui duș și se gîndea că este mai indicat să-l facă imediat, înainte să se termine masa de dimineață, deoarece nu puteai ști ce urmează să se mai întîmple după aceea. Era gata să pună cana jos,

neîndrăznind să ofere rămășițele altcuiva, cînd o mînă, ca o crenguță cojită, i se încleștă de braț și întorcîndu-și privirea întîlni o față ciupită, rîzătoare, sub o țeastă acoperită de cicatrici și un păr ca boaba de piper.

— Hei, neamule, strigă Solly. N-ai de gînd să arunci bunătate de mîncare, nu-i așa ?

— Mie nu-mi trebuie, spuse George Adams.

— Atunci dă-o încoa. Cine nu risipește, nu duce lipsă, cum se spune.

— Poți s-o iei, despre mine.

— Mulțumesc, mulțam, neamule.

Cineva strigă :

— Hei, Solly, te-ai învîrtit de trei porții !

— Și ce, ești invidios ? cloncăni omulețul, printre înghițiturile de terci.

— Măi Solly, ești numai cît un cot ! Unde naiba bagi atîta crăpelniță ?

Mărunțelul se bătu peste burta de sub cămașa lălîie, cu o mînă unsuroasă și chicoti din nou. Îi spuse lui George Adams :

— Derbedeii ăștia ! O șleahtă de hahalere împuțite ! Eu și cu tine-i cu totul altceva. Noi avem cap, avem minte.

Cu un deget oribil, de vrăjitoare, se ciocni peste fruntea brăzdată.

— Eu și cu tine avem minte ! Nu zic bine ?

Făcu din ochi, arătîndu-și gingiile fără dinți într-un rînjet.

— Ei cred că Solly ăsta-i o stîrpitură, dar noi știm care-i adevărul, ce zici ?

— Desigur, desigur ! încuviință George Adams zîmbind.

— Îi lipsește o doagă, spuse un om.

— Ascultați-mă pe mine, fraierilor, pițigăi Solly. Ce știți voi ? !

Mai înghiți puțin terci.

— Eu, Solly, cunosc mai bine chestiile și sînt în stare să fac mai multe decît voi, prăpădiților. Să vă intre bine-n cap !

Adăugă apoi încet :

— Și albii ăștia or să vadă.

— Ce ai de gînd să faci, Solly ? Să evadezi ? îl luă unul în zeflemea.

Solly începu să rîdă gîlgîind din gît.

— Să evadez ? Cine să evadeze ? Eu care n-am de făcut decît vreo douăzeci de zile sau cam așa ceva, dacă mă găsesc vinovat. Și care am aici trei mese la zi și cazare gratis pe deasupra. Eu să evadez ? Nici pomeneală.

Se concentră din nou asupra mîncării.

George Adams îl bătu pe umăr și ridicîndu-se, își croi drum spre camera cu dușuri, printre deținuți așezați pe jos, terci vărsat și miros de trupuri, traversînd curtea în lumina de un galben electric a soarelui.

Camera de dușuri, deschisă spre curte, se afla sub balconul etajului și avea un șir de chiuvete scrijelite pe o parte și dușurile de cealaltă parte.

Un băiat gol, cu părul creț și fața ascuțită ca de șoarece, avînd pe brațul drept tatuat cuvîntul „The Saint“ se ștergea cu o bucată de cîrpă. Privi în sus și făcu din ochi spre George Adams.

— Te simți bine, nene ?

— Da, băiete, spuse George Adams, începînd să se dezbrace.

Se grăbea temîndu-se că s-ar putea să li se poruncească deținuților să se grupeze iarăși.

Băiatul zîmbi și salută, ieșind în curte gol pușcă, tîrîndu-și hainele după el.

George Adams pășind sub jetul de apă se cutremură în momentul în care simți răceala ca de gheață atacîndu-i pielea, dar apoi, cînd trupul i se obișnui, începu să se frece peste tot.

„Va trebui să fac rost de niște lame“, gîndi el. Nu i-ar fi plăcut să-i crească barba. Abia dacă era sub duș de un minut cînd auzi gardianul strigînd :

— Toți cei care au sosit ieri seara să iasă afară !

„O, Doamne, ce ne mai așteaptă ?“ se întrebă el. Auzea gardianul burzuluindu-se nerăbdător și după ce se șterse cît putu de bine cu șervetul, își trase pantalonii. Noii veniți începuseră să treacă prin poartă în scuar, iar George Adams dînd zor să-și pună pantofii înjura furios paznicul, înjura închisoarea, înjura toată țara care oricum tot nu era decît o temniță mare de piatră.

Ieși ultimul afară în scuar și paznicul care stătea la poartă ca să-i numere, îl privi cu niște ochi reci și întunecați și aspri ca un miez de noapte în plină iarnă și spuse :

— Ce dracu ! Dormi de-a-n picioarele !

George Adams trecu pe lîngă el fără să-l privească, înjurîndu-l din nou în gînd.

9

STĂTEAU ALINIAŢI la zid, în scuar, păziţi de un gardian negru care purta o pălărie tropicală decolorată. Simţeau pe faţă soarele ca atingerea caldă a unei mîini de femeie, dar George Adams gîndi :„ Parcă am aştepta să fim executaţi." Întrebă, fără să privească pe omul de alături :

— Ce mai e şi asta ?

— Doctorul. Ca şi cum un doctor ne-ar fi de vreun folos.

Cuvintele ţîşneau din gura vorbitorului ca nişte sîmburi scuipaţi şi întorcînd capul, Adams îl recunoscu pe Albert March, zis Puştiul din Casbah care-şi aştepta condamnarea la moarte. Chipul mic, neted, de rozător cu mustaţa răsucită ca cea a unui băieţaş de mahala care şi-a împodobit buza de sus ca să pară mai mare, privea drept înainte, cu ochi umezi, misterioşi, duri. George Adams observă că gura îi era umflată, buza crăpată şi rănită.

— Ce faci, băiete ? întrebă Adams, străduindu-se să vorbească încet, fără să mişte buzele, aşa cum obişnuiau să vorbească puşcăriaşii în prezenţa autorităţilor.

— Bine.

Cuvîntul abia dacă putea fi considerat răspuns, mai degrabă o recunoaştere lipsită de entuziasm că a fost pusă o întrebare. George Adams simţi armura invizibilă sub care se ascundea băiatul care părea la fel de inabordabil ca o stîncă spălată de talazuri.

— Ce-ai păţit la gură ?

— Nimic.

— Îl laşi pe doctor să se uite ?

— N-am nimic.

George Adams încerca să-l silească pe băiat să stea de vorbă, dar era ca şi cum ai vrea să forţezi un seif cu o sculă nepotrivită : combinaţia era confuză şi uşa strîns închisă respingea vîrful neputincios.

Era pe punctul de a încerca din nou, cînd paznicul cu pălăria tropicală, întrebă răstit :

— Hei ! E vreunul dintre voi bolnav ?

Doctorul îşi făcea intrarea pe sub bolta curţii alăturate. Purta haine civile şi avea un păr cenuşiu ca nisipul ud, iar într-o mînă purta stetoscopul, cum ai purta un bici. Nici un deţinut nu mişcă.

Paznicul salută şi spuse :

— Bună-dimineaţa, domnule doctor, toţi sînt bine.

Doctorul clătină din cap şi ochii săi apoşi, cu pungi, conservaţi parcă în ceşcuţe cu formol, se rotiră şi se plimbară peste şirul de oameni. Clătină apoi din nou din cap spre paznic şi trecu mai departe spre alt sector al puşcăriei.

— Mare grijă are ăsta de noi ! spuse în bătaie de joc unul din front şi paznicul mîrîi spre el.

Omul continuă cu impertinenţă :

— N-o lua în nume de rău, Corpy — aceasta fiind porecla dată temnicerilor de culoare. Doar eşti şi tu unul de-ai noştri, cafenii, nu-i aşa ?

Paznicul îl străfulgeră cu privirea și cîteva clipe buzele i se zbătură ca două omizi care se cațără. Apoi obrazul își reluă expresia indiferentă și gardianul se răsti :

— Tacă-ți gura ! Înapoi în curte !

În curte, o echipă de arestați spăla cimentul de pe jos. Unii aduceau în goană, de la robinet, găleți cu apă și le goleau pe jos, veseli, în timp ce alții frecau de zor cu niște mături aspre. Toată operația devenise un fel de joacă. Alții curățau castroanele de cositor și le rînduiau lîngă poartă, ca să le colecteze echipa de la bucătărie ; resturile de terci fuseseră turnate în găleți mari pentru a fi duse la ferma de porci.

În jurul găleților, pisica închisorii, șerpuitoare și strălucind de sănătate, adulmeca și torcea, ținînd coada în sus ca pe un băț, în timp ce cu limba roșie lingea urmele sleite de terci.

Alți deținuți măturau interiorul celulelor sub ochii responsabilului, deșertînd hîrdaiele în canalul deschis din scuar. Între timp paznicul de sector se odihnea lîngă grilaj, scărpinîndu-și dosul palmei, pînă cînd, privind în sus, îl descoperi pe George Adams în fața sa.

— Da. Ce-ți lipsește ?

Vocea avea rezonanța seacă a unui robinet care picură. Paznicul era gras și buhăit. Părea construit dintr-o serie de pungi moi, bine îmbinate între ele, iar fața îi era netedă, de un roșu sănătos, ca a unui Moș Crăciun, cu mustață blondă în loc de barbă albă ca zăpada. Pe fața în aparență binevoitoare ochii îi

erau palizi, spălăciți, argintii ca niște perle false și reci ca mercurul.

— Ieri, cînd am fost adus aici, nu mi s-au dat păturile și rogojina, explică George Adams, privind în ochii decolorați.

— Și ce-i cu asta ?

— Pot să le primesc acum, domnule ?

Ochii duri deveniră rugoși și păreau să-l zgîrie pe Adams.

— Domnule ? Ar trebui să știi că nu există nici un „domnule“ aici. Aici spui „șefule“ m-ai auzit ?

George Adams continuă să privească fața roșie și dolofană. Gardianul își ținea degetele mari în centură, iar celelalte degete durdulii băteau ușurel toba pe suprafața lustruită. Ceva, ca un vierme înțepat, i se zbătea sub pielea puhavă de pe gît, dar ochii rămaseră neschimbați.

George Adams spuse :

— Am auzit, domnule.

Se gîndea : „Oare o să-i sară țandăra pentru un fleac ca ăsta ?“

Dar ochii palizi îl mai fixară un moment și apoi priviră aiurea, iar gardianul chemă băiatul de la magazie care avansă tîrșîind picioarele, cu un aer spășit și servil.

— Adu două pături și o rogojină și dă-le jupînului ăstuia, iar tu, nu mai fi așa de fandosit.

Lui George Adams îi spuse :

— Jupîne, cît ești aici e bine să n-o prea faci pe deșteptul.

Ai să dai de bucluc dacă te ţii prea isteţ.
Apoi îi mai veni o idee.
— Arată-mi talonul.
George Adams scoase cartonul albastru din buzunarul de la şold. Era conştient că se făcuse linişte în jurul lui. Liniştea se răspîndea ca melasa vărsată, pe măsură ce întîmplarea îşi urma cursul ; oamenii care cărau găleţi le lăsară jos, ceilalţi se sprijiniră în mături, toţi atenţi şi în aşteptare. Nu se întorcea vorba unui temnicer şi tocmai asta făcuse George Adams, şi acum aşteptau dezlănţuirea furtunii de autoritate care părea că se pregăteşte.
Gardianul luă talonul de identitate şi-l privi cu ochii lui aspri, argintii. Spuse apoi cu voce grea şi seacă :
— Organizaţie ilegală, aşa-i ? Eşti unul dintre ăia, va să zică ? Comunişti, care tulbură liniştea peste tot. Foarte bine, am eu grijă ! N-am să te scap din ochi. Aşteaptă numai şi-ai să vezi.
Faţa rotofeie era imobilă ca o mască de carton presat şi doar buzele, sub mustaţa blondă, se mişcau cînd vorbea. Îi restitui talonul.
Băiatul de la magazie se întoarse cu o rogojină şi două pături rulate şi le aruncă jos, la picioarele lui George Adams, pe cimentul udat. George Adams îl privi şi spuse cu răceală :
— Crezi că era nevoie să pui lucrurile astea jos, în apă ?
Omul chicoti nervos şi apoi privi în altă parte, dar alături de George Adams vocea gardianului explodă :

— Ia te uită ! Banditul dracului ! Ridică lucrurile şi du-te-n........ pînă nu dai de bucluc.
Lui George Adams i se făcu frig în ciuda soarelui pe care îl simţea pe spate şi în ceafă, ceva mocnea în inima care îi bătea lovindu-se de coaste. Nu se uită spre temnicer, ci se plecă şi adună aşternutul. Fără să privească sau să rostească vreun cuvînt, porni cu rogojina şi păturile înspre celulă, făcîndu-şi loc printre oamenii din curte cu feţele lor brutale sau depravate, tinere, zbîrcite, disperate, încăpăţînate şi dintr-o dată se simţi cu inima uşoară ; le făcu din ochi trecînd pe lîngă ei, iar oamenii se uitau curioşi spre el, în tăcere, iar cîţiva zîmbiră, clipind la rîndul lor cu înţeles.
În spatele său, gardianul privi spre Butcherboy, omul brută, care stătea tolănit, sprijinindu-se de zidul grosolan de piatră al curţii şi zîmbindu-i glacial, îi spuse :
— Ăsta-i unul de se crede isteţ. O caută cu lumînarea !
Butcherboy îşi frecă umerii uriaşi de zid şi răspunse rînjind :
— Şefule, ăsta îşi caută singur beleaua. E d'ăia de se ţin deştepţi !

10

CÎND GEORGE ADAMS ieşi din nou din celulă, văzu că deţinuţii se aşezaseră în şiruri, pe jos, de cealaltă parte, în umbra zidului. În

mod oficial era perioada în care ar fi trebuit să facă mişcare, dar sub un motiv sau altul, oamenii erau siliţi să şadă tot timpul pînă la masa de prînz. Cîţiva dintre recidivişti, asumîndu-şi o superioritate dubioasă, nu se aşezaseră în rînd cu ceilalţi ci trîndăveau în uşa celulei, fumînd şi discutînd cu voce scăzută.

În acest timp, un funcţionar apăruse iarăşi în scuar şi striga din nou nişte nume după o hîrtie pe care o ţinea în mînă. Pe măsură ce striga, cîţiva oameni plecau din rînd şi treceau prin poartă.

George Adams, încheindu-se la cămaşa pe care acum o îmbrăcase, îşi auzi propriul său nume şi o porni spre poartă, după ceilalţi.

Cînd ieşi, simţi mai mult decît văzu, cum îl zgîrie ochii aspri ai gardianului celui gras care îl fixa cu un spasm incrustat pe buze.

George Adams gîndi cu o tresărire de triumf : „Nemernicilor ăstora nu le place să le răspunzi. Pariez că Grăsunul e mai enervat din cauza mea decît de oricare altul din curte !"

Din scuar funcţionarul îi conduse dincolo de blocul administraţiei şi de secţia arestaţilor albi, unde deţinuţi, îmbrăcaţi numai în pantaloni scurţi sau costume de baie, se încălzeau la soare, stînd la taifas cu paznicii. Erau foarte puţini, comparativ cu mulţimea din cealaltă secţie.

Apoi printr-un pasaj boltit, intrară în alt scuar situat între secţia albilor condamnaţi la muncă silnică şi un lanţ de clădiri în care se afla dispensarul, infirmeria, magaziile şi bucătăria personalului. Într-un colţ, un grup de puşcăriaşi albi, îmbrăcaţi în Kaki, purtînd ochelari de protecţie şi mănuşi groase, stăteau jos în faţa unui paravan de sîrmă şi sfărmau în bucăţi pietroaie aduse de la carieră.

Şirul dublu de puşcăriaşi ajunse la zidul exterior al închisorii, în celălalt capăt al scuarului. Aici se afla un grilaj înalt de oţel, terminat cu trei rînduri de sîrmă ghimpată care îi separa de poarta din zid. Poarta era şi ea prevăzută cu o despărţitură, astfel încît numai portarul şi cei doi deţinuţi care îl ajutau puteau să vadă cine intră.

Gardianul le adună taloanele de identitate şi le trecu prin grilaj portarului care purta şi el pistol în toc. După o altă aşteptare funcţionarul începu să le strige numele iar deţinuţii se prezentau unul cîte unul pentru a li se înmîna pachetele de acasă.

George Adams primi o conservă de carne, o cutie cu cacao, cincizeci de ţigări, o bucată de săpun parfumat şi un tub de pastă de dinţi, totul într-o sacoşă de hîrtie cafenie. Le primi fericit, întrebîndu-se dacă îi fuseseră trimise de gazdă sau de comitet.

Se gîndea că va putea să se lămurească la prima zi de vizită, dar îşi dădu seama că nu putea fi gazda deoarece în momentul în care fusese arestat îi datora chiria pe două săptămîni ; era mai mult ca sigur că femeia sau nu avea cu ce, sau nu-i ardea să facă asemenea cheltuieli.

Dincolo de grilaj, deţinuţii puşi să ajute tăiau pîinile în lung, făcîndu-le şi o tăietură

la mijloc ca să verifice dacă nu s-a introdus ceva prin contrabandă.

După ce totul fusese distribuit, cu brațele încărcate și buzunarele doldora, fură conduși înapoi în secție. În drum, George Adams puse pachetul de țigări în buzunarul cămășii și strînse restul lucrurilor în punga pe care o făcu sul.

Cînd fu aproape de celulă, o mînă grea i se înfipse în umăr și oprindu-se simți o respirație acră, fierbinte, pe ceafă. În același timp o voce deformată din cauza unei leziuni la gît, îl întrebă :

— Ce mai e nou, gagiule ? Nu cumva ai ceva bun și pentru noi ?

George Adams își întoarse privirea spre ochii injectați ai huidumei. Buzele groase, roșii, ca de gumă se răsfrînseseră peste dinții rupți, pătați, îngălbeniți, ca niște pietre de mormînt abandonat, expuși într-un rînjet al feței butucănoase care, ciomăgită cîndva, se vindecase prost.

— Ai ceva bun acolo pentru noi ?

Respirația pătrunzătoare, puturoasă îl sufoca și-i aducea aminte de lăzile de gunoi răsturnate în antreurile lunecoase de jeg ale unor case de închiriat lăsate în voia sorții sau de hîrdaiele din celulele fierbinți. Spuse atent :

— Cîteva lucruri pe care mi le-au trimis ai mei.

— Asta mă mai învioreazâ, spuse Butcherboy răgușit și George Adams simți mîna grea

încleștîndu-se ca o gheară de fier pe umărul său.

Stătea încordat, așteptînd mișcarea următoare.

— Hai, bă, gagiule, să vedem ce bunătăți ai tu în punga asta ?!

În jurul lor murmurul conversației dintre deținuții așezați pe jos se stinse treptat și atmosfera deveni încordată ca struna unei harpe, în timp ce toți ochii se îndreptară spre ei. În liniștea înfrigurată, cineva rîse nervos și chicotul răsună exagerat ca o ceramică care se sparge.

George Adams, în care explodase mînia, strigă privind fix în ochii injectați :

— În lături !

Un suspin trecu ca un val printre spectatori și fiecare aștepta încordat să vadă revărsîndu-se violența. Lîngă grilaj, la ieșirea din curte, gardianul nu se clintea din loc. George Adams îl știa acolo, privindu-i și își dădea seama că se răzbună astfel pentru ceea ce considerase insolență. Era deci inutil să apeleze la el.

Simțea cum îi tremură gura de furie, iar umărul îi amorțise, strîns în degetele de oțel. Auzi vocea răgușită întrebîndu-l cu prefăcută curiozitate :

— Ce-ai zis ? Parcă n-am auzit bine !

— În lături ! repetă George Adams, ridicînd vocea ca să-l poată auzi toți.

În același timp își spunea în gînd : „Ticălosul ăsta poate să-ți frîngă gîtul ca pe un băț de chibrit. De ce n-o lași și tu mai moale ?“

— Chiar așa, rîse vocea răgușită și capul dur, necioplit, se întoarse spre grupul de acoliți care rînjeau tolăniți în fața unei uși. Pînă și Puștiul din Casbah se strîmbă într-un rînjet silit.

— Asta-i un omuleț căruia îi place să întoarcă vorba, spuse Butcherboy, rîzînd răgușit. E dat dracului ! Plăcerea lui e să răspundă obraznic cînd vorbește cu cîte un mahăr.

Obrazul hidos se reîntoarse spre George Adams.

— Și mai e și pipernicit pe deasupra !

Ochii ca de maimuță se rotiră în orbitele adînci și descoperiră umflătura pe care o formau țigările în buzunarul cămășii.

— Ia să vedem și noi, drăguțule. Tutun ai ? Cine știe, dacă-i tocmai din ăla pe gustul meu, poate scapi cu gîtul nesucit.

Mîna liberă se ridică spre buzunar, iar George Adams văzu brațul tatuat, cu mușchii ca parîmele și degete groase ca de cablu, avînd o semilună de murdărie sub fiecare unghie.

— Te-ai pricopsit, bre ! Țigări și alte bunătăți.

George Adams se gîndea : „Am să-i trag un genunchi în stinghie, cu nădejdea c-am să pot ieși cu fața curată. De fapt sînt convins că o s-o sfîrșesc la spital.“ Își mișcă încet picioarele, ca să nu-și dea prin nimic în vileag intenția. Tot mai ținea în mînă pachetul, gata să-i dea drumul de îndată ce va da cu genunchiul în uriaș.

Dar tocmai atunci cineva spuse jovial :

— Ce ți-a venit, Butcherboy, să te legi așa de oameni cumsecade ?

Atît Butcherboy cît și Adams recunoscură vocea și priviră spre locul unde se ridica încet forma prelungă și subțire ca o lamă de cuțit a lui Yusef Turcul. Își înălțase capul îngust și frumos, iar chipul zîmbea, arătîndu-și proteza regulată și albă cu un smalț nou-nouț lucind în mijlocul obrazului oacheș.

— Turcule, spuse Butcherboy, fără să slăbească strînsoarea, Turcule, asta nu-i treaba ta. Ia seama, ai nimerit-o într-un loc prost, crede-mă, Turcule !

— Ce vrei să spui, Butcher ? întrebă liniștit Yusef Turcul. Cum adică loc prost ? Drace, omule, sîntem doar cu toții împreună aici într-un loc prost, nu crezi ?

— Știi tu bine ce vreau să zic. Eu și jupînul ăsta, avem noi o afacere.

— Afacere ? se miră Yusef Turcul. Asta-i om bun, amice. Nu-i unul ca de-alde tine, sau chiar ca mine. Îl cunoști tu pe tipul ăsta ? Nu.

Vocea liniștită se schimbă brusc, devenind amenințătoare :

— Atunci lasă-l în pace.

Butcherboy nu se clinti, dar ochii injectați se contractară în cutele lor de carne urîtă și priveau iscoditor pe sub pleoapele înguste, ca două animale de pradă la pîndă.

— Turcule, eu te previn în mod cinstit. Mă înțelegi ?

Vocea răgușită nu prevestea nimic bun.

În curte deținuții care priveau se agitară din nou și aliații lui Butcherboy, Brakes Peterson, Squinteye Samuels, Pinks, Mons și alții se ridicară și se grupară instinctiv. Pușțiul din Casbah scoase limba și-și linse buza rănită cu ochii pe Butcherboy și cu o mînă încleștată pe pironul din buzunar.

Dar Yusef Turcul nu-i luă în seamă și spuse :

— Butcherboy, e multă vreme de cînd o faci pe tiranul în curtea asta, recunoști ?

— Da și ce vrei ?

— Îți place să te legi de oameni mai slabi ca tine, nu-i așa ?

— Da și ce vrei ?

— Uite ce vreau, ăsta-i prieten cu mine și te rog să-l lași în pace.

Butcherboy slobozi un rîgîit rău mirositor și clătină încet capul.

— Turcule, spuse el, măi Turcule, îmi pare rău de tine, dar ai început să crești prea mare pentru curtea asta, așa că am de gînd să iau anumite măsuri, ei, ce zici ?

— Oricînd dorești, Butcherboy.

— Poate ai vrea să te muți într-o noapte la mine în celulă ?

Yusef Turcul răspunse cu un zîmbet primejdios :

— De ce nu ! Și atunci ?

— Atunci o să fie bine.

George Adams vorbi spre omul înalt și subțire :

— Las-o baltă, Yosef, te rog.

— E totul în regulă, prietene, îl liniști Yusef Turcul. Și poate că acum Butcherboy o să-ți lase umărul în pace, ce zici ?

Ochii mici se ațintiră asupra lui Yusef Turcul care ripostă cu un zîmbet tocmai în momentul în care triunghiul din exteriorul scuarului începu să bată și să bată și paznicul să strige :

— Formați rîndurile ! Formați rîndurile !

Și astfel, mișcarea generală a deținuților care se ridicaseră să se adune întrerupse tensiunea, ca atunci cînd dintr-o undiță mușcă peștele.

Butcherboy își descleștă degetele de pe umărul lui George Adams și-și retrase mîna. Spuse :

— Mai vorbim noi despre asta, Turcule !

Yusef Turcul chicoti drept răspuns.

11

ERAU TOȚI ADUNAȚI pentru inspecție, cei mai scurți în față, cei mai înalți în spate, în rînduri de cîte patru, ținînd în mînă talonul albastru de identitate, ca directorul penitenciarului să le poată citi numele, dacă ar fi avut vreo observație de făcut. Gardianul se plimba prin fața oamenilor, privindu-i cu ochii lui reci și palizi ca chiciura și lovindu-și piciorul cu bastonul de cauciuc.

Întrebă bănuitor :

— Are cineva vreo plîngere ?

Dar nimeni nu răspunse sau nu ieşi din rînd, iar el se îndreptă spre poartă spunînd :

— Descoperiţi-vă !

Directorul sosi şi paznicul de secţie îi deschise poarta, bătu din călcîie salutînd ţeapăn şi spuse :

— Două sute şaizeci şi nouă de arestaţi care aşteaptă judecata. Totul este în ordine, domnule comandant.

Directorul răspunse la salut cu un gest al bastonului mic de trestie şi porni în lungul şirului, urmat de gardian.

Maiorul era înalt, subţire şi cu oase proeminente. Încheieturile mari şi ciolănoase îl făceau să pară cioplit grosolan dintr-un lemn noduros. Deţinuţii îl porecliseră în taină „Maiorul Scîndură". Avea o faţă uscată şi încreţită ca o hîrtie de mătase roz, mototolită, cu două găuri pentru ochi şi o cută orizontală drept gură.

Trecu în revistă coloana de oameni, controlă camera de duşuri şi apoi scoase un sunet care aducea cu un grohăit. Aparent satisfăcut, se întoarse şi se îndreptă spre poarta pe care gardianul o ţinu deschisă ca să-l lase să treacă.

De îndată ce dispăru, se porniră toţi să vorbească, uşuraţi.

— Ticălosul bătrîn nu s-a legat de nimic azi dimineaţă. Probabil că-i bine dispus.

— Ei da, din cauză că nu trebuie să dea carne la prînz. Mai totdeauna-i prost dispus cînd e silit să se despartă de carnea dată de stat.

— În orice caz, Fatso a scos-o bine cu număratul azi. Nu mă aşteptam.

— Nici eu. N-am ştiut că păcătosul este în stare şi să numere. Ha, ha, ha !

George Adams îşi freca umărul de care îl apucase Butcherboy. Era amorţit şi-l durea puţin, drept care exclamă în gînd : „Boul dracului ! Îmi pare rău că nu i-am dat un genunchi." Ţinea sub observaţie uşa celulei pentru cazul cînd cineva s-ar strecura înăuntru să fure. Avea de gînd să împartă conserva de carne cu toţi cei patru tovarăşi ai săi de celulă. Le va da şi puţină cacao, din păcate rece ; auzise că li se aduce apă caldă numai la masa de dimineaţă.

Gardianul cel gras începuse să strige inevitabilul „Intraţi în rînduri ! Intraţi în rînduri !" şi toată lumea se mişca spre poartă ca să-şi primească prînzul, cei mai solizi împingîndu-se în faţă, dornici să primească fasolea şi mazărea cît mai era încă caldă. Abia terminaseră masa de dimineaţă, că li se şi servea prînzul. Pe la trei jumătate se dădea cina, după care toţi erau încuiaţi pînă a doua zi.

Cînd în cele din urmă îşi primi şi George Adams castronul, îl căută pe Yusef Turcul şi se aşeză alături de el.

Uscăţivul îşi băga fasole şi orez în gură şi mestaca fără entuziasm. Făcu din ochi spre George Adams şi îi spuse printre înghiţituri :

— Ce mai faci, profesore ?

— Bine, răspunse George Adams, gustînd din hrana prost gătită. Ce mai mîncare !

— Da. Ticălosul ăla te-a lovit ?

— M-a scuturat puţin de umăr.
George Adams mestecă puţină fasole şi adăugă :
— De ce mi-ai luat apărarea ?
Yusef Turcul zîmbi !
— Ce, nu-ţi pare bine ? Matahala ar fi putut să-ţi rupă braţul !
— Sigur că-mi pare bine. Dar acum o să-ţi caute ţie pricină.
George Adams privi spre Butcherboy care mînca înconjurat de haimanalele sale.
— N-aş crede că poţi să-i ţii piept, Yussy.
— Yussy poate să-şi poarte singur de grijă, profesore. Bagă de seamă să te fereşti tu din calea lui. Nu eşti ca el, de categorie grea.
— Sigur că nu sînt de categorie grea. Dar aş zice că nici tu nu eşti destul de greu pentru dînsul.
Yusef Turcul scuipă o boabă.
— Porcăria asta-i tare ca piatra.
George Adams întrebă :
— Hai, spune-mi de ce mi-ai luat apărarea. Doar tu îmi făceai teoria că aici fiecare îşi poartă singur de grijă.
— Ei, da. Asta-i valabil pentru tipi ca mine, ca Butcherboy şi ca tot restul de scandalagii de aici, rîse el. De oameni ca tine, trebuie însă să avem noi grijă.
— Eu îţi mulţumesc, dar Butcherboy o să te omoare, omule ! S-a lăudat faţă de tine şi cum recunosc că nici tu nu te-ai lăsat mai prejos, acum trebuie să-ţi arate ce poate, nu-i aşa ?

Yusef Turcul răspunse :
— Nu te necăji, profesore, nu mă omoară el pe mine. N-ai grijă.
Mestecă şi înghiţi.
— S-ar putea să aterizez la infirmerie sau la spital, dar acolo dormi pe pat şi eşti tratat mai bine ca aici.
Un stol de porumbei se lăsă din cer şi poposi pe parapetul clădirii.
George Adams puse castronul la o parte. Nu putea să mai ia nici o înghiţitură din hrana dată de închisoare, în schimb, îi tot venea în minte conserva de carne pe care o primise.
— Halal metodă pentru a fi tratat mai bine !
Yusef Turcul spuse simplu :
— N-ai auzit despre tipii ăia care fac muncă silnică la carieră ? După un timp nu mai pot răbda şi-şi taie venele de la călcîie ca să scape de acolo. Sau fac de petrecanie unui gardian şi drept urmare-s izolaţi ; sau aduşi aici pentru o nouă învinuire. Fac orice ca să fie trataţi ceva mai bine.
— Am auzit despre aşa ceva, spuse George Adams.
— Ei bine, nu trebuie să te necăjeşti pentru prietenul tău Yussy. Dacă tipul ăla Butcherboy vrea mardeală, foarte bine. Şi dacă nu vrea tot e bine.
Îşi şterse degetele de marginea castronului.
— Mă întreb de ce nu mi-a adus puicuţa mea nimic azi. Mă lasă să mănînc porcăria asta. Doar ştie că trebuie să am ceva pentru dietă în fiecare zi. O s-o ia pe spinare cînd scap eu de aici.

Puse castronul la o parte, apoi își scoase proteza și începu să o curățe cu un chibrit.

Porumbeii, albaștri-cenușii în lumina soarelui, zburară uguind de pe parapet pe cimentul din curte, ca să se plimbe importanți în penajul lor lustruit, printre resturile de mîncare căzute jos, ciugulind de zor, cu ciocurile ascuțite aplecate pe deasupra pieptului bombat.

Un om, proaspăt sosit cu o zi în urmă, lăsă jos castronul și aplecîndu-se înainte, începu să imite încetișor uguitul păsărilor, întinzînd spre ele un braț zdrențăros. Era îmbrăcat într-o haină jerpelită, pantaloni peticiți și ghete rupte. Avea un trup ofilit și o față buhăită și flască de bețiv, ca un balon umflat pe jumătate. Gura lui nerasă, strînsă pungă surîdea, iar chemarea gingașă, blajină, părea ciudat să vină tocmai de acolo.

— Guuuuur, guuur, chema blînd omul.

Sub privirile uimite, porumbeii se săltau fîlfîind din aripi ca să se lase pe brațul și umărul zdrențăros, astfel că omul care se ridicase acum în picioare arăta ca o ciudată creatură mitologică, jumătate pasăre, jumătate bărbat.

Îngîna porumbeii și cu un deget crăpat și bont mîngîia printr-o atingere ușoară ca lumina spinării argintii, verzi-albastre. Porumbeii se împingeau umblînd pe brațul și umerii lui, iar el stătea liniștit, vorbindu-le în șoaptă ca un sfînt Francisc jerpelit și murdar.

— Știți voi, se adresă el celor care îl priveau, că există șase sute de specii diferite de porumbei.

Zîmbi, dezmierdînd trupușoarele netede, mătăsoase.

— Cunosc bine porumbeii. Am avut cîndva un stol al meu.

Păsările se agitau înghesuindu-se pe toată partea superioară a corpului său, astfel încît capul îi ieșea ca dintr-un guler de pene.

— Porumbeii, continuă el, se spune că nu-și schimbă perechea. Toată viața! Drace, sînt aproape ca oamenii. Porumbița clocește cîte două ouă albe și-și hrănește puii cu ceea ce se cheamă lapte de porumbel; ceva care îi iese din gușă.

Rîse încet.

— Da, da, pe vremuri aveam o mulțime de porumbei, zău așa. Cu coada în evantai, gușați, de toate felurile. Mergeam cu ei la curse. Știau păsările alea să zboare, nu glumă!

Stătea acolo, pălăvrăgind, în timp ce în jurul său deținuții îl priveau cu un amestec de respect și curiozitate.

— Un porumbel bun de casă cîntărește pînă la trei kilograme, explică omul cu autoritate. Ați știut că pot ajunge să zboare cu nouăzeci și șapte de mile pe oră! Și dacă au vreme favorabilă, pot călători cinci pînă la șapte sute de mile pe zi. Gîndiți-vă că asta înseamnă din zori pînă se lasă noaptea. Ei da, dacă vă interesează, n-aveți decît să mă întrebați pe mine. Știu totul despre porumbei, pe cinstea mea.

Se opri din vorbit și ugui spre păsări care îi răspunseră, apoi își ridică brațul acoperit cu pene și păru că le spune ceva după care porumbeii se ridicară de pe el, cu un foșnet de pene, îndepărtîndu-se spre albastrul palid al cerului.

După ce castroanele fură spălate și strînse grămadă spre a fi duse la bucătărie, toată lumea fu obligată să se retragă și să rămînă închisă pînă la masa de seară. Într-una din celule arestații începură să cînte „Crăciunule alb“.

George Adams spuse zîmbind :

— Toți visează la un Crăciun alb.

Desfăcură rogojinile, întinseră păturile iar cei trei care le erau tovarăși de celulă își scoaseră cărțile uzate și începură să joace.

Yusef Turcul remarcă, scărpinîndu-se pe sub cămașă, între coaste :

— Crăciunul ! Ce-i Crăciunul ? O zi ca oricare alta cînd ești aici înăuntru. Doar că în prima zi de Crăciun îți dau o bucățică suplimentară de carne și Armata Salvării trimite fanfara să cînte.

Găsi ceva sub cămașă și privi atent.

— Ar trebui să dezinfectezi locul ăsta. Mișună păduchii.

Strivi insecta între unghiile degetelor mari și rîse.

— Ar trebui să-l dezinfecteze măcar în onoarea Crăciunului.

George Adams scoase pachetul său nou de țigări, rupse învelișul de celofan și sigiliul și-l servi pe Yusef Turcul. Uscățivul luă o țigară

și scăpără bricheta. George Adams întinse pachetul și spre jucătorii de cărți.

— Fumați și voi, tovarăși, spuse el. Sînt destule.

Unul dintre ei luă o țigară și George Adams îl îndemnă :

— Ia încă una, omule.

Omul zîmbi și mai luă o țigară.

— De ce v-au închis ? puse George Adams vechea întrebare.

— Ne-au prins într-o băcănie, spuse omul.

Era rotund la chip și zîmbea astfel încît fața i se crăpa toată de la o ureche la cealaltă, lăsînd să se vadă gingiile roșii ca niște felii de pepene.

— Eram toți trei împreună.

— Trei mușchetari dați dracului, rîse Yusef Turcul. Într-o băcănie !

Luară și ceilalți oameni cîte două țigări. Unul dintre ei băgă o țigară în gură și pe cealaltă o puse după ureche, amestecînd cărțile și clătinînd capul, în timp ce țigara dintre buze îi fu aprinsă.

Era din nou cald în celulă și aerul îngroșat atîrna ca un văl solid, ondulîndu-se odată cu fumul de tutun. George Adams își scoase cămașa și începu să-și facă vînt cu ea. Spuse :

— Aș vrea să se întețească puțin vîntul.

Apoi adăugă :

— Am o conservă de carne. Sînteți de părere s-o deschidem ?

— Nu, spuse Yusef Turcul. Cina constă dintr-un sfert de pîine și o cană de cafea.

Putem mînca conserva atunci. O să ne prindă bine.

Undeva, într-o celulă din același rînd cu a lor se cînta „Clopoțeii de Argint". Din curte, gardianul strigă să fie liniște și cîntecul se poticni și se stinse.

— Numai pîine ? se miră George Adams.

— Cu un pic de gem, îl lămuri Yusef. Mai demult se dădea untură, dar mahomedanilor și indienilor trebuiau să le dea unt topit. Îți dai seama că era prea mare bătaie de cap să-i desparți în fiecare zi pe cei cu untură de cei cu unt, așa că acum fiecare individ capătă gem. Se dădea fiecărui om cîte o pîine mică, cam de o sută de grame, din alea de li se zice „bulcă". Acum taie în patru o pîine de juma de kil și ți-o dă cu o lingură de gem.

— Deținuții ar trebui să protesteze, spuse George Adams. Să facă grevă, cerînd să li se îmbunătățească hrana.

— Da, rîse Yusef. Dă-le tu ideea asta, profesore.

— Butcherboy ăla n-a mai dat nici un semn, spuse George Adams. Crezi c-o fi uitat ?

— Nu-i el ăla să uite, spuse celălalt clătinînd din cap și căscînd. Trebuie să se răfuiască cu mine. Toți lingăii din jurul lui așteaptă asta. Dacă nu face nimic își pierde poziția aici în curte.

— Ce mai matahală, spuse George Adams.

Yusef Turcul rîse.

— Cu cît sînt mai mari, cu atît cad mai vîrtos.

Moleșit de căldura care părea că se zvîrcolește împrejurul lor, își spuse în sinea lui : „Ce pierdere de timp și energie ! Ne batem aici între noi ca niște cîini". George Adams nu regreta deloc faptul că fusese arestat. Făcuse ce hotărîse el însuși că-i drept să facă și acum accepta consecințele. Luase parte la întruniri, ascultase discursuri, citise puțin și ajunsese la concluzia că ceea ce i se spunea era just. Gîndi, căzînd într-un somn fără vise: „Trebuie făcut ceva să punem capăt situației actuale. Să nu mai primim mereu picioare-n fund."

12

SCÎRȚÎITUL CHEII în lacăt îl trezi și se ridică în capul oaselor, clipind din ochii expuși brusc la lumină. Ceilalți se ridicaseră și-și luau cănile de cositor din cîrligul de pe tocul ferestrei. George Adams se ridică și el în picioare și-și alungă somnul frecîndu-și ochii. Ușa se dădu violent în lături și gardianul trecu mai departe să deschidă și pe următoarele.

— Ai tras un pui de somn ? întrebă Yusef Turcul.

— Am ațipit puțin. Ce mă fac ? Am rămas fără cană !

— Ei drăcie ! Ai face mai bine să n-o ceri acum. Grăsunul s-ar face foc și pară.

— De ce? Trebuia să mi se dea afurisita aia de cană cînd am sosit, nu-i așa? Doar nu-i vina mea!

Cei trei ieșiseră și George Adams împreună cu Yusef Turcul îi urmară.

— N-am de gînd să le permit ticăloșilor ăstora să uite nimic din ce-i dreptul meu.

— Bine, profesore, dar fii cu băgare de seamă, ascultă-mă pe mine.

Deținuții se așezară pe două rînduri să primească cafeaua și pîinea care îi aștepta la poartă. Îi serveau doi pușcăriași de la bucătărie.

George Adams rupse rîndul și se duse la gardianul cel gras care supraveghea împărțirea cinei. Privi în sus, pe cînd se apropia George Adams, fără vreo schimbare în privirea lui ca prundișul.

— Ce nemulțumire mai ai acum? întrebă vocea înghețată.

— Nu mi s-a dat cană la sosire.

— A, ești din nou tot tu!

Mustața blondă tresări ușor.

— Foarte rău. N-ai cană, n-ai cafea.

— Am dreptul la o cană, nu-i așa? întrebă George Adams, privind în ochii cu gene galbene. Nu-i vina mea dacă omul care era de serviciu nu mi-a dat cele necesare.

Ochii păreau că se întunecă de mînie și obrajii roșii, netezi și bucălați se aprinseră mai tare.

— Bă, neisprăvitule! urlă gardianul. Cu cine dracu crezi că vorbești? Crezi că am să îngădui oricărui cioroi să-mi vorbească de

parc-ar fi alb? Șterge-o de aici... tale. Piei din ochii mei!

George Adams nu se mișcă continuînd să privească obrazul aprins. Gîndea: „Să fiu afurisit dacă am de gînd să-l las în pace. Vor să te tîrîi la picioarele lor pentru orice fleac: *te rog, șefule, îngăduie să mi se dea una sau alta.*“ Spuse tare:

— Nu înțeleg de ce n-o fi condusă închisoarea asta așa cum trebuie.

Obrazul gardianului se crispă ca o baltă cu lavă clocotindă. Simți că își iese din fire. În primul rînd pentru că „rahatul“ pe care îl avea în față îndrăznise să aibă un schimb de cuvinte cu el. Lucru nedorit, căci dacă era pus în situația de a da anumite explicații, deținuții începeau să creadă că i-a scăpat din mînă. În al doilea rînd, cînd un om ca ăsta critică administrația, te puteai aștepta la revoltă și răzvrătire. Și la urma urmelor, era vorba despre unul dintre agitatorii ăia care își băgau nasul peste tot, stîrnind lumea împotriva autorităților.

— Și zi, ești unul dintre șmecherii ăia? Un cioroi deștept!

Tonul era mai liniștit, revenind la răceala inițială, pe măsură ce gardianul cel gras își redobîndea stăpînirea de sine. Dar era cu atît mai periculos, căci autoritatea acestui om se oțelea prin șocul gheții mai degrabă decît prin arderea flacării albe. Îndîrjirea lui era dintre acelea care îngheață și nu se topesc, iar această caracteristică îi îngăduia să-și mențină o anumită superioritate.

Observă că încetaseră să mai împartă cafeaua amară și neagră și bucățile de pîine, toată lumea urmărind ce se întîmpla.

Atunci băiatul de la magazie păși înainte spunînd :

— Uite, am aici o cană în plus, șefule.

Făcu semn cu cana fără să privească spre gardianul care se răsti :

— Cine dracu te-a adus aici ?

Dar nu se împotrivi cînd George Adams luă cana și nici cînd dădu în schimb băiatului două țigări. Simți însă sfidarea și se întoarse furios spre coloana de pușcăriași în așteptare.

— De ce naiba căscați gura aici ? Luați scîrba asta de mîncare și întoarceți-vă în celulă.

Își dădea seama că fusese înfrînt și acest lucru îl învenina.

Coloana începu să înainteze și George Adams se gîndea să se alăture ultimului rînd. Cîțiva oameni se uitau lung spre el și prinse privirea ca de porc a lui Butcherboy care stătea trîntit în ușa celulei, așteptînd să-i fie adusă hrana acolo. În mintea sa ruginită, dar perfidă ca o capcană de urs dată uitării, socotea că ar cîștiga bunăvoința șefului dacă l-ar pune la punct pe deșteptul ăla.

Pe la mijlocul coloanei, Yusef Turcul strigă încet pe George Adams.

— Bagă-te aici !

Oamenii îi făcură loc, zîmbind, iar Solly care se afla alături de Yusef cloncăni cu voce scăzută :

— Da știu că i-ai dat peste nas grăsunului!

Chiar și Brakes Peterson, cel cu un singur obraz bun, al doilea arătînd ca o halcă de carne friptă, șopti fără să miște buzele :

— Într-o bună zi careva o să i-o facă lată malacului ăluia !

Butcherboy, ascultînd remarca, simți amenințarea unei schimbări de atitudini printre supușii săi și-și spuse că va trebui să acționeze rapid. Dar era nevoie să-l pună întîi la punct pe Yusef Turcul. Odată ce drumul va fi curățit de turc, celălalt rămîne fără apărare. „Mda, va trebui să vadă ce-i de făcut cu Turcul“.

Ceva mai în spate, Puștiul din Casbah apucă pironul ascuțit din buzunarul pantalonilor, ținînd între degete, ca într-o menghină capătul cu buclă, în timp ce colțurile gurii se înălțară cu un grad, într-o fantomă de zîmbet.

13

ÎN CURTE STRĂLUCEA dimineața, iar grilajul de fier din care era format gardul își arunca desenul de linii cenușii paralele și de dreptunghiuri luminoase pe pavajul de beton.

Sus, cerul era de un albastru de smalț, mîzgălit cu pete arămii de soare. Nu era nici o adiere de vînt și dincolo de piatra neînduplecată a închisorii, conturul turtit al muntelui era ca o fisură pe cer.

Paznicul secţiei se afla în scuarul din exteriorul curţii, alături de grilaj, de vorbă cu alt gardian oprit acolo. Cei trei osîndiţi din blocul de izolare aflat în faţa secţiei de prevenţie, se mişcau în scuar, umblînd unul după altul în cerc.

Robinetul din capătul de sus al curţii fusese deschis şi apa curgea prin şanţul puţin adînc săpat în beton, şanţ în care deţinuţii îşi spălau rufele. Plescăitul rufelor ude lovite de piatră sporea zarva glasurilor care murmurau şi uneori rîdeau. Unii oameni erau goi puşcă, hotărîţi să spele pînă şi ultima petecuţă pe care o aveau, alţii în pantaloni scurţi, sau lungi, stăteau de-a lungul şanţului prin care curgea apa. Cei care nu spălau trîndăveau mai la o parte, fumînd şi vorbind.

Yusef Turcul stoarse cămaşa pe care o spălase şi ridicîndu-se ţeapăn de la locul său de lîngă canal se duse s-o aşeze pe sîrma de rufe care era întinsă de la balustrada scărilor pînă la grilaj. După ce potrivi bine cămaşa la uscat, se aşeză cu spatele spre perete ca să şi-o păzească.

O păzea concentrat şi continuu căci ştia că dacă îşi lua ochii de pe ea chiar cîteva secunde s-ar fi putut să dispară.

Şi alţii, care îşi puseseră rufele la uscat, stăteau alături, privindu-le ca o transă, în timp ce aşteptau ca soarele verii să-şi facă datoria.

Stînd astfel, cu privirea pe cămaşa care se usca, Yusef Turcul trase mînios concluzia că

gagica lui era o tîrfă josnică şi nepăsătoare, odată ce nu-i adusese lenjerie curată toată săptămîna. Nu venise nici să-l viziteze şi în mintea lui încolţea bănuiala că-l părăsise şi se încurcase cu altul, profitînd de faptul că se simţea în siguranţă în privinţa lui, ştiindu-l la pîrnaie. Se întreba dacă s-o dea definitiv uitării sau s-o caute cînd va fi pus în libertate şi să-i dea ceva ca să-l ţină minte. Nu-i trecea prin cap că s-ar putea să rămînă la închisoare multă vreme. Cum stătea aşa meditînd, deveni conştient de masa antropoidă a lui Butcherboy care se furişase alături de el.

— Turcule, spuse Butcherboy şi vocea lui era ca un mîrîit profund ieşit din fundul pieptului cavernos. Turcule !

— Mda, răspunse Yusef fără să-şi ia privirea de pe cămaşa agăţată la uscat. Ai ceva pe inimă ?

Nu văzu rînjetul care dădea la iveală pe faţa lată, ţepoasă, dinţii găunoşi. Auzi doar vocea hodorogită :

— Săpunul pe care ni-l dă aici e ca o piatră. Mi s-a spus că tu, Turcule, ai o bucată de săpun ca lumea. Îmi ziceam că poate ai să mă laşi s-o folosesc.

Yusef rîse, amuzat de această introducere. Răspunse cu ochii ţintă la cămaşă :

— Uite ce, Butcherboy, eu nu am decît două lucruri să-ţi spun. Numărul unu, în ce te priveşte, de cînd eşti tu pe lume, n-ai folosit săpun. Iar numărul doi, eu nu-s dispus

să-ți împrumut ție nici măcar un scuipat în obraz.

— Turcule, ripostă Butcherboy cu același rînjet funest. Turcule, curtea asta, zic eu, s-a făcut tot mai strîmtă pentru noi doi. Tu ești unul dintre grangurii ăia barosani. Și eu sînt de părere că a venit timpul să arăți de ce ești în stare. Ce zici la asta ?

— Oricînd dorești, Butcherboy.

— Foarte bine. La noapte unul dintre oamenii din celula mea se mută la voi, iar tu vii la mine. Așa o să putem încheia socotelele. De acord ?

Yusef zîmbi spre cămașă, răspunzînd.

— De acord.

— La noapte deci, da ?

— La noapte, întări Yusef Turcul.

Butcherboy se răsuci și-și croi drum, cărînd pumni ca să dea în lături trupurile ce-i stăteau în cale, spre locul în care acoliții cît și alți aliați ai puterii sale erau adunați la umbră. Yusef Turcul nu-l urmări cu privirea, ci rămase cu ochii pe cămașa care acum se usca rapid.

Căldura se juca în curte, sclipind ca pe niște table de sticlă prost turnată, iar deținuții care nu aveau nimic de făcut se adunaseră la umbra peretelui, așteptînd să pice inspecția.

Pisica închisorii lunecă deasupra cimentului cu blana ei de culoarea broaștei țestoase, strălucind în soare și cu coada legănîndu-se ca o antenă. Ajunse la șanțul prin care curgea

apa, trase un gît și apoi dispăru printre barele grilajului.

George Adams se apropie de Yusef Turcul, purtîndu-și maioul pe braț și simțind pe spate fierbințeala soarelui care pătrundea prin cămașă.

Întrebă încruntat :

— Ce vrea individul de la tine, Yussy ?

Yusef Turcul se ridică, își pipăi cămașa și apoi o luă de pe sîrmă. George Adams deschise pachetul cu țigări și-i oferi una.

— N-a vrut decît să-mi facă o vizită, îi spuse Yusef zîmbind. O să punem lucrurile la punct diseară în celula lui.

— Diseară ?

George Adams dădu foc unui chibrit și aprinse țigările. Adăugă :

— Vin și eu cu tine.

— Nu-i nevoie, prietene. Tu să nu te amesteci, m-ai înțeles ?

— Așa crezi tu, ripostă George Adams.

Se simțea puțin îngrijorat.

— Și tu ți-ai băgat nasul cînd s-a legat de mine. Recunoști că altfel nici n-ai fi intrat în chestia asta.

Suflă un rotocol de fum spre lumina aurie a soarelui și continuă :

— Așa că vreau să merg și eu cu tine.

Yusef Turcul încercă să se împotrivească :

— Nu-mi place să văd un tip ca tine scuturat de ticălosul ăla. Noi trebuie să avem grijă de tine, profesore.

Zîmbi arătîndu-și dantura ce părea de porțelan alb, ieftin.

George Adams comentă :
— Tu, cu teoria ta că fiecare trebuie să se descurce singur !
— Ei da. Şi acum se pare că maiorul nostru Scîndură se apropie. Iată că sună.
Triunghiul din scuar anunţa răsunînd inspecţia.

14

CĂLDURA DIN CELULĂ părea solidă. Puteai să întinzi mîna, ar fi spus Yusef Turcul, să apuci un pumn de căldură, să-l arunci de perete şi să rămînă acolo lipit. Cu peste patruzeci de arestaţi înghesuiţi înăuntru, în mijlocul verii, mirosul de sudoare era greu şi saturat ca mirosul morţii. Zăduful părea îndesat printre trupurile oamenilor ca nişte tampoane de vată ; ca o maioneză într-o salată umană formată din borfaşi, escroci, siluitori, tîlhari, criminali, scandalagii, traficanţi de droguri. Doar cîţiva dintre ei fuseseră străini de închisoare, mulţi erau complet depravaţi şi cîţiva bătrîni decăzuţi sugeau în desnădejde ultimul os amar şi putred al vieţii.

Toată lumea era tăcută în noaptea aceea, abia dacă luau în seamă căldura. Cuvintele se schimbau în şoaptă, nu mai rămăsese nimic din zarva care preceda de obicei pregătirile pentru culcare. Tensiunea ţinea într-o încleştare strînsă toată suflarea.

Afară soarele se împuţinase lăsînd amurgul liliachiu să se strecoare peste piatra şi fierul închisorii. Gardienii făcuseră ultima numărătoare a zilei şi predaseră paza schimbului de noapte. Paznicii de serviciu remarcaseră liniştea, dar fără să-i acorde importanţă, aşa cum cineva observa că s-a aprins lumina pe o stradă întunecată, sau că pămîntul străluceşte după ploaie. Nu-şi făceau griji.

În interiorul celulei, pîinea şi cafeaua fuseseră îmbucate în grabă sau ascunse pentru a fi consumate mai tîrziu. Perechile unsuroase de cărţi, zarurile şi figurile grosolane de şah nu-şi făcuseră apariţia. În lungul celulelor mici dinspre curte şi la etaj, tăcerea se îmbina cu mirosul trupurilor şi cu căldura lipicioasă.

Lui George Adams nu-i plăcea ce se întîmplă. Era nervos şi îngrijorat. Aici era ţara de dincolo de hotarul legilor şi a regulilor şi a labirintului legislativ ; o junglă de piatră şi fier, locuită de şacali şi hiene, de lupi care îşi arată colţii şi oi înspăimîntate, de lei căzuţi în cursă, luptîndu-se cu monştri împiedicaţi, cu creiere chircite şi trupuri blindate în cuirasa ignoranţei şi a brutalităţii, călcînd în picioare pe cei care încercau să-şi scurme drum ca să scape din încleştarea mocirlei.

Şi Butcherboy spuse :
— Turcule, socot că trebuie să fii judecat.
Yusef Turcul se sprijinea relaxat de perete la un capăt al încăperii, avîndu-l pe George Adams alături.

Surîdea uşor, cu pleoapele pe jumătate lăsate, dar în ciuda aerului nepăsător şi al zîmbetului, ochii îi scînteiau în alertă. Era de fapt tăios, dur şi ameninţător ca o lance ascuţită.

— Judecată ? se miră Yusef Turcul. Ce dracu, măi Butcher, parcă era vorba de luptă dreaptă ? Om cu om.

„Judecata“ era un procedeu destul de obișnuit printre pușcăriași, pus la cale de cei mai depravați și mai brutali dintre ei împotriva vreunui nenorocit care le greșise cu ceva ; se răzvrătise, lingușise vreun gardian, denunțase pe unul dintre ei sau se răzbunase într-un alt fel. Un simulacru de „tribunal“ mult mai de temut decît cel adevărat se ținea în celulă și se hotăra „sentința“.

Cîndva se judecase „cazul“ unui deținut care supărase pe șeful celulei și banda acestuia. Fusese învinuit că s-ar fi plîns unui paznic, „crimă“ de neiertat. Tribunalul format din bandiți îl găsiseră vinovat și-l condamnaseră la ...: pedeapsa nu i se comunicase. Dintr-un rafinament sadic, ținuseră hotărîrea secretă.

Omul îngrozit, murise de o mie de ori de frică înainte ca, amețit de oboseală, să cadă într-un somn greu. În timp ce zăcea, zbătîndu-se pradă unui coșmar neștiut, îi acoperiră fața și capul cu o cergă și jumătate de duzină de cuțite se înfipseră în pătura cu care era învelit.

A doua zi dimineață paznicii găsiră un mort învelit într-o pătură năclăită de sînge. La ceilalți oameni închiși în celulă nu se descoperi urmă de sînge sau urmă de armă. Asupra nimănui nu se găsi vreun cuțit deși se făcuseră

percheziții. Investigațiile făcute la închisoare nu dezvăluiră nimic.

Butcherboy rîse. Era la celălalt capăt al încăperii susținut de clica sa de canalii, Pinks. Moos, Brakes Peterson, Squinteye Samuels, Noor și de cîțiva sateliți ca Crip, Micul Johnny, Solly, și Puștiul din Casbah. Aceștia așteptau reacția namilei.

— Luptă dreaptă, rîse răgușit Butcherboy, privind spre fețele asistenței. Tipul ăsta vrea luptă dreaptă. Om cu om.

Spre surprinderea lui mai toate vocile murmurară :

— Luptă dreaptă. Luptă dreaptă.

Chiar și cei din gașca lui reluară murmurul ca un ecou.

Privi din nou în jur. Deci asta era situația. Va trebui să ia hățurile în mînă de îndată ce-o să termine cu slăbănogul ăsta cu gură mare.

Obrazul mototolit se întunecă și dinții înnegriți și rupți se dezgoliră într-un rînjet.

— Foarte bine, spuse Butcherboy. Hai să fie și luptă dreaptă.

Capul rotund și brutal se întoarse pe gîtul gros și începu să dea porunci :

— Tu, Brakes, stai lîngă ușă și ascultă să nu vină paznicul.

Privi apoi spre ceilalți.

— Liberați locul și treceți toți lîngă perete. Și fiecare să-și țină gura, m-ați înțeles. Nici un sunet. Liniște de mormînt.

Într-o clipă oamenii începură să împingă păturile și rogojinele lîngă perete. Odată locul

eliberat, spectatorii se aşezară deasupra aşternutului sau rămaseră în picioare lîngă zid, tăcînd chitic, în aşteptare, cu feţele încremenite de emoţie.

Butcherboy aruncă de pe el cămaşa şi-şi etală bustul uriaş acoperit cu muşchii grăsime, cicatricele unor răni vindecate şi decorat cu un labirint de tatuaje. Îşi încordă bicepşii şi se bătu peste piept, rînjind cu dinţii lui cariaţi şi arătîndu-şi imaginile imprimate în piele : craniul cu două oase încrucişate, drapelul şi pumnalele întretăiate, femei goale ce şerpuiau cînd îşi încorda muşchii, iar pe spinarea lată, în stînga, un vultur în plin zbor, cu ciocul căscat şi aripile întinse, ochi scînteietori şi ghearele îndoite, gata să ucidă.

Rîse cu cruzime.

— Ia vino tu aici şi lasă-mă să te strivesc ca pe un păduche. Luptă dreaptă să fie.

Vocea ieşea hodorogită din laringele bolnav.

Yusef Turcul se îndepărtă de peretele de care se sprijinise şi-şi descheie cămaşa. În pantalonii lui strîmţi şi în ghete părea ofticos alături de forma mătăhăloasă a celuilalt, dar sub pielea netedă bronzată, muşchii fremătau ca şopîrlele, iar trupul prelung era într-adevăr dur şi flexibil ca un bici din piele de rinocer.

Îşi duse mîna la gură şi-şi scoase proteza.

— Ţine tu asta, profesore, spuse el.

George Adams luă dantura umedă, simţindu-se uşor ridicol şi o puse cu grijă într-un buzunar al hainei.

Tăcerea căzu grea ca un mort.

Într-un capăt al încăperii, aşteptau cei din banda lui Butcherboy cu ochi strălucitori de răutate pe feţele viclene. Puştiul din Casbah era tăcut şi impasibil ca o mumie, doar o pleoapă îi tresărea ca şi cum ar fi făcut cu ochiul. De cealaltă parte, lîngă uşa de fier, cu urechea ciulită la gaura de control, Brakes Peterson avea fixat pe obrazul fript un zîmbet hidos.

Butcherboy făcu un pas înainte. Sub pantalonii scurţi, pătaţi, picioarele îi erau groase, urîte şi noduroase, ca nişte cioturi de copac. Mormăi şi pe cînd sunetul i se rostogolea din gură, întinse mîna dreaptă în faţă, vrînd să-şi apuce adversarul în încleştarea luptei.

Iute ca fulgerul, Yusef Turcul se repezi la mîna întinsă şi o zmuci dîndu-i drumul înainte ca Butcherboy să şi-o elibereze şi să-l înhaţe.

Zmucitura rapidă făcu pe uriaş să se clatine spre stînga şi înainte de a putea să-şi recapete echilibrul, Yusef îi trase o lovitură de sus în jos cu muchea ascuţită a mîinii sale osoase, despicîndu-i carnea de pe pomete.

Spectatorii, cu gurile uscate şi trupurile ţepene de încordare, priveau pe uriaş împleticindu-se, iar Yusef Turcul, maestru iscusit în bătăi, în urma nenumăratelor lupte de stradă în care fusese implicat, nu-i dete răgaz să-şi revină. Trupul zvelt şi vînos se răsuci pe piciorul stîng şi în acelaşi timp piciorul drept zvîcni în sus pînă la înălţimea genunchiului şi apoi ţîşni ca un proiectil paralel cu

podeaua. Îl izbi pe Butcherboy drept în burtă cu o forță de ghiulea.

Ochii i se holbară și din gura căscată ieși un rîgîit ca un sughiț. Fața buhăită se munci să-și recapete respirația și trupul greoi se clătină ca un bolovan, dar nu se rostogoli și Yusef îl lovi din nou, sălbatic, cu piciorul peste genunchi.

Butcherboy se poticni, rotindu-și brațele ca să-și găsească echilibrul. De ani de zile se baza pe mărimea și pe ferocitatea lui ca să-și intimideze victimele ; nimeni altul mai ușor nu încercase să-l provoace la luptă și în consecință, în asaltul său agil, Yusef Turcul avea de partea sa avantajul surprizei și al experienței. Totuși Butcherboy nu era grav rănit sau descumpănit, ci doar exasperat pînă la nebunie.

Mugi și atacă. Ferindu-se stîngaci de lovituri se plecă înainte să-și arunce brațele masive în jurul taliei adversarului. În timp ce brațele zvîcneau pentru a-i da îmbrățișarea ucigătoare, genunchiul Turcului zbură în sus să sfarme fața care apăruse atît de ispititor deasupra. Fața se feri brusc, genunchiul nu o nimeri și piciorul fu prins instantaneu într-o strînsoare ca de menghină. Un suspin trecu printre cei ce priveau.

Dar nu în zadar luase Yusef Turcul parte la atîtea lupte de acest fel. Își repezi brațul stîng pe după gîtul huidumei, prinzîndu-l în îndoitura cotului și încleștîndu-și propria lui mînă sub bicepsul drept. Antebrațul drept lunecă în sus pînă la beregată și cu încheietura

miinii în dreptul mărului lui Adam, începu să-l sugrume cu toată forța mușchilor săi de oțel. Butcherboy îl va trînti, era ușor de presupus, dar nici așa nu va scăpa de garota din vine, os și mușchi care-i presa stăruitor traheea.

Cu o opintire, Butcherboy îl aruncă pe Yusef și căzu greoi peste el. Brațul își întări strînsoarea, osul strivea mărul lui Adam și Yusef Turcul observă că fața începuse treptat să se învinețească și limba să atîrne. Brusc Butcherboy schimbă poziția. Încercuind cu un braț piciorul potrivnicului în dreptul genunchiului, prinse cu cealaltă mînă talpa piciorului și începu să o tragă spre spate cu toată forța. În timp ce piciorul se îndoia, apăsa tare brațul în dosul genunchiului. Într-o clipă piciorul urma să trosnească ca un chibrit. Yusef Turcul era conștient de aceasta, sudoarea îi țîșnea ca roua pe față, ochii îi ieșeau din orbite și gingiile fără dinți se încleștau de durere.

George Adams ar fi vrut să țipe. Ar fi vrut să se repeadă și să zdrobească în lovituri de picior chipul rînjit al lui Butcherboy. Toată lumea aștepta încremenită ca osul să trosnească.

Chiar în clipa aceea, Brakes Peterson, de la ușă, spuse șuierat, întrerupînd tăcerea :

— Gardianul. Vine, ...lui de gardian !

Pe dată combatanții se despărțiră, spectatorii se împrăștiară, trîntindu-se pe dușumea în poziții relaxate, privind oriunde, doar la ușă nu. Butcherboy se întinse lat, uitîn-

du-se spre Yusef Turcul şi suflînd ca din foale. Pe sub pielea bronzată, Yusef se făcuse verde şi gîfîia ca un cîine obosit. Îl durea piciorul şi se întreba îngrijorat dacă îl va mai putea folosi ca să lovească în Butcherboy. Erau amîndoi lunecoşi de sudoare.

Toţi auziră paşii gardianului afară în curte. Fluiera „Lili Marlene" trecînd de la gaură la gaură, cu scîrţîit de cizme. Căldura din celulă era îmbibată cu tăcere şi cînd cineva tuşi brusc, răsună ca explozia unui motor defect.

Fluieratul ajunse la uşa lor şi se opri. Auziră cum e dat într-o parte capacul de pe gaura de control şi închis la loc după ce gardianul privise. Fluieratul se porni din nou şi paşii, după ce se opriră la fiecare uşă, o luară în sus pe scări.

— Brakes, întrebă Butcherboy gîfîind puţin, ce se aude ?

— S-a dus sus, răspunse omul cu obrazul ars, stînd lung în dreptul uşii.

După un timp paznicul coborî din nou, fluierînd acum „E o fericită preafericită zi". Îl auziră cînd ajunse la piciorul scării, ca apoi să se îndrepte spre poartă.

— E bine, spuse Brakes şi toată lumea sări în picioare.

Butcherboy şi Yusef Turcul se ridicară să reînceapă lupta. Obrazul namilei se umflase pe partea unde încasase prima lovitură şi ochii, sub pleoapele ciupite, aruncau o lumină roşie, însîngerată.

Trecu brusc la atac. Yusef Turcul încercă o fentă, dar genunchiul dureros îi încetinea mişcările şi se trezi cu braţele haine în jurul taliei şi în acelaşi timp cu propriile lui braţe imobilizate.

Asistenţa începu să vocifereze de emoţie, dar Brakes Peterson ceru răstit tăcere.

Încercuit de braţele lui Butcherboy, Yusef Turcul începu să-l lovească sălbatic cu capul, simţind cum îi crapă pielea de pe frunte şi i se scurg picături de sînge în ochi. Dar auzea totodată cum adversarul geme de durere şi cînd îl lovi cu capul în nas, un val de sînge îi acoperi buza de sus răsucită, rînjetul gurii şi bărbia ţepoasă.

În acelaşi timp Yusef Turcul îşi trecu greutatea trupului repede pe piciorul mai slab şi izbi cu celălalt genunchi în stinghia uriaşului. Acesta urlă de durere sub lovitura genunchiului osos, dar nu-i dete drumul, ci îşi propti capul de gîtul celuilalt, în timp ce braţele puternice strîngeau cu toată forţa, făcînd ca muşchii să-i tresară şi să salte ca nişte mîţe într-un sac.

Yusef Turcul ştia că, dacă se lasă pe spate, nu mai era nici o scăpare. Că va fi lăsat să cadă din îmbrăţişarea sălbatică a gorilei cu şira spinării scrîntită sau ruptă, pentru a primi apoi lovituri în cap, coaste, stomac, înainte ca matahala să sară deasupra lui cu ambele picioare şi întreaga greutate.

Cum Butcherboy îşi concentra toată puterea în această îmbrăţişare, bicepşii şi antebraţele i se umflaseră ca nişte baloane. Yusef re-

zistă o clipă cu toate forțele și apoi brusc se lăsă moale, aruncîndu-și picioarele între picioarele desfăcute ale dușmanului și folosindu-și toată greutate ca să-l tragă jos la pămînt. Butcherboy, luat prin surprindere, căzu deasupra lui, Yusef, profitînd de o fracțiune de secundă, își trase capul la o parte, astfel că fața însîngerată a namilei se izbi de cimentul dușumelei.

Brațele uriașului se desfăcură, Yusef se răsuci iute de sub el și în timp ce se strădui să se ridice, îi acoperi cu o ploaie de lovituri tăioase obrazul rănit și gîtul.

Butcherboy se ridică anevoie, dar înainte de a putea să se îndrepte, Yusef Turcul îi plasă o lovitură de picior magistrală în plexul solar.

Grohăitul cu care aerul ieși din trupul lui Butcherboy fu ca o muzică pentru urechile lui Yusef. El însuși respira acum cu greutate, îl durea spatele și genunchiul și își dădea seama că nu va fi în stare să reziste mult timp în fața forței încăpățînate a brutei. Dar mai știa că pentru moment, cu răsuflarea tăiată, Butcherboy era la discreția lui.

Și astfel, năpustindu-se înainte, trăgea cu dreapta și cu stînga în omul îndoit care gîfîia. Brațele i se mișcau ca tijele unor pistoane, iar pumnii cădeau în lovituri de ciocan peste fața însîngerată. Simțea cum i se zdrelește pielea de la încheieturile degetelor sub forța loviturilor în care își punea toată greutatea.

Butcherboy se retrăgea împleticindu-se, mugind cu o voce răgușită și stinsă. Dorea să se ferească din calea pumnilor ca să-și poată reface apărarea dezorganizată. Năucit, căzu aproape în mijlocul cetei tăcute de acoliți și simpatizanți, Moos, Pinks, Squinteye Samuels, Puștiul din Casbah, Noor, Solly, Micul Johnny și alții. Cînd se împiedică de ei, Pinks și Noor întinseră mîinile să-l susțină, Squinteye Samuels și Micul Johnny se precipitară să-l prindă, ceilalți înaintară toți grămadă și mîna dreaptă a Puștiului din Casbah zvîcni într-o mișcare rapidă.

Butcherboy se prăbuși cu un geamăt și o străfulgerare de uimire în ochii injectați, picioarele lui groase cedînd brusc ca niște cîrpe. Strălucirea ochilor se stinse ca o lumînare care s-a topit și el lunecă la pămînt în mijlocul gloatei agitate.

Nu mai mișcă și nu mai scoase nici un sunet. Cineva îi turnă o cană cu apă peste fața însîngerată, crezînd că nu-i decît leșinat. Toată lumea se îngrămădi în jurul lui, bolborosind. Îl întoarseră cu fața în jos. Zăcea mare, moale și tăcut și un izvoraș de sînge se prelungea într-o dîră subțire din ochiul vulturului tatuat.

Alăturat unui grup care se ținea mai la o parte, Puștiul din Casbah își trecu iute limba peste buza umflată.

Partea a doua

1

ÎNCEPUTUL ÎNSERĂRII se aşternu purpuriu pe scuarul din faţa blocului de izolare şi o adiere de vînt se pornise să sufle printre clădirile îngrămădite în interiorul zidului închisorii. Ţeava spartă tot mai picura undeva în curtea bucătăriei.

Toată lumea, în afara băiatului poreclit Puştiul din Casbah şi a lui George Adams, primise cina alcătuită din pîine, marmeladă şi cafea. Tăcerea atîrna laolaltă cu înserarea peste şirul de celule din piatră cu uşi ferecate şi ferestre zăbrelite, peste clădirea unde era administraţia, întunecată acum, peste sala de la intrare şi holul recepţiei. În bucătărie se făcea curăţenia de seară. Cei mai mulţi din echipa bucătarului se retrăseseră, deoarece erau de serviciu dis-de-dimineaţă a doua zi. În sălile rezervate personalului, gardienii care terminaseră straja se pregăteau să plece.

George Adams, stînd sprijinit de perete se adresă tînărului din faţa sa :

— Ai adormit ?

— Nu, spuse Puştiul din Casbah cu faţa întoarsă spre zid.

— Ştiu că ai necazuri, măi băiete, dar ce ţi-a venit să te legi de amărîtul ăla din curte ? N-am văzut să-ţi fi făcut nici un rău.

Puştiul din Casbah răspunse fără să-şi întoarcă privirea spre el.

— Al naibii mai eşti de vorbăreţ, nene. Vorbeşti şi vorbeşti şi vorbeşti. Ei bine, am să te lămuresc. M-am luat de ăla, pentru că am vrut să fiu adus aici.

— Aici ? se miră George Adams încreţind fruntea.

— Chiar aşa. Aici. Au să pună întrebări despre Butcherboy şi nu vreau să fiu acolo cînd întreabă. Asta-i ! Poate dacă sîntem aici, ne uită. Mie nu-mi place să vorbesc despre lucrurile astea. Poate că am văzut ceva şi nu vreau să le spun albilor.

Adăugă cu o umbră de bănuială în tonul plat :

— Tu ai văzut ceva, nene ? Doar erai şi tu tot acolo.

George Adams spuse privind spre spatele băiatului :

— Dacă o să mă întrebe pe mine ce-am văzut am să le spun adevărul. Asta-i tot.

— Adevărul ?

Puştiul din Casbah se întoarse şi privi spre George Adams fără să se ridice.

— Păi da, afirmă George Adams, trăgînd în sus un crac al pantalonilor şi scărpinîndu-şi fluierul piciorului. Am văzut o luptă între Butcherboy şi Yusef, poate să fi fost luptă

dreaptă, poate că nu, dar se băteau cu pumnii, om cu om. Apoi l-am văzut pe Yusef lovindu-l pe Butcherboy care s-a dat înapoi spre un grup dintre cei care priveau. Ce a urmat a fost că Butcherboy s-a prăbuşit şi cînd l-au întors era mort şi cineva trebuie să-l fi înjunghiat cu ceva pe la spate. Cine, habar n-am. Era o mulţime la capătul acela al celulei. Yusef era la mijlocul încăperii şi ceilalţi jur-împrejur lîngă perete. Asta-i totul.

Trase jos cracul pantalonilor şi adăugă încruntîndu-se :

— Parcă-mi pare rău pentru nenorocitul ăla de Butcherboy.

— Îţi pare rău ! exclamă băiatul. Ştii că eşti nostim, nene ? !

— Mă întreb cum de-a ajuns Yusef la spital. Am auzit că l-au dus să-i facă radiografie la spate şi la genunchi. Şi-i ciudat că nimeni nu-şi poate închipui cu ce a fost înjunghiat Butcherboy.

— Turcul nu are nimic de spus, afirmă băiatul muşcîndu-şi degetul mare şi ştergîndu-l de cămaşă. Cred că le-a spus că a căzut şi s-a lovit.

— Da, şi eu cred tot aşa.

Era să mai adaoge ceva, dar cineva din celula vecină începuse să bată în peretele despărţitor.

George Adams se ridică şi merse la uşă.

— Hei ! strigă el printre zăbrele.

— Hei ! răspunse vocea de dincolo. De ce te-au băgat aici.

— M-am contrazis cu Grăsanul, îl informă Adams. El şi cu maiorul au hotărît că-s turbulent.

— ......lui, înjură celălalt. Grăsunul naibii ! De ce te-au închis ?

— Politică.

— Politică ? se miră vocea. Vrei să zici că pot să te închidă şi pentru politică ?

— Mda, rîse George Adams. Ei cred că pun la cale răsturnarea guvernului.

— Doamne !

George Adams nu ştia cu cine vorbeşte, dar îşi aminti că văzuse trei oameni plimbîndu-se în scuar. Îi revăzuse şi cînd urcase sus. Erau toţi trei osîndiţi şi purtau pantalonii scurţi de doc şi cămăşile roşii date de penitenciar.

— Ce faceţi voi, oameni buni ? întrebă George Adams.

— Bine. Trebuie să ne înfăţişăm pentru altă învinuire.

Omul îşi drese glasul şi continuă :

— Ascultă ! Nu cumva ai ceva tutun ?

— Am cîteva ţigări.

— Aici la noi e acum compartiment pentru nefumători, rîse vocea. N-ai putea să ne atingi şi pe noi cu ceva tutun ?

— Să văd ce pot face, îi răspunse George Adam.

Plecă de lîngă uşă şi-i spuse Puştiului din Casbah.

— Au nevoie de puţin tutun. Crezi că ai putea să te descurci ? Tu ştii cum se trag sforile aici.

— Calicii naibii, ripostă băiatul. Tot timpul vor ceva de pomană. N-au tutun, n-au asta, n-au aia.

— Știi bine că ei nu pot cumpăra ce le trebuie, cum poți tu.

— Și crezi că-mi pasă ? întrebă băiatul cu un aer mohorît.

— Nu, spuse George Adams, simțind că se înfurie. Știu că-i bagi pe toți în ......Dar nu te-am auzit nici pe tine spunînd odată nu cînd poți lua ceva pe degeaba.

Băiatul îl privi posomorît. Spuse :

— Sîntem aici amîndoi. Dacă eu aș avea ceva ți-aș da și ție. Dar de ce naiba trebuie să-ți mai pese și de ei ? Doar ei nu-s cu noi !

— Nu mai vorbi așa. Toți cei de aici, de după gratii, sînt cu noi, băiete !

— Pomanagiii dracului, mormăi Puștiul din Casbah și pleoapa începu să-i zvîcnească privindu-l pe Adams.

Se ridică și scotoci în buzunarele blugilor, pînă găsi un ghem de sfoară. George Adams îl privea curios, cuprins din nou de sentimentul că-i emigrant într-o țară străină, ignorant al obiceiurilor și al deprinderilor acestei lumi violente.

— Dă-mi vreo două țigări, spuse băiatul cu vocea lui amară și fața rece și impasibilă ca o tăblie de geam.

Luă cele trei țigări pe care le scoase George Adams din cutie și începu să le sfarme în palmă. Apoi găsi o bucățică de hîrtie cafenie și împachetă cu grijă tutunul ca să nu se desfacă. Îl puse apoi pe dușumea și cu piciorul

turti pachetul pînă cînd fu subțire ca un biscuit.

George Adams, fără o vorbă, îl privea gîndind : „Sărmană haimana ! Ai să mori fără să fi învățat să-ți pese nici cît negru sub unghie de tine sau de altul. Doar, cine știe, dacă-ți deschide cineva ochii, dacă ai putea să înveți măcar acum, deși-i al naibii de tîrziu."

De cealaltă parte a zidului pumnul începu să bată din nou și omul strigă :

— Ei, ce zici, măi frate ?

— Nu v-am uitat. Așteptați, le strigă George Adams.

Alegînd din ghemotocul de sfoară un fir lung, Puștiul din Casbah se duse la ușă, unde mai scoase din buzunar și o bucată de pieptene rupt pe care îl legă la un capăt al sforii. La oarecare distanță de pieptene legă cu grijă pachetul de tutun și se lăsă pe vine, lîngă ușă.

— Tu uită-te pe coridor și vezi să se facă legătura, îi spuse lui George Adams.

Acesta începuse să priceapă ce urma să se întîmple și rîzînd pe înfundate, spuse :

— Ei, drăcia-dracului, ca să vezi !

Apoi strigă prin ușă :

— Ești gata ?

— E bine. Poți să-i dai drumul, răspunse omul de dincolo.

Băiatul, cu grijă să nu stea în calea sforii, aruncă în diagonală pieptenele prin crăpătura de sub ușă și George Adams îl văzu cum saltă pe coridor, trăgînd firul după el și se oprește în dreptul ușii celeilalte celule.

Imediat, un nasture legat cu un fir de lînă scos de la vreo pătură destrămată, țîșni din celulă și ateriză lîngă pieptene.

— E prea scurt, anunță George Adams, privind dincolo de gratii și de plasa de sîrmă.

— Încercăm din nou, spuse osînditul.

— Aruncă-l mai într-o parte, mai spre noi, îl instrui George Adams, bucurîndu-se de nou descoperita știință.

Nasturele fu retras și reazvîrlit într-o clipă. Se opri astfel încît lîna trecea peste sfoara băiatului.

— Trage încet, strigă George Adams, simțindu-se ușor antrenat. Încet, mai încet. O să se agațe. Ei, drace !

Nasturele ratase pieptenele și se tîra înapoi spre ușa celulei.

Puștiul din Casbah spuse :

— Să tragem amîndoi încet și o să se agațe.

— Că bine zici, veni răspunsul, răbdător și calm în urma unei lungi experiențe.

Nasturele își făcu apariția încă o dată, trecînd dincolo de sfoară. De data aceasta Puștiul din Casbah și celălalt om traseră firele simultan. George Adams urmărea cum pieptenele și nasturele se mișcau încet unul spre celălalt.

— Ușurel, ușurel, îi sfătuia el de la fereastră. Hei. omule, mai încet. Acum oprește. Auzi, oprește !

— Ce naiba s-a mai întîmplat ? întrebă Puștiul din Casbah, înjurînd pe șoptite.

— Nimic. E bine, îl asigură George Adams. Numai ia-o încet și cu grijă. Încet și cu grijă.

Nasturele și bucata de pieptene, la distanță acum de cîțiva centimetri, se apropiau treptat și apoi nasturele se agăță de pieptene. Cum lîna intrase printre dinții pieptenelui, cele două fire erau acum strîns unite.

— S-a făcut, strigă George Adams. Trage-l înăuntru.

— Foarte bine, se bucură omul de alături.

Începu să strîngă firul, trăgînd totodată și pieptenele. Puștiul din Casbah împinse pachetul turtit cu tutun pe sub ușă, de unde fu tras în cealaltă celulă. Pușcăriașul de acolo, despărți nasturele de pieptene, strigă că-i gata și băiatul trase de sfoară și-și recuperă bunurile.

— Ei bine, rîse George Adams, asta mai zic și eu șiretlic. Nu mi-ar fi trecut prin cap o sută de ani. Strașnică metodă !

— Dracul să-i ia pe pomanagii, spuse băiatul, înfășurîndu-și sfoara pe ghem.

George Adams rîse din nou, bătîndu-l pe spate.

Pe undeva, prin întunericul care începuse să-i înconjoare, cîntărețul intona din nou, solemn, imnul „Hristos mă vrea rază de soare".

2

LA VEDEREA trupului mort a lui Butcherboy, cu dîra subțire de sînge care se prelungea din gaura minusculă de pe spinare, exact

în dreptul inimii, încremenirea surprizei se abătu peste grămada de pușcăriași, lăsîndu-i cu gura căscată. Nu dură decît cîteva clipe. Apoi toți se repeziră spre așternut. Trăgeau unul de la altul rogojinele și păturile în lupta de a-și pregăti cît mai iute culcușul și a adormi, grăbit fiecare să se disocieze pe cît era posibil de incidentul la care asistase.

Peste cîteva momente erau ghemuiți sub cergile jegoase, fără să le mai pese acum de căldura copleșitoare. Nimeni nu va spune nimic. Întrebați, vor susține că au dormit de cînd s-a sunat pentru ultima oară.

De bună seamă, fiecare putea să-și închipuie ce-i place. Cine o făcuse? Nu Yusef Turcul, asta era sigur ca pămîntul. Spre sfîrșitul luptei — și fusese o luptă de pomină — trăgea cu pumnii în capul lui Butcherboy. Nici o clipă namila nu se întorsese cu spatele spre turc. Și totuși pe la spate înfipseseră ceva în el, o andrea, un piron sau cam așa ceva. Silit, din cauza pumnilor, să se retragă în mijlocul bandei de excroci care îl urmau, Noor, Pinks, Moos, Micul Johnny, Squinteye și alții, unul dintre ei, poate demult în așteptarea unui astfel de prilej, îl înjunghease pe la spate. Nimeni nu știa, nimeni nu era în stare să ghicească. Nu era nici un semn că ar fi fluturat careva o armă. Albii vor pune întrebări, vor cerceta, dar zădarnic. Nu vor afla nimic.

Foștii acoliți ai lui Butcherboy îndepliniseră anumite rituri cu cadavrul ca de gorilă. Îl spălaseră pe față, întinseseră rogojina și

păturile, îl culcaseră și-l acoperiseră. Toate acestea nu fuseseră făcute din respect pentru bruta ucisă, ci pentru propria lor siguranță.

Nu-ți prea dă mîna să negi, odată ce mortul a zăcut toată noaptea prăbușit pe podea, iar tu n-ai chemat garda. Dar așa, cînd paznicul își va face turul și va privi înăuntru îi va vedea pe toți dormind sub pături. În zori vor ieși de-a valma din celulă și cînd vor cerceta mai tîrziu și vor găsi cadavrul lui Butcherboy — ei da, nu aveau cum să dovedească că omul acesta sau celălalt dormise tocmai în acea celulă, în noaptea cu pricina. Autoritățile țineau seama doar să corespundă la număr și nu-i interesa în care dintre celulele din curte doarme fiecare.

Yusef Turcul șchiopătase pînă la vasul cu apă și-și spălase fața și pieptul de sînge și sudoare. Fruntea îi era tăiată și un ochi începuse să i se umfle. Îl mai supăra și genunchiul stîng și prin mușchii spatelui îl săgeta o durere ascuțită la fiecare mișcare.

— Ce-o să se întîmple acum, îl întrebă în șoaptă George Adams, apropiindu-se de el. Iată-ți dinții.

— Nimic, răspunse Yusef Turcul tresărind de durere.

Își clăti proteza, o inspectă repede și și-o băgă în gură, clănțănind din dinți ca s-o potrivească.

— Nimic. Nimeni nu va sufla o vorbă, profesore. Cînd se deschide ușa, dimineață, ieșim cu toții și lăsăm să se descurce albii.

— Dar... șușoti George Adams.

Yusef Turcul îi tăie vorba, supărat acum.

— Nici un dar. Uite ce e, omule. Aici sîntem la pușcărie. Lucruri dintr-astea se mai întîmplă din cînd în cînd. Albii au clădit pușcăria, n-au decît să-și vadă de ea. Cît despre cei de aici, își încheie singuri socotelile și nimeni n-are cum să-și bage nasul. Nu-ți închipui că aici e ca și afară.

Își clăti ochii cu apă.

— Și mai e încă ceva. Dacă ai de gînd să fii băiat cuminte și să dai o mînă de ajutor legii, oamenii lui Butcherboy n-or să fie deloc încîntați. Probabil c-a făcut-o unul dintre ei și n-o să le placă să se audă. Or să țină calea oricui o fi ăla care vorbește.

George Adams își dădu seama că fosta bandă unită era tot atît de periculoasă cum fusese Butcherboy singur, dacă nu și mai mult. Se simțea intimidat și aceasta îl irita. Îi era rău și stomacul îi tremura ca mîna unui moșneag. Nu mai văzuse un om asasinat în viața lui și acum faptul că trebuia să-și petreacă noaptea în celulă, alături de un cadavru, îl îngrozea.

Înghiți valul de salivă care îi inundase gura și întrebă :

— Cum te simți, Yussy ?

Yusef care își sugea încheieturile degetelor se încruntă.

— Capul nu-i așa rău. Spatele și genunchiul...

— Trebuie să anunți că ești bolnav, mîine dimineață.

— Mă tem că da.

— Ce-o să le spui ?

— ......lor. Mi-e rău ! M-am lovit ! Am căzut pe scări sau cam așa ceva.

— Or să-i întrebe și pe ceilalți ?

— Drace, am să mă gîndesc la toate astea cînd le-o veni timpul.

Se duse șchiopătînd spre locul unde își potriviseră culcușul și George Adams simți că i se întoarce stomacul pe dos. Incapabil să-l mai stăpînească, se repezi la hîrdău și vărsă.

Rămase apoi treaz mult timp, asudînd de căldură, fără să fie în stare să-și mute gîndul de la moartea lui Butcherboy care își terorizase camarazii, ca apoi să cadă ucis de mîna unuia dintre ei.

3

OMUL CU CICATRICEA pe obrazul stîng răsuci o țigară lungă din hîrtia cafenie, ruptă cu grijă în formă de dreptunghi. Se dedică acestei îndeletniciri cu priceperea și cu grija răbdătoare a unui chirurg, prins într-o operație delicată. Formă mai întîi o cută în bucățica de hîrtie pe care o ținea între degetul mare și cel mijlociu, apăsînd vîrful arătătorului în adîncitură ca să-i păstreze forma. Cu cealaltă mînă presără tutunul de la cele trei țigări în mod egal în lungul cutei și-l bătu ușor cu vîrful bătătorit al degetului. Cînd fu satisfăcut de felul în care era distribuit tutunul, răsuci hîrtia cu dexteritate, formînd un tub, linse marginea ca s-o lipească, linse în-

treg cilindru ca să aibă siguranța că hîrtia nu se mai desface și strînse capetele ca să rămînă închise.

— Foc, spuse el inspectînd țigara.

Unul dintre oamenii din celulă își scoase cămașa, umblă la tiv și ca un scamator dădu la iveală un chibrit care fusese despicat cu grijă și pricepere drept în două. Omul cu cicatricea îl luă, se duse la perete și frecă chibritul de o suprafață jupuită, ocrotind repede cu mîna flacăra minusculă de sulf. Trase adînc din țigară și lăsă aerul să-i iasă pe nări.

Se duse la ușă și privi afară. Noaptea atîrna deasupra închisorii ca un linței purpuriu. Cîntărețul de imnuri tăcuse. Omul cu cicatricea se întoarse desfătîndu-se cu țigara, iar cel care procurase chibritul spuse :

— Ai face bine să îndepărtezi fumul, Gus. Vine bătrînul cu paza și-o să-l simtă prin crăpătură. Doar știi că nu-i voie să avem tutun.

Gus rîse, arătîndu-și dinții galbeni. Cînd zîmbea, cicatricea îngustă din dreptul maxilarului se încrețea, formînd o urmă albă, neregulată, ca și cum ar fi fost trasă cu o mașină de cusut defectă.

— Mai e mult pînă își face turul, spuse el.

— Poate, încuviință celălalt, dar nu fuma toată afurisita aia de țigară. Zău așa !

— Bine, bine !

Gus continuă să fumeze și apoi privi spre capătul aprins al țigării, suflînd fumul. Era de mărime mijlocie, îndesat, cu picioare puternice și groase și mușchii pulpelor exagerat

de dezvoltați, umflați sub piele ca niște noduri de odgoane. Labele picioarelor îi erau late, cu tălpi bătătorite.

Se duse la locul unde își avea culcușul și se așeză cu picioarele încrucișate în față, ca un fachir. Mai trase două fumuri și trecu țigara celui care furnizase chibritul.

Omul acesta avea o față foarte negricioasă, turtită și rotundă ca dosul unei tigăi pe care cineva desenase în grabă, cu degetul, în stratul de funingine, ulei ars și untură sleită, ochii, nările și gura largă. Cînd vorbea i se vedeau incisivii care ieșeau puțin în afară, unul fiindu-i îmbrăcat în aur. Ochii, pe fața întunecată, îi erau sclipitori, buni, gata de glumă.

Trase fumul în piept și zîmbi.

— De mult n-am avut parte de tutun adevărat. E băiat bun tipul de alături, ce zici ?

Fumă mai departe și întrebă :

— Cît crezi c-o să încasăm pentru că l-am atins pe paznicul ăla, măi Gus ?

Gus rîse.

— Să încasăm ? Ce să încasăm ?

Fusese osîndit la douăzeci și trei de ani pentru infracțiuni acumulate. El însuși era în vîrstă de douăzeci și șapte de ani și nu avea de gînd să-și ispășească condamnarea. Începuse să facă pregătiri de evadare și aștepta o confirmare de la niște prieteni din afară.

Pusese la cale în mod deliberat atacul împotriva gardianului și-l atrăsese și pe cel negricios pentru ca intențiile lui să fie mai puțin evidente. Cel de-al treilea om se alăturase în timpul atacului, așa pe neașteptate, de

parcă luase hotărîrea acolo pe loc. Această parte a planului funcționase bine și ei fuseseră mutați de la ocna de lîngă carieră la penitenciar, așa cum prevăzuse Gus, ca să aștepte să fie judecați pentru că au atacat paznicul.

Totuși Gus nu mărturisise celorlalți doi nimic în privința planurilor sale. Va trebui să-i pună la curent în ultimul moment. Vor fi obligați să-l însoțească, cel puțin prin fereastră, pînă pe acoperiș. Dacă ar fi rămas, urmau să fie pedepsiți că n-au dat alarma cînd l-au văzut fugind. Era sigur că vor prefera să-l însoțească decît să facă asta.

Gus privi spre fereastra din spate a celulei și zîmbi. Era acoperită cu o plasă de sîrmă groasă, montată în interior pe o ramă. În exterior erau patru bare. Deasupra se afla streașina acoperișului. Fusese hoț acrobat și în lungul carierei sale, escaladase multe ziduri și se cățărase pe multe acoperișuri.

Răspunse acum indiferent.

— Cît o să-ncasăm ? Un an, doi, cui îi pasă !

Privi spre cel de-al treilea om care stătea într-un colț, pe pătură, strîngîndu-și genunchii cu brațele și privind în gol.

— Ce-o fi cu el ?

Negriciosul al cărui nume era Morgan îl lămuri.

— Ăsta ? E speriat.

— Speriat ? Izmenitul naibii ! Ăsta-i curat fătălău, spuse Gus încruntîndu-se spre omul din colț.

Era cel mai tînăr dintre ei și acum era abătut la gîndul că i se va prelungi pedeapsa, pentru că atacase gardianul. Privirea îi era posacă, iar pe fața palidă, gura amară, cu colțurile lăsate în jos, părea urma unei potcoave.

Privi spre ceilalți doi și spuse :

— Lăsați-mă în pace ! N-am chef de vorbă. Vreau să fiu lăsat în pace.

— Ce fătălău, își aruncă Gus iarăși disprețul. Mă mir de ce naiba s-a repezit cu noi peste paznic. Zău că mă mir. Ia spune tu, Koppe !

Koppe se întoarse și le vorbi, cu ochii în lacrimi :

— N-am vrut s-o fac. S-a întîmplat fără să vreau. Nu știu ce naiba m-o fi împins. Am să le spun așa la judecată. V-am văzut pe voi năpustindu-vă asupra tipului și m-am trezit și eu alături. Fără să vreau. S-a întîmplat așa.

— Deci fără să vrei, așa, își bătu Gus joc de el imitîndu-i vocea. N-ai vrut s-o faci, dar ai ajuns acum aici.

— Lasă-l în pace, Gus, spuse Morgan. Poate l-or fi apucat pandaliile, naiba să-l ia.

— Și acum se teme, zi ? Fătălău ! Nu-i bun de nimic. Dă-l dracului.

— Gus, lasă-mă-n pace, se rugă Koppe, cu un aer nenorocit. Lasă-mă-n pace, Gus.

— Așa, făcu Gus disprețuitor.

Se întoarse spre Morgan.

— E cineva jos în groapă ?

— N-am văzut pe nimeni, răspunse Morgan.

Mai trase un fum din ţigara care se scurtase şi o trecu lui Koppe.

— Ce-ţi veni să-i dai şi pîrlitului ăsta ţigară ? întrebă Gus supărat.

— Drace ! Lasă-l să molfăie puţin şi el, zise Morgan.

Koppe luă chiştocul de la Morgan şi mormăi un mulţumesc. Era bucuros să strîngă între buzele care îi tremurau capătul de ţigară. Hîrtia aspră ardea cafeniu. Fuma cu un aer nenorocit, privindu-şi ţintă picioarele.

— Nu, repetă Morgan. N-am văzut pe nimeni în groapă.

Gus spuse privind spre Koppe :

— Ei, izmenitule, cum ţi-ar place să fii închis în gaură ?

„Groapa“ se afla la parter ; o carceră pentru cei pedepsiţi, un fel de cutie pătrată, fără fereastră, cu pereţii vopsiţi în negru. Aerul pătrundea printr-o breşă zăbrelită care, deasupra uşii de fier, era singura deschizătură a acestei celule infernale.

— Mă jur că i-ar place să fie închis în groapă, continuă Gus ca să-l întărîte. E întuneric înăuntru şi se spune că bîntuie stafii. Un tip s-a scrîntit acolo şi s-a omorît.

Koppe nu răspunse nimic, dar continuă să fumeze. Gus se ridică iar în picioare, se apropie de el, îi smulse chiştocul dintre buze şi trase el ultimile fumuri. Era nervos şi nerăbdător să evadeze, ca o femeie însărcinată, cînd i se apropie sorocul, şi-şi vărsa năduful asupra omului înspăimîntat din colţ.

Morgan căuta să-l calmeze :

— Stai jos, Gus. Aşează-te, omule. Ce-i cu tine ? Ai făcut păduchi ?

Gus pufni, întorcîndu-se scîrbit la pătura sa şi se întinse cu mîinile sub cap.

Morgan se interesă :

— Pentru ce i-au închis pe cei doi de alături ?

— Unul dintre ei e aici pentru că a vorbit împotriva guvernului, îl lămuri Gus, iar celălalt cred că a ciopîrţit un om.

— A vorbit împotriva guvernului, medită Morgan. Omul e băgat la zdup pentru te miri ce în ziua de astăzi. Împotriva guvernului, zici ? Tare mi-ar place şi mie să zic cîteva împotriva guvernului, ...de guvern. Mda, omul e închis pentru tot felul de fleacuri.

Stătea întins pe spate cu genunchii ridicaţi şi încrucişaţi şi arăta cu un picior gol spre nişte mîzgîlituri de pe peretele din faţa lor.

— Uite acolo, vezi ? Toffy Williams. Acolo !

— Unde ? întrebă Gus privind.

— Drept în faţă. Scrie „Toffy Williams. A Stat Aici Pentru Omor“.

— Aha, da, văd. Şi ce-i cu asta ?

— Este că eu l-am cunoscut pe Toffy ăla. Ziceam că omul e închis pentru tot felul de fleacuri. Era un tip cu ghinion. N-avea noroc Toffy ăla.

— Ce-a fost cu el ? întrebă Gus.

Era gata să asculte orice, numai să treacă peste simţămîntul de nerăbdare şi zădărnicie care îl copleşise.

Morgan se răsuci, căutînd poziţia cea mai comodă la care se putea aştepta de la rogo-

jina de sfoară de sub pătură, pusă direct pe dușumeaua de ciment. Spuse :

— Uite cum a fost :

Într-o seară, Toffy Williams pleca de la alde Duke cu amicul lui Sam Niekerk. Trăseseră cîteva păhărele și acum plecau spre casă. Toffy ăsta era pescar, lucra pe un trauler și lipsea de acasă cu săptămînile. Știi cum se întîmplă cu pescarii ?! Și uite așa, de cîte ori știa că se întoarce, Sam îl aștepta la cîrciuma lui Duke, de lîngă docuri și beau cîte ceva împreună. Toffy cîștiga binișor, ba mai lua și pe deasupra, cînd pescuitul mergea bine. Sam era prietenul lui și totdeauna îi făcea el cinste cu băutură. Sam învîrtea ceva prin oraș, dar era liber mai tot timpul.

În sfîrșit, ieșiseră din cîrciumă și mergeau pe Calea Docurilor, Toffy purtîndu-și sculele pe umăr. Vorbeau împreună și tocmai trecuseră de un colț de stradă, cînd cineva dădu buzna spre ei și intră drept în Toffy, izbindu-l așa de tare, încît mai să scape sculele jos.

— Ei, drăcia-dracului, strigă omul, cumpănindu-și sacul.

— Îmi pare rău, domnule, spuse o voce agitată. Era glas de fată și uitîndu-se, o văzură că se ține de zid, încercînd să se ridice.

— Ia-o încet, spuse Toffy rîzînd și o ajută să se ridice. Te-ai lovit ?

— N-am nimic, spuse fata, rîzînd și ea.

Toffy o privi. I-adevărat, era o plăcere să te uiți la dînsa. Boită toată și părul moale ; o păpușică.

Și uite așa, ca să n-o mai lungesc, s-a întîlnit Toffy cu tipa zisă Bella. Pasul următor a fost c-au început să iasă împreună și deși pe Sam tot îl mai întîlnea la Duke de cîte ori venea pe uscat, timp prea mult pentru prieteni nu mai avea. Cum se întîmplă cînd își găsește omul gagică. Sam gîndea în sinea lui că fata nu-i decît o tîrfă de port, dar nu-i zicea nimic lui Toffy.

Trecură cîteva luni și Toffy se întîlnea cu Bella de cîte ori venea acasă dintr-o călătorie. Sam îi mai vedea uneori înafară de întîlnirile lor obișnuite de la cîrciumă. Cei doi mergeau la film sau se plimbau în parc sau mergeau la plajă, cînd era vremea bună.

Într-o seară stăteau pe o bancă în grădina publică și Bella părea mai tăcută ca de obicei. Toffy o întrebă ce are și ea răspunse :

— N-am nimic. Lasă !

Dar el vedea prea bine că fata are ceva pe suflet și tot întrebă, pînă cînd în cele din urmă, îi răspunse :

— Am rămas grea.

— Nu mai spune, se neliniști Toffy.

— Ce ai de gînd să faci ? întrebă Bella.

— Vedem noi, nu știu încă, spuse Toffy stîngaci.

— Mai bine îmi fac ceva, propuse Bella.

— Să-ți faci ?! Cine ți-a băgat una ca asta în cap ? Să nu te mai aud !

— Doar n-am să las copilul, zise fata supărată.

— Bineînțeles că-l lași, dar ar fi bine să ne luăm.

— Vorbești serios, zău? întrebă Bella fericită acum.

— Mai încape vorbă, fato? Ce-ți închipui? Și uite așa s-au cununat. Au primit casă de la Consiliu și Toffy avea niște bani puși deoparte, așa că și-au cumpărat mobilă. Sam Niekerk trecea pe la ei din cînd în cînd. După un timp s-a născut și copilul. Era băiat și mai semăna și cu Toffy.

Și așa trecu timpul și Bella cu Toffy păreau să se înțeleagă bine. Bineînțeles se mai certau din cînd în cînd ca tot omul, mai ales cînd Toffy trăgea la măsea.

Într-o zi, vine Toffy de pe mare și ca de obicei se duce la cîrciuma lui Duke, unde Sam și cu alții ardeau gazul.

— Noroc, băieți, zise Toffy lăsîndu-și sacul jos lîngă bar.

— Noroc, Toffy! Cum ți-a mers?

— Bine. Am prins o grămadă de pește. Plătesc eu un rînd la toată lumea.

— Mai bine nu ți-ai irosi toate lovelele, glumi Sam. O să pună muierea mîna pe bici.

Toată lumea începu să rîdă și Toffy le spuse:

— Nu-i dintr-alea! Ține prea mult la Toffy al ei.

Rîseră toți din nou și cinstiră. Îl tachinară pe Toffy că s-a făcut băiat bun și cuminte de cînd s-a însurat și dă banii regulat nevestii cînd se întoarce de pe mare.

Mai băură cîteva rînduri și toată lumea părea fericită.

— Un lucru-i adevărat, spuse un ins care ședea la bar. Pe Toffy îl așteaptă ceva fain cînd se întoarce acasă. Fain și fierbinte, după frigul tras pe mare.

— Nu-mi spune tu mie! zise altul.

— Eu aș zice că mai este unu care crede tot așa, adăugă un al treilea făcînd cu ochiul în spatele lui Toffy.

— Ce vrei să spui cu asta, se burzului Toffy, împingînd paharul la o parte.

— Știm noi ce știm, rîse unu. Săracu Toffy!

Acesta, amenințător ca un rechin, privi fix spre ceilalți.

— Ce naiba indrugați voi acolo?

Înainte să-i poată da ei un răspuns, amicul lui, Sam, se băgă pe fir și luîndu-l pe Toffy de braț, spuse:

— Ascultă, Toffy. Hai afară. Nu putem sta de vorbă aici.

— Ce mai vrea să însemne și asta? întrebă Toffy și-și ridică sacul, lăsîndu-l pe Sam să-l conducă afară.

Afară Sam îi spuse:

— Ce vor ăștia să zică e că noi toți am văzut căruța aia cu fructe și legume stînd dimineața în fața ușii tale, mai mult decît s-ar cuveni.

— Și ce-i cu asta?

— Este, că zarzavagiul e un tip foarte arătos.

Toffy fierbea de mînie. Auzea cum ceilalți rîdeau veseli în crîșmă. El era om dintr-o bucată și nu-i plăceau prostiile. Cum dimineața era pe trecute, se gîndi el ce se gîndi

și se hotărî să nu se ducă chiar atunci acasă. O să se ducă a doua zi dis-de-dimineață.

Așa că se despărți de Sam și-și petrecu restul zilei prin alte crîșme și-o parte bună din noapte într-un bar, încercînd să-și înece bănuiala care îl rodea cum roade un șobolan o bucată de brînză.

A doua zi dimineață, o porni pe două cărări spre casă. Afurisiți să fie, golanii naibii ! Mai dă-i în .... Și chiar și Sam. Ar trebui să aibă atîta minte și să nu umble cu scorneli despre nevestele prietenilor. „Fain și fierbinte după frigul tras pe mare. Mai este unul care crede așa". Încercau să-l ia în bășcălie. Să-l sperie. Dar știa el bine că ce are e lucru bun !

Intră la el în stradă și ochii cîrpiți de somn i se căscară. Căruciorul era acolo, pe jumătate încărcat cu verdețuri, drept în fața casei și ușa de la intrare era încuiată.

Toffy rămase cu ochii țintă la dovadă. „Faină și fierbinte, cînd vii acasă. Un tip foarte arătos !"

Pînă să-și dea seama ce face, se și trezi în casă. Cuțitul lui de pescar lucea ca o flacără albă. Bella țipă. Zarzavagiul privi la el ca trăsnit.

La proces Bella n-a avut de spus mare lucru. Îi ceruse zarzavagiului să-i care cumpărăturile înăuntru, lucru pe care îl făcuse atunci, ca și altădată.

— Mda, zise Morgan arătîndu-și într-un zîmbet dinții lui mari. Omul poate s-o pățească pentru tot felul de lucruri. Unii zic

c-a fost vina lui Toffy, că s-a încurcat cu o damicelă pe care a cules-o în port. Eu nu știu ce să zic.

— Și ce s-a întîmplat cu Bella aia ? întrebă Gus, întorcîndu-se pe o parte ca să fie cu fața spre Morgan.

Negriciosul căscă cu zgomot și se scărpină pe sub cămașa roșie, decolorată.

— Aaaaah ! S-a dat în vorbă cu Sam Niekerk, după o vreme.

4

PAZNICUL DE NOAPTE veni și plecă. Auziră ușa de jos descuindu-se, puțin timp după ce clopotul sunase pentru ultima oară și apoi tropăitul cizmelor pe treptele de ciment, pe cînd urca. Se opri la fiecare dintre cele două celule ocupate din blocul de izolare, ca să verifice barele de la ușă și să privească înăuntru.

George Adams, întins pe cergă, privi fața și uniforma gardianului împărțite de zăbrele în dreptunghiuri și pătrate și-l asemui cu un joc de cuburi care a fost dezlegat. Auzi apoi cum pașii coboară, ușa e trîntită și zăvorul tras. „Încuie și descuie", își zise George Adams. „Asta-i tot ce fac indivizii ăștia. Bun exercițiu pentru minte !" Îi veni în gînd că de fapt paznicii dintr-o pușcărie erau tot un fel de pușcăriași, că trăiau cea mai mare parte a vieții lor în spatele zidurilor de piatră și a

gratiilor ; încătuşaţi şi ei de cealaltă parte a lanţului.

Căscă, întrebîndu-se ce-o mai fi păţit Yusef Turcul şi ce-o să iasă din toată afacerea.

A doua zi dimineaţă, toţi deţinuţii se năpustiră spre uşă în clipa în care o văzură deschizîndu-se, lăsîndu-şi hainele să şi le tragă în curte, în timp ce Butcherboy, cu hoitul lui imens, părea că doarme încă sub pătură.

Yusef Turcul îl împinse pe George în faţă, fără să ţină seama de împotrivirile lui, făcute cam cu jumătate de gură. Ajuns în curte, Adams spuse :

— Doamne, doar nu putem să-l lăsăm acolo !

— Ce naiba oi fi vrînd să faci, omule ? Să-l cari în spinare ? îl apostrofă Yusef Turcul printre dinţi. Vezi-ţi de treabă. Poartă-te ca de obicei. Lasă totul în seama celorlalţi. Ei se pricep ce să spună şi ce să facă.

Şi George Adams simţi dintr-o dată o tristeţe infinită ca şi cum, bătînd în retragere, ar fi abandonat trupul unui prieten.

Mai tîrziu, cînd toţi se grupaseră, gardienii care făceau numărătoarea fură consternaţi să găsească unul lipsă. Numărară de două ori şi apoi, unul dintre ei controlă toate celulele pînă cînd dădu de cadavrul lui Butcherboy. Omul veni îndărăt agitat, strigînd :

— Hei ! Unul dintre ei e mort înăuntru.

Grăsunul şi un alt paznic care era pe punctul să-şi termine tura, intrară în celulă. Apoi ieşiră din nou în faţa puşcăriaşilor şi Fatty

întrebă cu faţa lui rotofeie, rece şi bănuitoare în lumina zorilor :

— Care dintre voi a dormit în celula aceea noaptea trecută ? Să facă un pas înainte.

Oamenii care formau coloana se suciră şi se învîrtiră, dar nimeni nu scoase o vorbă şi nimeni nu păşi înainte. Fatty rîse galben şi privi spre ceilalţi gardieni.

— Bineînţeles, nimeni n-a dormit acolo. Nici unul dintre ticăloşii ăştia n-are habar.

— Mă duc să-l scol pe şef, veni cu ideea unul dintre gardieni.

— Bine, du-te.

Gardianul plecă şi Fatty trecu încet în lungul coloanei, scrutînd fiecare faţă în parte, cu ochii lui reci şi duri ca moartea. Un zîmbet încrîncenat îi tremura sub mustaţa bălaie.

După un timp sosi şi directorul penitenciarului, lung, slab şi ciolănos, umblînd cu capul repezit înainte pe gîtul lui sfrijit, ca un copoi pe urmele vînatului.

Chiar în momentul acela băiatul poreclit Puştiul din Casbah începu scandalul. Se auzi un ţipăt, coloana se rupse, oamenii din imediata lui apropiere se risipiră şi iată-l pe Puştiul din Casbah, cu o cană de fier legată de o curea, lovind în alt băiat, pocnindu-l cu cana peste cap şi umeri, în timp ce biata victimă, făcută ghem, ţipa de durere, străduindu-se să-şi protejeze obrazul.

Gardienii se repeziră în meleu, împingînd oamenii la o parte, iar Fatty apucă băiatul de gulerul cămăşii şi-l îmbrînci, luîndu-i arma improvizată. Directorul, pradă furiei, se repezi

spre Puștiul din Casbah, treierîndu-l cu picioarele lui lungi.

— Ce dracu ți-a venit ? urlă el, ținînd bastonul de trestie ca pe o măciucă.

Băiatul se săltă în picioare, cu un aer ursuz, dar nu spuse nimic, frămîntîndu-și buza de jos cu dinții și privind undeva departe.

— Cine-i ăsta ? întrebă directorul, iar grăsunul se răsti la băiat :

— Arată șefului talonul, neisprăvitule !

Puștiul din Casbah scoase în silă cartonul din buzunarul pantalonilor și-l arătă fără să privească spre Fatty. Directorul citi și comentă cu dispreț :

— Alt blestemat de cuțitar, probabil. Un derbedeu.

Clătină încet capul și, cu gîtul lui lung, dădea impresia unei jucării mecanice pe care dacă o întorci, mișcă din cap.

— Îi suspendați trei mese și-l izolați, porunci el. Pînă una alta.

Săgetă cu privirea pe grăsun și Fatty salută.

— Tu vino-ncoa, ordonă el băiatului și-l pocni în cap cu bastonul de cauciuc.

— Mă mir de ce-a făcut-o nebunul asta, murmură Yusef Turcul, frecîndu-se pe spate, în punctul dureros.

— Mai bine anunță că ești bolnav, îl sfătui George Adams.

— Încă nu. Oricum tipii ăștia n-or să țină acum seama de nici o plîngere.

În timp ce vorbeau, doi deținuți se apropiară cu o targă și cu sanitarul care purta un halat alb peste uniformă. Apoi toți, directorul,

gardienii, cei cu targa și infirmierul intrară în celulă.

Deținuții așteptau aliniați, vorbind încet între ei și privind în jur, iar George Adams văzu foștii acoliți ai lui Butcherboy, Moos, Noor, Micul Johnny, Brakes Peterson, Squinteye și Pinks, stînd laolaltă, rînjind și șoptind. „Mă întreb care dintre ei i-o fi făcut-o“, gîndi George Adams. „Oricare dintre ei pare destul de șmecher ca să ciupească dinții bunicii, cît strănută“.

Apoi sanitarul ieși, urmat de pușcăriașii care purtau pe targă, sub pătură, trupul lui Butcherboy. După ei ieși directorul și ceilalți gardieni.

Directorul spunea :

— ...se poartă aici de parcă ar fi la cîrciumă !

Privi șirul de pușcăriași peste care se așternuse tăcerea. Era furios, dar și îngrijorat. Departamentul închisorilor pretindea ca el să păstreze ordinea și să conducă lucrurile de așa natură, încît să nu prea fie date în vileag neajunsurile din interior. Închisorile aveau și așa o reputație destul de proastă și el se întreba cum va reuși să prevină explozia pe care această întîmplare ar fi putut s-o producă. Se îndreptă spre poartă cu un aer posac și hărțuit.

Mai tîrziu li se aduse terciul de dimineață care fu mîncat în tăcere. Liniștea părea să-l tulbure pe gardianul cel gras, care patrula tot timpul prin curte, iar legătura de chei pe care o purta în mînă zăngănea prin tăcerea

care era parcă una cu lumina soarelui și cu desenul de umbre de pe zidurile de piatră.

Cînd se termină gustarea, Yusef Turcul se ridică cu greu și, făcînd din ochi lui George Adams, șchiopătă pînă la gardian. Adams și alții îi văzură vorbind împreună, observară privirea bănuitoare a gardianului. Spuse ceva, privi la Yusef de sus pînă jos, spuse din nou ceva, gesticulînd cu mănunchiul de chei, iar Yusef arăta spre spate și genunchi, vorbind fără întrerupere. Paznicul clătină din cap și încheie cu un cuvînt care era probabil o înjurătură. Apoi se duse la poartă, o deschise și îl trecu pe Yusef în grija gardianului care păzea în scuarul de dincolo de grilaj ; acesta împreună cu Yusef se îndreptară spre infirmierie. Nimeni nu-l mai zări în ziua aceea.

În timp ce pușcăriașii se apucaseră de curățitul curții, măturatul celulelor, deșertatul hîrdaielor, lucrurile reintrară treptat în normal, discuțiile se reînsuflețiră, așa că din nou curtea vuia de zumzetul vocilor.

Grăsunul patrula neobosit printre ei și toți nutreau bănuiala că încearcă să culeagă ceva informații despre moartea lui Butcherboy, dar murmurul se stingea de cîte ori el se afla prin preajmă, ca să învie din nou, după ce, rece și furios, trecuse mai departe.

George Adams stătea într-o pală de umbră, cînd pisica închisorii călcă delicat peste picioarele lui, iar el se aplecă s-o ridice. Îi zîmbi și-i trecu palma peste spinarea mătăsoasă, observînd cum se ridică blana în urma mîinii.

Pisica, torcînd, îi linse brațul, cu limba ei caldă și aspră.

Cineva rosti :

— Ce treabă ai cu pisica ?

Privind în sus, îl văzu pe Fatty, ațintîndu-și asupra lui privirea glacială.

— Păi, mă jucam doar cu ea, răspunse blînd George Adams.

— Te joci ? Crezi că ești aici ca să te joci ?

— Nu-i nici o nenorocire dacă am luat pisica în brațe, replică George Adams, păstrînd anume un ton indiferent.

— Tot îmi mai întorci vorba, ai ? Tot deștept ai rămas ?

— Mi-ai pus o întrebare, ți-am răspuns.

Îi venea să rîdă, știindu-l încolțit și înfricoșat. „Chestia asta chiar că i-a pus capac bătrînului Fatty. E enervat ca dracu !“

— M-am săturat de obrăzniciile tale, se răsti gardianul la el, băgîndu-i sub nas un deget roz, ca un cîrnat afumat. Ai să vezi tu cine-i mai deștept aici. Lasă pisica jos și hai cu mine. Ai să vezi îndată.

George Adams puse pisica jos și zîmbi slab printre țepii care-i înegreau fața. Porni după grăsun. Un hohot de rîs se înălță dinspre arestații care priveau mersul furios și țopăit al gardianului. Arăta ca o femeie durdulie care se grăbește să ajungă la timp la o întîlnire.

Gardianul deschise poarta și făcu semn lui George Adams să intre în scuar.

— Nu te miști de aici pînă nu trece maiorul.

Se adresă apoi paznicului :

— Să nu-l scapi din ochi pe cioroiul ăsta.

George Adams rămase timp îndelungat în soare, de cealaltă parte a grilajului, uitîndu-se la cei trei osîndiți din blocul de izolare, care făceau mișcare învîrtindu-se iarăși și iarăși, în mers trudit, într-un cerc. Unul dintre ei avea în lungul obrazului o cicatrice subțire, provenită de la o tăietură de cuțit, iar altul era foarte închis la culoare. Cel de-al treilea avea un aer nenorocit, era puțin la trup și șubred. Picioarele goale lipăiau pe asfaltul din scuar, pe cînd ei se tot învîrteau în cerc. Soarele ardea fără milă și după scurt timp toți erau leoarcă de sudoare.

Ceva mai tîrziu, un sergent ieși din clădirea administrației, bătu în triunghiul de fier și paznicii strigară :

— Formați rîndurile ! Formați rîndurile !

Deținuții din curte se încolonară și din nou se așternu tăcerea. Stînd singur în căldura zăpușitoare pe George Adams îl cuprinse somnul și ar fi dorit să se întindă.

Pisica închisorii se strecură printre barele grilajului și o porni spre bucătărie, traversînd scuarul. O urmări cu privirea somnuroasă zicîndu-i în gînd : „Pisicuță, pisicuță, ești frumoasă, dar m-ai băgat în bucluc."

Directorul ieși apoi în curte și intră mai întîi în secția albilor de alături. George Adams îl urmări și pe el cum merge, înalt și ciolănos, cu trupul costeliv, plecat din talie, arătînd ca o sperietoare de ciori, gata să se răstoarne.

Își purta bastonul de trestie strîns sub braț și părea supărat.

După ce inspectă arestații albi, porni spre secția celor de culoare și dînd în drum peste George Adams, întrebă :

— Ce mai e și cu ăsta ?

Grăsunul care tocmai intra din curtea sectorului de prevenție, salută și spuse :

— Tipul ăsta îmi dă multă bătaie de cap. O face pe deșteptul. Tot timpul răspunde, domnule maior.

Se oțărî apoi către George Adams :

— Scoate imediat talonul !

Directorul citi ce scria pe carton și se întunecă și mai mult la față. Comentă :

— Da, văd, unul dintre ăia. Organizație ilegală.

Ridică fața încrîncenată spre George Adams.

— M-am săturat de prostiile voastre, m-ai înțeles ? Am și așa destule belele cu secția asta. Uite ce s-a întîmplat astă-noapte ! Mi-ajunge. Oamenii ăștia cred că-s la o întrunire publică. Vor să ne mai facă și greutăți.

Se adresă apoi gardianului :

— Lasă-l fără mese restul zilei și transferă-l în blocul de izolare.

Trecu apoi mai departe, în curte, spunînd :

— Nici unul nu are habar de cele întîmplate. Mă așteptam. Absolut nici unul.

Lungit acum în celulă, cu Puștiul din Casbah în celălalt colț, George Adams, pe punctul de a adormi, auzi stîrnindu-se vîntul. Vîntul fluiera prin închisoare, se ridica în zbor printre galeriile și curțile pustii, se ciocnea

de zidurile de piatră, se dădea îndărăt, dezamăgit, văitîndu-se, bătea înciudat în streşini şi porţi. În cursul nopţii avea să se întărească, să urle de furie împiedicîndu-se de piatra neclintită, să zgîlţîie uşile şi zăbrelele, să se izbească în ciment şi piatră, să se arunce zadarnic în ziduri şi apoi să bubuie în drum spre oraş.

Odată cu glasul vîntului care creştea, picuratul şovăitor al ţevei nevăzute se auzea ca un contrapunct plictisit şi George Adams visă că stă în curtea casei în care locuia şi că Butcherboy îi spunea :

— Cineva trebuie să repare robinetul ăsta.

Butcherboy purta un pachet de manifeste sub braţ şi vorbea cu Adams.

— Trebuie să le distribuim noaptea asta înainte să ne închidă.

— Ar putea să te ajute Jefferson şi Yussy, îşi dădea cu părerea George Adams.

— Am de gînd să-i tai gîtul afurisitului de Yussy.

Apoi îl văzu pe Butcherboy întins pe targă, ţinînd pachetul cu manifeste şi spunînd :

— Cine a ucis prigorul ?

Şi apoi doamna Isaacs, gazda, spunea :

— M-am săturat de prostiile tale. O să rămîi aşa spînzurat pînă o să fii mort, mort, mort ! Hai, trezeşte-te. Ţi-am adus ceaiul.

Într-o mînă ţinea un castron plin cu fasole şi cu cealaltă mînă îl scutura pe George Adams spunînd :

— Hai, scoală ! O să întîrzii la lucru. Sus ! Sus ! Sus !

George Adams se trezi spunînd :

— Ce-i ?

Lîngă el era Puştiul din Casbah care îl apucase de umăr şi-l scutura.

— E timpul să te scoli, nene, a sunat.

Vîntul murise şi soarele începutului de vară care intra pe fereastra din spate, desena pe podea o reţea de umbre.

5

LIPA-LIPA, lipa-lipa.

De jur împrejur, în cerc, picioarele goale ale celor trei osîndiţi loveau cimentul fierbinte al scuarului. În urma lor păşeau Puştiul din Casbah şi George Adams. Deasupra, piezis, atîrna soarele ca o monedă incandescentă. Deşi un baldachin de nori prevestitori de ploaie se întindea nemişcat de-a lungul crestei muntelui, în aerul dimineţii nu adia nici o briză.

Lipa-lipa, lipa-lipa.

Cercul de oameni se rotea, se învîrtea mereu, iar umbrele lor, ca nişte cîrpe negre legate de picioare, măturau lumina din faţă. Paznicul şedea în răcoarea de sub zidul blocului de izolare şi părea plictisit. De cealaltă parte a grilajului de oţel, deţinuţii din curtea secţiei de prevenţie stăteau în şiruri apatice, cu soarele care încălca neînduplecat umbra sub care se adunaseră, în aşteptarea bătăii următoare a triunghiului care va vesti prînzul.

Un sergent trecu prin scuar și gardianul cel gros din curte strigă :

— Jos șepcile ! Jos șepcile !

Trecu și un funcționar cu un catastif gros și se opri să glumească cu paznicul din umbră. În bucătărie, pocneau capacele de oală și țeava crăpată tot mai picura monoton, făcîndu-ți poftă de apă rece.

Lipa-lipa, lipa-lipa.

În fața lui George Adams era spatele îngust al Puștiului din Casbah, cu blugii atîrnîndu-i prea largi și cu teneșii cu talpa de gumă, imitînd zgomotul picioarelor goale ale osîndiților din față. Pășea cu o apatie încăpățînată, înfășurat în armura lui de tăcere, ascunzîndu-și gîndurile tainice sub straturi invizibile de gol indiferent.

Pășind în urma lui, George Adams gîndea : „Și asta-i o metodă de slăbire." Transpira pe sub cămașă și se întreba ce s-ar întîmpla dacă ar ieși din cerc să se mai odihnească. Dînd ocol spațiului în jurul căruia se plimbau, zîmbi spre osînditul întunecat la culoare cînd se află în dreptul lui. Fața lată a acestuia se despică într-un zîmbet ce dezvelea dintele de aur și-i făcu semn din ochi.

Ceva mai devreme, cînd li se poruncise la toți să coboare, omul cu cicatricea îi mulțumise pentru tutun și George Adams gîndi că sînt o pereche destul de prietenoasă. Cel de-al treilea om era posomorît și nu spunea nimic.

Lipa-lipa, lipa-lipa.

Cei cinci tropăiau jur împrejur. Gus se tot uita spre curte, căutînd, dincolo de grilaj, omul care urma să-i facă semn că totul a fost pregătit. Rotindu-se întruna pe sub soare, ochii lui, micșorați împotriva luminii, scrutau necontenit șirurile de arestați care ședeau în curte la taifas. Dar omul pe care îl căuta nu-i dădea atenție și el pășea înainte, gîndind : „Sper că ticăloșii ăia au pregătit totul. Ar face bine să fi pregătit !"

Lipa-lipa, lipa-lipa.

Un convoi de osîndiți la muncă silnică ieșea din dreptul magaziilor și George Adams îi privi uimit, căci fiecare dintre ei era încărcat cu un sac imens de mălai pe care îl purta în spate, iar picioarele goale tremurau de efort, sub greutatea neverosimilă. Aplecați ca niște Atlași purtînd fiecare Pămîntul, înaintau tremurînd spre bucătărie cu mușchi dureros de încordați și cu fețe chinuite.

Un paznic de culoare intră în scuar și ajungînd la grilajul sectorului de prevenție începu să le strige numele de pe o listă. Unul cîte unul, deținuții înaintau și ieșeau pe poartă. George Adams își auzi strigat propriul său nume, făcu semn gardianului din umbră și ieși să se alăture celorlalți.

Printre ei era mărunțelul Solly care îi zîmbi clămpănind :

— Hei, amice, ți-au dat cameră separată, nu ?

— Da, rîse George Adams, Grand Hôtel. Ce s-a mai întîmplat pe la voi ?

— Au fost ieri după-amiază să cerceteze, îl informă Solly.

Se uita cu ochii încordați dincolo de George Adams, încercînd să atragă atenția lui Gus care pășea mecanic în jurul scuarului.

— Nimeni n-a spus nimic, continuă el rînjind, dar fără să-l privească pe George Adams. O să tot întrebe una și alta, socot eu. Poate că vreo lepădătură o să le spună, poate c-o să se lase ei păgubași.

Ridică din umeri, apoi prinse privirea lui Gus și-și ridică ușor mîna, într-un semn tainic, iar Gus făcu din ochi spre el, dînd din cap. Gus continuă să se rotească în jurul curții, zîmbindu-și sie însuși.

Gardianul termină de citit lista, le ordonă să formeze o coloană de cîte doi și astfel porniră în marș în urma lui, spre poarta vizitatorilor.

Alături de grilajul exterior, de unde George Adams își primise pachetul, era o poartă în zid pe care gardianul o deschise și, numărînd șase dintre ei, îi lăsă să intre într-un fel de cușcă. O cabină destul de mare încît să poată sta în ea șase persoane aliniate. În fața lor erau zăbrele pînă sus în tavan, iar cam la un metru distanță, în spatele altor zăbrele, stăteau vizitatorii.

Așteptînd așa în spatele gratiilor, George Adams simți un val de emoție, asemeni unui curent electric. Inima îi bătea ca un ciocan. Se întreba cine venise să-l viziteze ; o fi cineva de la comitet sau vreun prieten ? Văzînd că este doamna Isaacs, proprietăreasa, îi dădură aproape lacrimile de bucurie.

Scundă și subțire, părea puțin nervoasă și îngrijorată și totodată era indignată că trebuie să viziteze pe cineva la închisoare. „George e băiat drăguț și cumsecade," gîndea ea, „deși s-a înhăitat cu indivizi suspecți care complotează împotriva guvernului. Autoritățile trebuiesc lăsate în pace să facă cum le e voia ; Dumnezeu are grijă de toate, în cele din urmă. Dar dacă e cazul să-l aresteze pe George Adams pentru așa ceva, ar trebui cel puțin să-l pună într-un loc special și nu aici, alături de toți borfașii, huliganii și trîntorii." Acum, văzîndu-l pe George Adams cu fața înegrită de țepi și pleoapele înroșite, simți că i se pune un nod în gît și-și căută batista ca să-și șteargă o lacrimă.

La rîndul său, George Adams zîmbi, făcîndu-i semn cu mîna de la distanța care îi despărțea și spuse :

— Vai, doamnă Isaacs, mă bucur că vă văd. Ce drăguț din partea dumneavoastră să vă deranjați pînă aici !

Se îmbrăcase în hainele bune de duminică ; recunoscu rochia roză și pălăria neagră de paie, cu calota împodobită cu flori artificiale viu colorate.

Mai erau și alte femei și bărbați printre vizitatori și cum vorbeau toți deodată, le venea greu să audă, deci ridicară vocea și începură să gesticuleze ca să se poată face înțeleși.

— Ești bine ? strigă doamna Isaacs, stînd alături de un zdrahon de femeie îmbrăcată într-o rochie țipătoare și mare cît un cort,

avînd mîinile groase ca niște mănuși de gumă umflate cu degetele împodobite de bijuterii false și care venise în vizită tocmai la mărunțelul Solly, cel care aducea a măscărici.

— Bine, bine, o asigură George Adams, prin babilonia celorlalte glasuri.

— ....duminică ! zbieră femeie cea grasă.

— Ar trebui să te bărbierești ! țipă doamna Isaacs, privind urît spre femeia grasă.

— Nu primesc comenzi pînă marțea viitoare, explică George Adams. Trebuie să cumpăr lame. Nu m-au lăsat să iau nici una.

— Spune-i că-i pentru duminică, chiui grăsuna.

Transpirase toată și pudra de pe față, devenită ca o pastă, începuse să curgă.

Altcineva strigă :

— Bani pentru cauțiune.

— Comitetul mi-a dat ceva pentru tine, îl informă doamna Isaacs pe George Adams. Am predat pachetul. Lucrurile celelalte le-ai primit miercurea trecută ?

— ...Mulțumesc.

— .....o mașină, zbieră grăsuna. Jos, acolo, pe stradă.

Făcu semn, cu o mînă umflată, spre răsărit.

— Duminică noapte. Ți-am adus și ție ceva bun, Solly.

Îi făcu din ochi.

— Mișto, mătușico, mișto, îi strigă Solly și cîrîi a rîs.

O altă voce țipă :

— Ai adus......

— Ți-am plătit și chiria din urmă.

Doamna Isaacs, strigînd, o făcu în glumă pe supărata. George Adams rîzînd, îi făcu semn cu mîna și-i trimise bezele. Urlă apoi și el :

— V-am visat astă-noapte. Sînteți fata visurilor mele.

Doamna Isaacs rîse, arătîndu-și gingiile știrbe.

— Spune-i că-i aranjat, chiui femeia grasă.

— Aranjat ! Aranjat ! întări Solly, făcînd cu ochiul.

— Avocatul o să vină să stea de vorbă luni sau marți.

Doamna Isaacs strigă cu mîinile pîlnie la gură :

— Mulțumesc. Mulțumesc.

— Zi-i să n-aibă grijă.

— Îi zic. E aranjat.

— Ți-am adus pantalonii scurți, kaki, George. Trimite-i pe ăștia la spălat. Și ciorapii. Ți-am pus ciorapi și o batistă. Îți mai trebuie ceva ?

Zbierară astfel unii la alții, pînă cînd gardianul bătu de mai multe ori într-un clopot și-i obligă pe vizitatori să plece. Doamna Isaacs flutură din mînă și George Adams îi răspunse la fel. Grăsuna făcu iar cu ochiul lui Solly, luîndu-și rămas bun și ieși din cabină, legănîndu-se ca un elefant. Toți făceau semne cu mîna și se salutau printre zăbrele.

6

— CUM NAIBA o să deschidem piersicile astea ? întrebă George Adams.

— Poţi să-i ceri paznicului un deschizător de conserve, îl sfătui Puştiul din Casbah. Au unul în magazie, chiar alături.

— Da, am să i-l cer. Deci putem mînca piersicile, iar aici se află o cutie cu biftec, patru mere, un pachet de caramele şi ţigări.

— N-am mai auzit de biftec în conservă, spuse băiatul.

Îl bătea gîndul că ospitalitatea celuilalt era o capcană şi răspundea cam în doi peri.

— Putem să-i tragem o mîncare straşnică, se bucură George Adams.

— Dă-i drumul, nene.

— Avem castroanele de la cină. Nu le dăm înapoi pînă mîine dimineaţă, ne putem servi de ele să mîncăm conserva.

— Nu vreau să te lipseşti de nimic. Doar le-au adus numai pentru tine.

— Fleacuri ! N-are importanţă. E destul pentru amîndoi.

— Mulţumesc, nene.

Recunoştinţa părea străină de gura băiatului, ca gustul unui medicament.

— Uite, ia o ţigară. Serveşte-te, băiete.

— Zău că eşti cam sucit, nene.

Faţa de copil, cu ochii bătrîni, amari, se încruntă.

— Spune, chestia aia cu oamenii noştri, să intre în guvern, crezi că ar fi de vreun folos şi unora ca noi ? Adică celor din închisoare?

George Adams răspunse băiatului bizar care mai era şi ucigaş pe deasupra :

— Eu cred că da. Vor fi desigur mai înţelegători.

— O să vină oare şi vremea aceea ?

George Adams spuse, întristîndu-se :

— Ai să vezi !

7

„CARAGHIOSUL ăla de Solly trebuie să se fi întîlnit astăzi cu cineva", gîndi Gus, privind spre tavanul celulei, aşa cum stătea lungit pe spate, deasupra păturii. „Cred c-au trimis pe careva să ia legătura. Poate pe Willy sau pe Baard. Poate o fi fost moş Koos sau chiar grăsuna de Florrie."

Era agitat şi nerăbdător, acum cînd era sigur că treburile sînt pe calea cea bună. Odată ce au ştiut că el, Gus, a fost mutat la penitenciar, au aranjat astfel încît să fie închis şi Solly, pentru o vină lipsită de importanţă. Gus se gîndea la Koppe. Era speriat păcătosul, izmenitul ! S-ar fi putut să dea peste cap toată afacerea. În orice caz, nu-i va spune nimic pînă în ultima clipă. După ce-o să iasă pe fereastră, totul o să meargă strună. Să treacă peste ziduri şi acoperişuri era pentru el un fleac. Ştia cum să se caţăre pe o casă. Parcă se vedea :

...lunecînd pe partea ferită a parapetului, în timp ce ploaia îl biciuia şi gerul părea că-l înţeapă. În josul străzii, un bloc de locuinţe

strălucea ca un uriaş pom de crăciun iluminat, în mijlocul întunericului ud. O maşină trecea pe stradă dedesubtul lui, gîndac negru sub ploaie. Se ridică pe pantă, înaintînd dibaci pe tabla ondulată. Rămase un moment încălecat pe creastă, scrutînd întunericul să vadă dacă nu-i nici o urmă de paznic. Dar în jurul lui nu era decît ploaia, pădurea rară de hornuri, capetele de ţeavă şi sfîrlezele de vînt. Coborî de cealaltă parte, unde nu mai era parapet din cărămizi, ci o streaşină îngustă, pe tot lungul muchiei acoperişului. La un moment dat îi lunecă piciorul şi rămase agăţat de marginea tăblii ude, cu vîrful unui paratrăsnet înălţat spre cer, ca un peşte-sabie ieşit din marea de ploaie. Degetele lui puternice au fost cele care l-au salvat, piciorul dibui ulucul şi se aburcă în partea de sus a jgheabului, ca să lunece apoi uşor, atent, spre fereastră. Nu, n-au să-l prindă! Nu pe unul ca Gus. La o treabă ca asta era maestru!

8

CU MÎINILE SALE ca nişte gheare, Solly cercetă conţinutul pungii de hîrtie pe care i-o trimisese femeia cea grasă. Chicoti vesel. Erau două conserve de peşte în sos tomat, un pachet cu douăzeci de ţigări, trei banane şi o franzelă pe care controlorii o tăiaseră de-a lungul, în două. Fără să scoată alimentele din pungă, le examină bucată cu bucată.

Din cealaltă parte a celulei, Brakes Peterson strigă, cu un rînjet de balaur:

— Ai ceva bun pentru noi, Solly?

— Bun! Chiar foarte bun! clămpăni Solly.

Desprinse o banană şi o aruncă spre omul cu obrazul ars.

Cercetă atent franzela. La un capăt, lîngă colţ, mult mai jos decît tăietura făcută de controlor, era o crăpătură fină, aproape invizibilă. Băgă degetul, cu unghia lungă şi neagră, şi rupînd coaja, scoase trei lame noi de bomfaier. Cu grijă să nu fie observat, le înveli în hîrtia în care fuseseră bananele şi ţigările şi dosi pachetul lunguieţ sub o bucată mai mare de hîrtie. Îl puse în fundul pungii, împreună cu ţigările, pîinea şi conservele de peşte, strînse punga făcînd-o pachet şi o ascunse sub pătura făcută sul. Începu apoi să cojească o banană.

9

SÎMBĂTĂ DIMINEAŢA era de obicei mare zarvă în secţie. Paznicii de serviciu plecau imediat ce se servea ultima masă şi în consecinţă, micul dejun, prînzul şi cina puşcăriaşilor erau îngrămădite toate în cursul dimineţii. Conducerea nu considera că-i o nelegiuire să ţină nişte oameni închişi fără nimic de mîncare de la ora prînzului pînă a doua zi dimineaţă.

Gardienii erau nerăbdători de cînd deschideau ușile dimineața. Se gîndeau fie la meciul de crichet din ziua respectivă, fie că-și vor scoate familia la plimbare sau pur și simplu că vor mai putea lenevi și ei. Îi grăbeau deci pe deținuți, dădeau porunci, strigau la cei de la bucătărie să dea zor cu terciul, doar vor termina mai repede.

Solly se trezi la prima bătaie a clopotului. Se deșteptă brusc, ca animalul care simte prezența unui dușman și privi în jur. Vîrî o mînă uscată sub pătura pe care o folosea drept pernă și se asigură că pachetul este acolo. Nu-și închipuia că cineva ar fi putut să-l sustragă, peste noapte, fără ca el să se trezească, dar dorea să fie sigur.

Peste tot, trupurile se răsuceau, luptau împotriva somnului, în lumina palidă a zorilor. Aerul era rînced și greu de mirosul transpirației și al păturilor îmbîcsite. Afară, vîntul suflase toată noaptea și acum se potolea, cu suspine gîfîite, ca o bătrînă care își dă duhul.

Solly se sculă, își trase pantalonii scurți, pătați, înghemuind în ei cămașa prea lungă și strigă, glumind :

— Deșteptarea, copilașilor ! E timpul să luați gustărica de dimineață. Doar nu-l puteți lăsa pe maiorul Scîndură să aștepte !

În jurul lui oamenii gemeau și înjurau, frecîndu-și ochii de somn, buimăciți și mahmuri.

— Gata ! Sus toată lumea, strigă Solly începîndu-și parodia de balet.

Era nerăbdător să-și îndeplinească partea lui din planul de evadare și ochii strălucitori ca niște năsturași, în mijlocul ridurilor și al cutelor de pe fața stafidită, păreau să-l îmboldească.

— Doamne, se miră cineva. Parcă ai scăpăra azi scîntei, Solly.

— Scîntei ! Ce-i aia scîntei ? piui Solly. Eu nu-s trîntor puturos ca voi ăștia. Cînd lucram la țară, ne sculam la două noaptea ca să mînăm cireada. Așa să știți ! Scîntei ! Auzi, scîntei !

Începu să împăturească cerga, vorbind și rîzînd.

— Azi e sîmbătă. După-masă mergem toți la meci. Hai, mai grăbiți-vă și voi. Vreau să fac curat aici.

— Să faci tu curat, măi Solly ? Pînă azi nu s-a mai pomenit așa ceva, spuse un altul rîzînd.

Deținuții erau acum toți în picioare, scuturînd și strîngînd păturile, rulînd rogojinile. Brakes Peterson, Noor, Squinteye și alții de teapa lor, băgaseră mai demult spaima în cîțiva mai slabi de înger, ca să le facă ei corvezile de dimineață. Stăteau deci pe de lături, aprinzîndu-și țigările și vorbind printre căscaturi. După moartea lui Butcherboy, luaseră ei conducerea în mînă. Rămînea de văzut care se va impune ca dictator, pentru aceasta fiind nevoie să se stîrnească un fel de revoluție.

— Ascultă, bă Solly, spuse Squinteye. Vezi să avem apă caldă azi-dimineață. Vrem să fa-

cem nişte cacao. N-am mai băut o ceaşcă de cacao de un veac.

Privi jur împrejur cu ochiul cel bun.

— Unde-i tipul ăla care avea o cutie de cacao ?

— Apă caldă ! **rînji Solly spre el.** Crezi am de gînd să-ţi aduc eu ţie apă caldă ? Drept cine mă iei ? Chelnerul tău ?

Scuipă.

— N-ai decît să-ţi cauţi slujnică !

— Bine, bine. Nu te mai ambala aşa tare. Am vrut şi eu să te încerc.

Nu-l terorizau pe omuleţ. Îşi asumase rolul de bufon al curţii.

— Să mă încerci ?! De ce naiba nu mai deschid ăştia ? Vreau să mă apuc de măturat.

Dar mai întîi trebuiră să se alinieze şi să fie număraţi, apoi li se servi gustarea şi numai după micul dejun, cînd toţi din secţie se porniră pe curăţit curtea şi celulele, reuşi şi el să se reîntoarcă înăuntru.

O echipă căra hîrdaiele să le deşarte şi găleţile cu apă să le umple. Solly se aşternu pe măturat duşumeaua. Mătura repede şi bine, căci nu voia să trezească bănuieli, făcînd treabă de mîntuială, după ce arătase un asemenea zel.

Totuşi era îngrijorat. Trebuia să-i ducă lui Gus lamele de bomfaier şi ştia că atît gardienii cît şi conducerea preîntîmpină cu severitate orice comunicare dintre osîndiţi şi arestaţii care aşteptau judecata.

Adunînd într-o căldare toate rămăşiţele din celulă — mucuri de ţigări, coji de porto-

cale, cutii de sardele, scame, chibrituri — se întreba cum va reuşi să ajungă la Gus. Creierul său prăfuit, şubred ca un scaun vechi, nu era în stare să elaboreze vreun plan şi, un timp, se simţi înciudat împotriva lui însuşi, pentru că luase asupra sa asemenea sarcină. Acum, că se apropia momentul critic, exuberanţa lui obişnuită începuse să se poticnească asemeni unui motor oprit şi se simţea desumflat, ca un balon spart.

Mormăind de unul singur, se duse la pătură, desfăcu punga de hîrtie şi scoase pachetul care conţinea lamele. Cu grijă să nu atragă atenţia, îl puse deasupra gunoiului din găleată, îşi ascunse din nou punga cu alimente şi purtînd găleata în faţă, ca pe o ofrandă, ieşi din celulă.

Coborî în josul curţii ude pe care deţinuţii o stropeau şi o frecau, neţinînd seama că se arunca apă şi peste picioarele lui strîmbe. Lăzile de gunoi erau lipite de grilaj, de partea cealaltă, iar deţinuţii intrau şi ieşeau prin poarta lăsată deschisă, ca să golească găleţile cu murdăria scoasă de prin celule.

De o parte a porţii, unde nu erau lăzile de gunoi, se adunaseră cîţiva oameni să privească la ceva în scuar. Printre barele grilajului, Solly putea să vadă puşcăriaşii din blocul de izolare : Puştiul din Casbah, tipul scund, ciudat, care părea prieten cu toată lumea, osînditul închis la culcare, cel tînăr şi Gus. Alături de ei stătea Fatty, cu paznicul de serviciu din scuar şi cu cel de la secţia de prevenţie a albilor.

Pe cînd mergea în jurul curţii, Gus dădu cu ochii de Solly care îi făcu semn de la distanţă, tot întrebîndu-se cum va reuşi Gus să ajungă la el.

Apropiindu-se de poartă, văzu ce se petrece în scuar.

10

PISICA ÎNCHISORII prinsese un şoarece şi se juca cu el, chinuindu-l ca să-l omoare şi apoi să-l înghită.

Şoarecele cenuşiu nu avea intenţia să se lase înghiţit, dar, cum aproape era orbit de lumina soarelui şi ameţit de loviturile de labă primite, nu prea erau speranţe să scape.

Stînd cu picioarele răşchirate în soare, privea spre pata mare care era pisica. Plămînii mici tremurau în efortul de a respira. Stătea cu căpşorul ascuţit în sus, urechile ciulite, coada moale întinsă pe cimentul fierbinte şi trupul cenuşiu palpitînd.

Brusc, încercă să scape fugind pieziş. Trupul mic săgetă prin lumină, dar o labă îl pocni cu nepăsare şi el se rostogoli, urmărit de pisica cu blana zbîrlită şi coada ca biciul, care continua să-i aplice lovituri cu ghiarele strînse.

Cei trei gardieni urmăreau fascinaţi chinurile şoarecelui, chicotind solidari cu sadismul felin. Dincolo de gratii, un grup de puşcăriaşi se delectau şi ei urmărind spectacolul.

Gus, văzînd distrasă atenţia gardienilor, începu să păşească uşor, pe la spatele lor, spre grilaj. Ridică o bucată de hîrtie şi o coajă aruncată şi le ţinu cu ostentaţie în mînă, astfel încît dacă ar fi privit careva în direcţia lui, să nu i se pară suspect faptul că se îndreaptă spre lăzile de gunoi.

Pisica stătea pe burtă, cu labele întinse, urmărind şoarecele cu ochii ei gălbui, cruzi, scăpărători. Ghiarele curbate, de răpitor, ieşeau ameninţătoare de sub blăniţa labelor, gata să înhaţe. Dădea impresia spectatorilor că este plictisită şi leneşă, dar tot corpul îi era încordat, alert, pîndind mişcarea următoare a victimei. Capul şoricelului zvîcnea întorcîndu-se dintr-o parte în cealaltă, în căutarea unui refugiu. Pe bot avea un firişor de sînge.

Solly intră în scuar, prin poartă şi se îndreptă agale spre lăzile de gunoi din partea dreaptă. Bucata de hîrtie în care erau împachetate lamele, se afla în găleată, deasupra gunoaielor. Şi Gus păşea alene în aceeaşi direcţie. Solly ridică bucata de hîrtie, făcînd cu ochiul. Gus făcu semn că a înţeles.

Şoarecele se hotărî să-şi încerce norocul şi brusc se repezi spre stînga. Pisica sări înainte, trase o labă, nu nimeri, iar şoarecele alergînd ca un jucător de rugby, traversă scuarul cu pisica după el. Toată lumea se răsuci să urmărească vînătoarea.

Solly şi Gus ajunseră lîngă gunoi în acelaşi timp ; aplecîndu-se să-şi golească găleata, Solly şopti :

— Mîine noapte. După ce se lasă întunericul. O să te aştepte în strada M... cu o maşină.

Gus înhăţă lamele care se făcură repede nevăzute sub cămaşa lui roşie. Le ţinea strîns sub braţ, cu inima bătîndu-i sălbatic şi gîtlejul uscat. Se întreba mirat: „De ce mă pierd aşa cu firea? Pe vremuri nu mi se întîmpla una ca asta." O porni totuşi aparent liniştit spre umbra blocului de izolare.

Calea şoarecelui fu blocată de zidul terasei din faţa blocului administraţiei. Goni în lungul lui, dar curînd pisica îl ajunse şi-l pocni cu laba, făcîndu-l să se rostogolească din nou în soare, zgîriind înebunit cu ghearele lui micuţe. Pisica se lansă ca un fulger şi-l înconjură cu labele din faţă, în timp ce micul animal rănit se ghemui înfiorat, simţind respiraţia pisicii şi mirosul pătrunzător de felină.

Gus se strecurase în sus, pe scări, în celula sa de la etaj. Apucă pachetul cu lame de sub cămaşă şi-l împinse sub sulul format de pătură. Se simţea uşurat ştiind că este sfîrşitul săptămînii. Era puţin probabil ca gardienii să se lanseze într-una din percheziţiile lor neaşteptate. Cît ai clipi din ochi, coborî apoi din nou scările, cu inima sărindu-i din piept şi se opri brusc la uşa de jos. De aici, la momentul potrivit, lunecă înapoi în scuar.

Pisica urmărea şoarecele pitit între labele ei. Se lăsase din nou pe burtă, adulmecînd mica vietate cenuşie, cu ochi strălucitori ca

mărgelele şi fălci mici, tremurătoare. Şoarecele devenise un ghem de muşchi încordaţi, pîndind altă ieşire, refuzînd să se dea bătut. O labă cu ghearele ascunse se întinse să-l întărîte. Pentru şoarece, era ca provocarea unui rinocer. Durerea străfulgeră mănunchiul de muşchi şi părţile moi, ascunse, dar rămase încleştat, aşteptînd cu inima mică şi înfrigurată alt prilej să scape de soarta care îl aştepta cu cumplită răbdare.

Şi atunci pisica făcu o mişcare greşită. Se ridică pe toate patru labele. Fără şovăire, şoarecele se aruncă drept înainte, trecînd pe sub burta prelungă şi ieşind pe lîngă coada şfichiuitoare. În urechi îi bubuia un imens zgomot rostogolit: era rîsul spectatorilor.

Pisica se răsuci; prea tîrziu. Timpul necesar pisicii să se întoarcă, dădu un avans de cîteva clipe şoarecelui. Ceva uriaş şi lucitor, era cizma unui gardian care încerca să-i ţină calea. Ocoli dibaci şi se îndreptă spre umbră, muşchii lui mici acţionînd cu disperare.

Pisica era doar cu cîţiva centimetri în urmă, coti din nou şi atunci, cu coada unui ochi îndurerat, zări deschizîndu-se, undeva pe dreapta, gaura neagră a unei ţevi de scurgere. Reuşind să scape ca prin urechile acului de lovitura unei labe cu ghearele scoase, se aruncă spre gura ţevii.

Laba mai lovi o dată, chiar în clipa în care şoarecele sărea înăuntru şi zgîrie coada subţire, dar şoarecele dispăruse şi afară spectatorii făceau haz de dezamăgirea pisicii care se aşeză la pîndă, lîngă gaură.

Inăuntru, în întunericul răcoros și familiar, șoarecele se oprise tremurînd să-și recapete răsuflarea.

11

PE LA ORA două jumătate, cina fusese servită și toți deținuții erau închiși în celule, luînd cu ei bucățile de pîine, gemul și cafeaua amară.

George Adams se gîndea cît de ciudat este faptul că te cuprindea plictiseala la sfîrșitul săptămînii. Faci planuri cît de bine ai să te odihnești. Apoi constați că ai dori să te reîntorci la lucru. În afară de cazul că ai vreo ședință sau trebuie să dai o mînă de ajutor la aranjarea unei seri de dans pentru ridicare de fonduri sau dacă ți-ai luat angajamentul să umbli din ușă în ușă, prin noapte, ca să împarți manifeste.

Aici, în locul unde se afla acum, te puteai plictisi zi de zi. De la o vreme, pînă și o rază de soare care traversa podeaua celulei, devenea un eveniment major. Un gîndac negru, ieșit dintr-o crăpătură, putea să te distreze. Pic-picul picăturii de la țeava spartă, era un cîntec pe care îl ascultai.

Ca întîmplarea cu șoarecele și pisica. Într-un loc ca acesta echivala cu vizionarea unui film. Lumea se amuzase copios. „Erai de partea șoarecelui. Al oricărui șoarece“, gîndi George Adams. „Ființa măruntă în care se lovește tot timpul cu piciorul. Te ciomăgeau

și te pălmuiau ca pe șoricelul acela, iar tu trebuia să-i fentezi și să te strecori, ca să te ferești de ghearele și colții care nu-ți îngăduiau nici un răgaz. Chiar și un șoarece se poate întoarce într-o bună zi! Adică nu, viermele este acel care se întoarce. Ei, da! Dar erai bucuros că șoricelul cîștigase în cele din urmă, că reușise să scape de lovitura ghearei. Erai de partea micilor viețuitoare, slabe și sfioase, care își petrec întreaga viață în frică și fereală.

Șoarecele fusese probabil beat turtă, ca de alcool, în urma loviturilor pe care le primise. Și oamenii sînt uneori beți de loviturile vieții și fac lucruri bizare. Ca Puștiul din Casbah, de alături. Mi-ar place să vorbească, să spună și el ceva. Ar mai ușura așteptarea asta. Dar e beat de lovituri. Ca și cum ar fi fost toată viața într-un ring de box și acum era amețit de pumni. E adevărat, omorîse un om! Dar în fundul sufletului său poate nu avusese intenția să omoare pe nimeni. Beat, ca de alcool, s-a trezit cu cuțitul în mînă. În orice caz, de ce naiba nu spune amărîtul nimic, de ce nu scoate o vorbă? Plictisit de moarte și închis cu un băiat beat de lovituri, care vorbește în spasme! Ar fi trebuit s-o rog pe doamna Isaacs să trimită zilnic un ziar. Deținuții care așteaptă judecata au dreptul să primească ziare. Va trebui s-o rog cînd mai vine.“

Puștiul din Casbah aștepta ziua de luni. Luni urma să fie dus din nou la Curtea Supremă ca să fie condamnat la moarte. Nu

avea nici o îndoială în această privinţă. I se fixase bine în minte. Nefiind în stare să desfăşoare o gîndire mai complexă, accepta o idee, bună sau rea, care apoi i se lipea de creier, ca o poză într-un album.

Avea nouăsprezece ani şi toate amintirile lui despre viaţă erau o serie de imagini : fotografii ieftine, boţite, pătate, reprezentînd întîmplări murdare. Erau toate acolo, în mintea lui, ca într-o carte pe care o putea răsfoi în taină ; putea da paginile înapoi, o putea frunzări ca să privească scene triviale, ca nişte ilustrate obscene, luminate în treacăt. Dacă dorea, putea să se oprească la cîte o pagină şi să privească mai îndelung o anumită imagine, s-o analizeze şi apoi să treacă mai departe sau să închidă cartea.

Nu vorbea despre cele văzute în paginile mînjite ale minţii sale, dar din cînd în cînd, îl obseda cîte o anumită scenă, ca şi cum pagina s-ar fi îndoit din întîmplare sau s-ar fi boţit, deformînd cartea ; atunci îl sîcîia ca un furuncul sau ca un dinte bolnav. Acest lucru se întîmpla foarte rar — există disciplină şi ordine chiar şi în murdărie — şi tainele rămîneau numai ale lui, ca să le rumege doar el singur.

Dar acum se formase o cută într-o pagină şi ea revenea mereu. Inevitabilitatea acceptată a ştreangului îl necăjea într-o mai mică măsură. Puştiul din Casbah se întreba şovăitor, dacă să vorbească cu omul de alături, din celulă, despre ceea ce-l preocupă. Urmărea

neatent zgomotul ţevii sparte. Tipul era cumsecade, recunoscu el în silă. Îşi împărţise mîncarea cu el, nu bombănea dacă se despărţea de cîte o ţigară. Era deci un om sucit, dar totodată de treabă.

Gus aştepta noaptea de duminică. Aştepta nerăbdător, fiind el însuşi surprins de această nerăbdare. Închisoarea îi măcinase încrederea în sine şi trebuia să-şi exerciteze voinţa ca să-şi păstreze calmul care îi fusese de mare folos în cariera lui de hoţ acrobat. Stătuse agăţat de pereţi abrupţi şi de ţevi şubrede şi nu se simţise atît de tulburat ca acum.

Se gîndi că după ce va împărtăşi planurile sale celorlalţi doi, se va simţi mai bine. Dar trebuia să treacă tot restul zilei şi întreaga zi următoare pînă să-şi pună planul în aplicare şi-i era teamă că s-ar putea să le scape vreo vorbă, sau chiar să-l toarne paznicului. Nu era îngrijorat în privinţa lui Morgan. Morgan era băiat bun, gata la orice. Koppe însă îi dădea bătăi de cap. Era speriat şi ar fi putut să dea în vileag tot planul, ca să se pună bine cu gardienii.

Gus stătea tolănit pe pătură şi se scărpina, dorind ca timpul să treacă mai iute. Fusese bună ideea lor să aleagă ziua de duminică. La sfîrşitul săptămînii, grupul paznicilor de serviciu era micşorat, iar şansele sporite. Ţeava spartă continua să picure, undeva, afară.

Gus întrebă, încruntîndu-se :

— De ce v-a pierit aşa piuitul ?

Morgan stătea în picioare, cu spatele sprijinit de perete. Spuse :

— Ar trebui să ne lase dracului liberi, sîmbăta. Să mergem și noi la film. Parcă te-ar apăsa ceva pe inimă, Gus ?

— Pe mine ? Nici gînd ! negă Gus.

— Crezi că ne mai dă un an sau doi pe deasupra, pentru că l-am mardit pe albul ăla?

— Mie puțin îmi pasă, afirmă Gus și apoi, zîmbind în sinea lui, lepădă nerăbdarea ca pe un muc de țigară și se simți din nou plin de încredere.

N-o să facă el destui purici pe aici, ca să-i mai poată spori condamnarea.

— Ticălosul ăla cerea palme, zău așa, spuse Morgan, aducîndu-și aminte. Un porc ! Îmi pare rău că nu i-am tras cu cazmaua în cap.

Koppe privi în sus spre el.

— Drace, ar fi ieșit cu omor !

— Ei și ? Nu mori decît o dată, ripostă Morgan.

Se scărpină, găsi un păduche, îl omorî între unghiile degetelor mari. Trosni ca atunci cînd se rupe o creangă.

— Mi-aduc aminte de un banc pe care l-am auzit. Știi, Gus, olandejii ăia care dau vina pe om pentru tot ce se întîmplă. În blestemata aia de închisoare nu era nimic rău. Nu, tot răul l-ai adus tu cînd ai venit.

„Și uite așa, povesti el, profetul ăla Daniel pe care regele Egiptului sau al Babylonului sau mai știu eu care, a vrut să-l pună în groapa cu lei. Și pînă la urmă l-au și pus. Stă Daniel acolo peste noapte și leii nici nu-l ating. A doua zi dimineață, vine regele să vadă ce s-a întîmplat și dă de Daniel viu și nevătămat, înconjurat de leii care nu-l băgau în seamă.

— 'Neața, Daniel, zice regele. I-a spune-mi tu mie cum ai petrecut noaptea ?

Și Daniel răspunde :

— Destul de bine, rege. Dar leii ăștia sînt cam neastîmpărați.

Și regele răspunde tocmai ca olandejii :

— Îmi pare rău de ce-mi spui, Daniel, dar tu trebuie să fii ăla care i-a adus aici !"

Morgan izbucni în rîs la propria lui glumă, cu gura larg deschisă, lăsînd să se vadă dintele de aur, iar Gus chicoti și spuse :

— E bună, Morg. E grozavă !

12

AFARĂ SUFLA o briză țeapănă care promitea să devină vînt de răsărit în plină putere, înainte să treacă ziua. Lumina soarelui desena ca de obicei modelul barat pe dușumea și pe zugrăveala cenușie, pe care locatarii anteriori ai celulei mîzgăliseră epitafuri, salutări, sfaturi.

Pike e un turnător. Domnul ne dă viața și călăul ștreangul. Băieții Buster au trecut pe aici. Adio, Molly, n-am să te uit niciodată.

Țeava spartă bătea mereu un morse neregulat. Cîntărețul de imnuri își începuse dimineața cu colinde și se afla în plin „Păstorul își veghează turma", cînd ușa fu deschisă pentru gustarea de dimineață. Nimeni nu țipă la el să tacă ; duminica imnurile erau pare-se

îngăduite. Terciul pentru micul dejun era rece şi o pieliţă, ca de plastic flexibil, se formase deasupra.

— Pariez că-i tot cel de ieri, mormăi Puştiul din Casbah. Leprele astea nu se îndeamnă la treabă duminica dimineaţa.

La izolare, puşcăriaşii mîncau în celule.

— Mai este nişte compot de ieri, îl îmbie George Adams.

Dar băiatul îndesa terciul în gură, înghiţind posac.

— Bătrîna la care locuiesc îmi trimite azi cina, continuă George Adams. O să avem mîncare bună. Pe tine nu te vizitează nimeni ?

Puştiul din Casbah îşi îndreptă o clipă privirea spre el şi apoi clătină din cap, concentrîndu-se din nou asupra castronului cu terci de porumb. „Numai azi şi apoi e mîine", reflecta el. „Azi e duminică şi urmează mîine". Destinul se apropia cu trecerea fiecărei clipe, cu fiecare picătură din ţeava spartă, cu glasul vîntului care sufla afară. Dar goni gîndul, lingînd terciul care i se lipise de degete.

Auziră paznicul urcînd scările. Jos, arestaţii din sectorul de prevenţie făceau curăţenie, trăncănind, în timp ce vărsau găleţile. Gardianul deschise uşa primei celule şi apoi veni la ei strigîndu-le :

— Aşa, acum afară ! Curăţenia !

Lăsă uşa deschisă şi coborî fără să-şi mai bată capul să-i aştepte.

George Adams şi Puştiul din Casbah luară hîrdăul şi găleata de apă şi o porniră. Cei trei

osîndiţi ieşeau tocmai din celula vecină, iar omul cu cicatricea zîmbi spre George Adams şi spuse :

— Bună !

— Noroc bun şi vouă !

— Ascultă, să nu mă socoteşti obraznic, şopti omul cu cicatricea. Dar n-ai putea să mă mai atingi cu un chiştoc ?

— Cum de nu ? zîmbi George Adams.

Cu mîna liberă scoase pachetul de ţigări şi i-l întinse. Osînditul privi prudent peste balustrada balconului şi apoi luă patru ţigări şi dispăru cu ele înapoi în celulă. Se reîntoarse, făcînd cu ochiul spre George Adams şi spuse din toată inima :

— E duminică. Azi e duminică, amice !

Puşcăriaşii deşertau hîrdaiele în canalul deschis din scuar. O mătură fîşîia pe ciment şi cineva strigă :

— La o parte ! La o parte !

Paznicul din curte îşi curăţa unghiile cu un chibrit.

George Adams se duse la chiuveta de la parterul blocului de izolare şi-şi umple găleata. Osînditul cu faţa turtită şi neagră era şi el acolo, pentru apă, şi-i făcu cu ochiul, arătîndu-şi dinţii mari şi laţi, într-un zîmbet prietenos.

— Ce faci, gagiule ?

— Mă ţin bine.

— Ce cauţi aici ?

— I-am răspuns lui Fatty.

— Păi da, spuse negriciosul, ridicîndu-şi găleata din chiuvetă. Albilor nu le place să le răspunzi.

Sufla greu sub greutatea găleţii.

— Nu, nu, nu le place deloc să le răspunzi !

Urcă anevoie scările, lipăind pe trepte cu tălpile lui goale, îngălbenite.

George Adams se spălă la chiuvetă şi apoi îşi umplu şi el căldarea.

La etaj, Puştiul din Casbah mătura duşumeaua celulei şi după ce George Adams aşeză jos găleata, pe un suport de lemn, îi ţinu o bucată de hîrtie veche de împachetat, drept făraş.

— Duc eu gunoiul jos, spuse el. Ia-o şi tu mai încet, băiete.

— Nu te pune nimeni să-l duci, ripostă tînărul, bănuitor.

— Las-o naibii ! Nu le mai lua şi tu aşa pe toate. Stai jos şi ia o ţigară.

Îl servi pe băiat cu o ţigară şi strînse gunoiul în hîrtie.

Coborînd scările, se gîndea : „Amărîtul ăsta nu crede că omul îi poate face un serviciu fără să urmărească ceva în schimb. Nimic pentru nimic. N-am mai întîlnit niciodată un ins atît de neîncrezător.“ Îşi aminti apoi că pe băiat îl mai desparte doar o zi de o condamnare aproape sigură la moarte şi gîndi întristat : „Poate acesta-i motivul. Te porţi bine cu omul pentru că are puţin de trăit ; e ca ultima dorinţă a unui condamnat“.

Intră în scuar, unde briza îl învălui, trăgîndu-l de haine. Aruncă pachetul cu gunoi într-o ladă de lîngă grilaj. Cineva îi spuse de dincolo de bare :

— Hei, profesore, nu te-am văzut de mult.

George Adams ridică privirea şi-l văzu pe Yusef Turcul rîzînd spre el.

— Yussy, mă porc de cîine, ce mai faci ? şopti el, surprins să vadă de cealaltă parte trupul înalt şi subţire.

— Destul de bine, răspunse Yusef Turcul. M-au dus la spital.

— Ce naiba au spus ?

— Nimic. M-au ciocănit peste tot, mi-au făcut o poză şi mi-au dat nişte unsoare să mă frec. Trebuie să trec şi mîine pe acolo.

— Ţi-am dus lipsa, măi banditule ! spuse George Adams, cuprins de fericire. Ce s-a întîmplat cu cealaltă chestie ?

— Ah ! Au tot cercetat, au pus întrebări. Poate au s-o ţină aşa înainte, pînă cînd unul n-are să-şi mai ţină gura. Dă-o naibii !

— Mă tot întreb, cine l-a ucis totuşi pe Butcherboy, spuse George Adams.

— Şi eu. Trebuie să fi fost unul din clica lui.

Yusef Turcul ridică din umeri şi continuă :

— Cînd am venit de la spital, mi-au spus că te-au trecut dincolo.

— Mda. Drăguţului de Fatty i s-a făcut lehamite de mine.

— ....lui ! Te caut eu cînd te întorci aici.

— Bineînțeles, Yussy dragă.

— Ai grijă, omule !

George Adams era pe punctul să mai spună ceva, cînd auzi paznicul din scuar :

— Alinierea ! Alinierea ! Șepcile jos !

Se aflau toți în scuar, cei trei osîndiți, Puștiul din Casbah și George Adams. Intrară și ei în rînd, în fața blocului de izolare.

Pe ușa clădirii administrației ieși predicatorul. Sub un braț purta o biblie voluminoasă și neagră pe care o ținea cu grijă, de parcă ar fi fost o servietă care conținea secrete importante. Era scund și îndesat, cu o față uscată, îmbătrînită, iar părul alb îi stătea lipit ca paiele de țeasta trandafirie, în ciuda brizei care se întețise. Avea umeri înguști, o burtă revărsată, șolduri late și picioare scurte, așa că îți venea să-l asemeni cu un fus de tors. Învăluit în mantaua neagră ca smoala, cu pantaloni și cizme lucitoare, negre, se potrivea perfect cu porecla care circula prin toată pușcăria : „Skoppenaas", Asul de Pică.

Clătină capul spre paznic, să-i mulțumească pentru că i-a ținut poarta deschisă ca să treacă și săltă ca o minge spre deținuții care așteptau în rînd. În fața lor, magazionerul așezase ceva care semăna cu un pupitru și pe jos întinsese o rogojină pentru dormit. Luîndu-și locul pe rogojină, preotul deschise biblia la o pagină însemnată cu o panglică. Arăta ca un capelmaistru, gata să dirijeze un oratoriu.

Dar contrar așteptărilor, înclină capul, așteptînd ca și rîndurile îndesate de pușcăriași să-i urmeze exemplul și începu să intoneze o rugăciune. Puțini erau cei care înțelegeau ce spune, deoarece briza prindea cuvintele și le purta aiurea. După ce pronunță un „Amin" sonor, indică pe scurt imnul „Cînd vom fi chemați toți dincolo".

Deținuții, care așteptaseră plictisiți să se termine rugăciunea, erau bucuroși să cînte. Serviciul religios de duminică aducea o variație în rutina existenței lor din interiorul zidurilor și ei ar fi cîntat și toată ziua, cu condiția să nu li se vorbească și să nu li se predice prea mult în pauze. Începură să cînte din toată inima, vocile lor știind să se unească într-o armonie entuziastă, în timp ce popa bătea ritmul cu un deget. Urmașii fostului Butcherboy erau cei care, zîmbind cucernic, dominau cu vocile lor corul.

După ce terminară imnul, preotul își puse ochelarii și privind la pagina din biblie unde lăsase semnul, începu să citească cu voce monotonă : „...dis-de-dimineață, preoții cei mari ținură sfat cu bătrînii și cărturarii și tot soborul și-l legară pe Isus și-l purtară ca să-l predea lui Pilat....."

Mulțimea asculta apatică, prinzînd cîte un fragment de predică sau cîte un citat care scăpase vîntului și aștepta ca vocea predicatorului să ajungă la capătul dizertației. Era greu de hotărît dacă preotul venea acolo din devotament pentru misiunea sa de a converti, sau dacă îi frecventa cu regularitate,

duminică de duminică, pentru că fusese însărcinat de superiorii săi. În orice caz, pușcăriașii așteptau să termine, cu aerul plictisit al unor canibali care din politețe au acordat o audiență unui misionar în trecere și care ascultă mesajul ciudat, silindu-se să nu-și arate nerăbdarea.

Cînd preotul ajunse la sfîrșit, toată adunarea intonă „Cîndva, în cetatea regală a lui David“, cu entuziasmul anterior, iar la sfîrșit, Brakes Peterson păși înainte, să exprime dorința unanimă de a mai cînta o dată. „Cînd vom fi chemați“, acesta fiind imnul preferat al pușcăriașilor.

În timp ce cîntau, sosi și echipa de la bucătărie, purtînd tăvile încărcate de castroane cu orez, fasole și o bucățică de carne cît un deget.

Gardianul privea mereu la ceas, așteptînd ca preotul să-și strîngă biblia și să plece din curte. Zîmbind, popa clătină din cap spre el și apoi porni săltat spre arcada care ducea la secția celor condamnați la muncă silnică, în timp ce deținuții, aliniindu-se să-și primească hrana, îi traseră încă un imn.

13

MORGAN PRIVEA UIMIT. Cîteva secunde falca de jos îi atîrnă moale, ca o balama desprinsă, apoi își reveni și strigă :

— Ce zici ?

Koppe spuse și el, bîlbîindu-se de frică :

— Ești ne-nebun, om-mule ?!

— Vă mai spun o dată !

Gus rînji de plăcere văzîndu-i atît de surprinși.

— La noapte o ștergem de aici, ați înțeles ?

Morgan fu primul care să-și dea seama că Gus vorbește serios și întrebă liniștit :

— Cum o să facem ?

— Tu ești gata pentru așa ceva, nu, Morgan ? întrebă Gus privind atent spre chipul întunecat.

Morgan dădu din umeri.

— Omul trebuie să încerce. Dacă ne merge, foarte bine ! Scăpăm. Dacă ne prind, ne întoarcem iar aici. Asta-i tot. Condamnarea se mai lungește puțin. Ei și ?

Privi spre Gus și repetă întrebarea :

— Cum o să facem ?

— O să ne prindă, interveni Koppe înfricoșat. O să ne prindă. Nu, eu nu vreau. O să ne prindă.

— Liniște ! Tacă-ți gura, se stropși Morgan spre el.

Gus privi spre Koppe și spuse.

— Ascultă bine ce-ți spun, băiete. Vii cu noi, m-ai înțeles ? Dacă rămîi aici or să te întrebe de ce n-ai dat alarma cînd ne-ai văzut fugind. Și pentru asta, în orice caz, te mai țin cîțiva ani în plus. Așa că e mai bine să te hotărăști. Mergi, nu-i așa ?

Vocea lui nu prevestea nimic bun.

— Nu vreau să merg, mormăi Koppe.

Părea gata să izbucnească în plîns.

— Nu vreau şi gata!

Gus îl întrebă amenințător:

— Şi ce-ai de gînd să faci? Nu cumva vrei să chemi paznicul, cînd o să ne vezi că ne-am apucat de treabă?

Koppe se holbă la el, încolțit şi speriat, citind amenințare pe chipul cu cicatrice. Afară vîntul creştea, fluierînd prin închisoare. Privi pieziş şi răspunse:

— Au să ne prindă! O să vedeți voi!

— Aha! merge deci, îi zise Morgan lui Gus. Cînd vine momentul nu se dă el în lături.

Işi supse dintele de aur.

— Cum o să facem, Gus?

Gus îi explică:

— Am lame de bonfaier. Începem să pilim îndată ce paznicul şi-a terminat inspecția.

— Lame de bonfaier! Cum naiba ai făcut rost de ele?

— Nu-i treaba ta. Le am şi gata. Avem toată după-masa la dispoziție, să tăiem sîrma şi apoi una dintre zăbrele. O să fie loc destul să ieşim. De pe fereastră trecem pe acoperiş. E uşor. Lăsăm sîrma şi zăbreaua la locul lor, pînă la noapte, cînd trece gardianul să privească. Înțelegi? El n-o să intre înăuntru şi prin uşă nu se observă nimic neobişnuit. Pe urmă, cînd a plecat, o ştergem cît mai iute. Pînă să se întoarcă din nou, sîntem departe.

Morgan începu să chicotească.

— Gus, spuse el încet, măi Gus, deştept ai fost să faci rost de lamele alea. Şi zi avem lămişoare? Ai lucrat grozav. Chiar grozav.

Încîntat, se pocni peste genunchii goi.

Koppe stătea înfricoşat în colțul lui. Se ciupi nervos de buza inferioară şi apoi îşi încleştă palmele. Spuse speriat:

— Au să tragă. Sînt sigur c-au să tragă!

— Ține-ți gura, se oțărî Gus la el. Crezi c-o să ne lăsăm păgubaşi din cauza ta, fătălăule?

Il fulgeră cu privirea.

— Uite ce-i, dacă nu te aruncai asupra gardianului odată cu noi, n-ai fi aici. Nu te-am rugat noi s-o faci. Ne-am repezit spre albul ăla şi hop şi tu. Acum trebuie să mergi pînă la capăt. N-ai ce alege.

Zîmbi vesel:

— Am lucrat bine. Am sărit să-l batem pe albul ăla şi ne-a adus aici. Chiar aşa cum am vrut!

Morgan îl privi încruntat. Întrebă:

— Vrei să spui că tu ai pus la cale să ne luăm de gardianul ăla, pentru ca să ne acuze şi să ne mute aici, să aşteptăm judecata? Deci oamenii tăi ți-au trimis lamele.

— Bineînțeles, afirmă Gus radios.

Işi frecă mîinile într-un gest de bucurie şi încredere.

— Drace! Ai fi putut să-mi spui şi mie. Să fi ştiut şi eu.

— Ei las' că ştii acum, rîse Gus încetişor.

— O să ne audă pilind barele, spuse Koppe brusc, sperînd că a găsit o scuză să abandoneze planul.

— Hodoronc tronc, îl ironiză Gus. Sîntem la etaj și o să cîntăm tot timpul. Au să audă cîntecul. Doar știi să cînți imnuri, nu ?

— E duminică, se veseli Morgan. Albii ne lasă să cîntăm imnuri duminica.

Începu să fredoneze încet „Ne străduim pentru Isus“ și-i făcu cu ochiul lui Gus.

Omul cu cicatricea începu să rîdă, bătîndu-l fericit pe celălalt pe umăr. Apoi se așezară să aștepte turul paznicului. Dincolo de celule, vîntul șuiera și țipa, lovindu-se de piatra care îi opunea rezistență.

14

DOAMNA ISAACS îi trimise lui George Adams cina de duminică ; jumătate de plăcintă făcută în casă, legume fierte, macaroane cu brînză, felii de castravete, toate învelite în hîrtie cerată. George Adams împărți bucatele cu grijă între ei doi și mîncară totul, în afară de fructele care fuseseră trimise pe lîngă celelalte alimente, iar la sfîrșit băură lapte dintr-o cutie de carton. Nu acordară nici o atenție rației date de închisoare. Puștiul din Casbah recunoscu față de el însuși că fusese una dintre puținele mese bune de care avusese parte în cei nouăsprezece ani ai săi.

După ce sfîrșiră cina, se tolăniră pe păturile lor, „ca patricienii romani după o orgie“, gîndi George Adams. În timp ce el se simțea puțin somnoros, Puștiul din Casbah fu cuprins de un sentiment chinuitor că a venit momentul...

Puștiului din Casbah cina aceasta îi aducea foarte mult aminte de cea care se servea unui condamnat la moarte și el însuși se considera condamnat la moarte.

Cînd un zăgaz se rupe, se eliberează un șuvoi puternic. Dacă un om este de obicei reținut, alcoolul îi dezleagă limba. Cînd un om tăcut din fire se hotărăște să vorbească, te poți aștepta să spună multe. Unii oameni vorbesc cînd sînt torturați, alții cînd delirează, iar alții, doar cînd sînt siguri că moartea bate la ușă.

Afară sufla vîntul și după-amiaza înainta prudentă spre un apus majestuos. În celula de alături, cei trei osîndiți tot mai cîntau cît îi ținea gura, acoperind glasul vîntului. Cîntaseră imnuri toată după-amiaza.

— Tipii ăștia sînt religioși, nu glumă, remarcă George Adams căscînd.

— Parcă-s la înmormîntare, mormăi băiatul, mușcîndu-și unghia.

— Se zice că nu poartă noroc să vorbești despre înmormîntări.

— Cine are noroc ? zise Puștiul din Casbah, scrîșnind din dinți. Eu nu.

— Nu te mai gîndi, băiete, îl rugă George Adams. Poate că n-o să iasă așa de rău. Vrei o țigară ? Omul nu trebuie să-și poarte necazurile ca pe o manta.

Scoase un chibrit și-l ținu să-i aprindă țigara.

Puștiul din Casbah spuse :

— Nu ești tu ăla pe care o să-l spînzure, nene.

Adăugă, scoțînd un rotocol de fum :

— Nu, nu mi-e frică de asta.

— Poate o să se sfîrșească totul bine, spuse George Adams, încercînd să-și ascundă mila. Poate te trimit doar la muncă, pentru cîțiva ani.

— Nu, spuse băiatul. O să mă spînzure și pe mine, ca pe tata.

Se încruntă.

— Exact ca pe tata.

Oamenii din cealaltă celulă cîntau din fundul rărunchilor.

— Am să-ți spun, se hotărî Puștiul din Casbah, săltîndu-se pe o rînă. Pe tata l-au spînzurat pentru că o omorîse pe mama.

George Adams privi lung și neliniștit spre băiat, de parcă atunci îi descoperise pentru prima dată prezența amară și înfricoșătoare. „Doamne, nu-i de mirare că nu-i place să vorbească, gîndi el. Cu greutatea asta pe suflet !“

— Tatăl tău a omorît-o pe mama ta ? Și a fost spînzurat ? murmură el, sub privirea de marmură a băiatului.

— Pentru asta a fost spînzurat, spuse băiatul și gura rănită se răsuci într-o parodie de zîmbet.

Adăugă după un timp :

— Și aș fi putut să-l scap.

— Dumnezeule, îl întrerupse George Adams. Nu-i nevoie să vorbești despre asta, măi băiete.

— Lasă-mă să-ți spun, insistă Puștiul din Casbah, ignorînd sugestia. Cînd a năvălit poliția, totul era clar, clar ca o poză. Una care locuia jos, sub noi, a văzut sîngele întinzîndu-se pe plafon. Sînge din camera în care locuiam noi, pricepi ? Așa că și-a chemat bărbatul și ăla a chemat poliția.

Ce găsise poliția cînd forțase ușa ? Pe dușumeaua camerei ponosite, unde stăteau cu chirie, o cameră cu tapet jupuit, pat muced, fereastră spartă și miros de băutură, o femeie zăcea moale, într-o poziție nefirească. Era moartă, fusese înjunghiată în beregată, cu un cuțit obișnuit care îi rămăsese împlîntat în gît. Zăcea într-un lac de sînge și, dacă nu murise imediat, sucombase probabil din cauza hemoragiei.

Așezat, sau mai degrabă tolănit pe un scaun de bucătărie, sprijinit de masă, era un om. Cufundat într-un somn adînc de bețiv, cu capul pe un braț și celălalt braț atîrnînd moale, alături cu fața nerasă și buhăită, sforăia pe gura larg deschisă. Pe masă se vedea o sticlă goală, altă sticlă se rostogolise pe dușumea, oprindu-se lîngă perete. Într-un colț, aruncat ca o păpușă de cîrpă, stătea trupul maltratat și sfrijit al unui băiat.

Acesta nu era mort, dar fusese lovit în cap, avea un braț rupt, un ochi învinețit, numeroase răni și vînătăi pe tot trupul, semne de malnutriție și probabil de tuberculoză. Era de asemeni vizibil că femeia răbdase de foame și îmbătrînise prematur, fusese bătută cu cruzime, avea ochii umflați și hainele rupte.

În ceea ce-i privea pe polițiști, situația era limpede. Omul venise beat acasă, aducînd două sticle de vin ieftin și tare pe care le golise în cameră. Luase la bătaie femeia și, cînd aceasta încercase să i se opună, apucase cuțitul care îi era la îndemînă și i-l înfipsese în gît. În timpul bătăii sau poate înainte, lovise în băiat cu mîinile și picioarele, lăsîndu-l leșinat și pe jumătate mort, într-un colț.

— Judecătorului i-a fost destul, spuse Puștiul din Casbah. Cazul era clar, cum se zice.

Osîndiții de alături tot mai urlau imnuri.

— Așa se pare, afirmă George Adams, clătinînd cu simpatie din cap. N-au fost martori, așa-i ?

— Păi a fost un martor, nene, replică băiatul. Eu. Am văzut totul, de la început la sfîrșit.

— Deci ți-ai fi putut salva tatăl, șopti George Adams, privind spre băiat. Drace, ai fi putut să minți ca să-l salvezi, cred eu. Ce treabă afurisită ! Ai fost silit să depui mărturie împotriva lui ?

Puștiul din Casbah ridică genunchii spre gură. Își mușcă pielița unei unghii. Afară lumina pălise și vîntul, năpustindu-se dinspre sud-est, lovea mînios pereții de piatră, chiuind și fluierînd în trecere.

— La tribunal, tata se văita cerînd îndurare și strigînd că nu-i el de vină. L-a luat martor pe Cel de Sus, că habar n-are de nimic. Zicea că era beat cînd l-a găsit poliția și chiar dacă a făcut-o, fusese prea beat ca să

fie tras la răspundere. Ca și cum n-ar fi fost în toate mințile.

Pe urmă a spus că nu putea să nimerească drept în beregată, fiind beat mort, cum văzuseră toți. Dar judecătorul l-a întrebat cum poate dovedi că n-a omorît-o întîi și apoi s-a îmbătat.

Și atunci mi-a venit mie rîndul.

Tata a cerut avocatului, care fusese numit să-l apere, să mă cheme pe mine drept martor. M-au ascultat, dar n-am spus totul.

Am spus așa : de cînd mă știu, tata se îmbăta și sărea la bătaie. L-am văzut de nenumărate ori lovind-o pe mama fără milă, cu cureaua sau cu pumnii, uneori arunca după ea cu scaunul, dintr-o lovitură o lăsa lată și pe urmă-i trăgea cu piciorul, văzînd-o la pămînt. Și pe mine m-a biciuit de multe ori. Cel mai des degeaba, fără nici o vină. Nu știu cum făcea rost de bani, dar cheltuia totul pe băutură. Aproape niciodată n-aveam de mîncare. Mama mă trimitea să cer de pomană la ușile oamenilor.

În noaptea în care a murit mama, a venit iar acasă amețit, dar încă mai putea să umble și să vorbească. Avea cu el două sticle, dar nimic de-ale gurii.

A cerut mamei de mîncare. Cînd i-a spus că nu-i nimic în casă, a trîntit-o jos și i-a cărăbănit la picioare, pînă a lăsat-o leșinată. Pe urmă m-a amenințat că-mi face la fel.

Cînd am încercat să fug din cameră, mi-a tras un picior cît a putut de tare, m-a luat în pumni și m-a aruncat de perete. Apoi și-a

scos cureaua. Mama încerca să se ridice și să se arunce între noi, dar el a lovit-o din nou.

— Ce-am mai văzut după aceea, am spus eu judecătorului, n-am de gînd să le spun, nici dacă mă torturează.

Jurații au înțeles că nu vreau să aduc dovezi ca să-l trimit pe tata drept în ștreang și le era un fel de milă de mine. Au rămas la ideile lor în privința omorului, înțelegi ? Tot strigînd că n-a făcut-o el, pe tata l-au scos afară și l-au trimis la beci, cît timp s-au oprit să ia masa.

Puștiul din Casbah tăcu, mușcîndu-și unghiile și privind în gol. Auziră cum se deschide jos ușa, cum urcă gardianul pe scările de piatră. Osîndiții nu mai cîntau și afară, vîntul urla. Paznicul străbătu galeria, privind în celule și apoi coborî din nou. Ușa fu trîntită și lacătul închis, în scrîșnet de fiare.

— Uite ce e, dragă băiete, spuse George Adams încet. Nu trebuie să-mi mai spui nimic, dacă n-ai poftă. Încearcă să dormi și să uiți totul.

— Nu, nu, se împotrivi băiatul. Trebuie să spun. Mîine alt judecător mă trimite și pe mine după tata. Trebuie să spun acum.

Privi spre unghiile lui roase și cu bărbia sprijinită de genunchi, vorbi :

— Așa. I-am rugat să mă lase jos, să-l văd pe tata în beci. Le era milă de mine și mi-au spus că-mi dau voie. Așa că m-am dus să-l văd pe omul care făcuse un iad din viața maică-mi și n-avusese o vorbă bună pentru mine. Cureaua și nimic altceva.

Atunci îi părea rău. Plîngea și mă ruga să-l iert pentru tot ce mi-a făcut, și mie și mamei. Plîngea și se smiorcăia și mă ruga să-l scap. Doar văzusem tot ce s-a întîmplat, pleda el. De ce nu le spun și lor. Era beat mort, scos din joc, nu făcuse nimic. L-am văzut eu ucigînd-o ? Eu, cu ochii mei ?

— Spune-mi, băiete, striga el. Spune-mi ce s-a întîmplat în noaptea aceea.

Tremura și lăcrima și mă ruga să nu-i las pe albi să-l spînzure.

— Ascultă, am spus eu. Chiar vrei să știi ce s-a întîmplat în noaptea aceea ? Foarte bine.

Omul dormea beat, culcat peste masă și sforăitul lui puternic de om bețiv cutremura aerul stătut al camerei. Pe dușumea zăceau trupurile vlăguite ale victimelor : fiu și nevastă. Femeia își reveni prima, privi în jurul ei cu ochii storși de suferință și văzu corpul ce părea neînsuflețit al băiatului.

— Mort, șopti ea, copilașul meu e mort !

Apoi se întoarse să privească spre nenorocitul care stătea lăbărțat peste masă, prostit de beție.

— Am văzut totul, mormăi Puștiul din Casbah. Nu eram mort, bineînțeles. Amețit poate, dar începusem să mă dezmeticesc. Am văzut-o pe mama tîrîndu-se spre masă pe mîini și pe genunchi. Picioarele îi fuseseră prea rău lovite. Lîngă corpul tatei era cuțitul de pîine, cu care ar fi trebuit să ne taie pîinea, dar nu știu să-mi fi dat vreodată o coajă de pîine.

Am văzut-o întinzîndu-se și luînd cuțitul. Aș fi putut striga la ei, nu eram mort.

— Și atunci de ce, de ce n-ai strigat? întrebă tata tremurînd de frică, acolo, în beciul de sub clădirea tribunalului. De ce?

— Vrei să știi de ce? Pentru că credeam că te omoară pe tine, i-am spus eu porcului care se întîmplase să-mi fie tată. Că vrea să te omoare pe tine, crezînd că tu m-ai ucis pe mine. Îți închipui că aveam de gînd s-o opresc? Crezi așa ceva? Am tăcut chitic, făcînd-o pe mortul într-un colț, urmărind-o ce face.

Așteptam să bage cuțitul unde trebuie, la el în gît. Ea plîngea. Poate că tot îi mai era drag. Cine știe? Dar în loc să-l înjunghie de-a dreptul, ea îl apucă de mîna dreaptă, i-o deschise și-i puse în palmă mînerul cuțitului. Mă zgîiam, întrebîndu-mă ce vrea să facă, întrebîndu-mă dacă trebuie să strig sau nu. Nu, am stat molcom. Îmi închipuiam, fericit, că vrea să-l ajute să se înjunghie singur. O să pară că s-a omorît el singur. Ideea era strașnică.

Îi închise mîinile în jurul mînerului și cu degetele ei le ținea cît putea de strîns. Ridică apoi cuțitul, ținîndu-l cu mîna lui și puse vîrful pe gîtul ei.

Chiar în momentul în care am sărit strigînd „mamă, stai!“ îl înfipse adînc, ținîndu-i mîna într-ale ei și apăsîndu-i degetele pe mînerul cuțitului.

— Afurisita dracului, cățeaua blestemată, țipa tata, acolo, în beci. S-a sinucis de-a dracului, ca să cadă vina pe mine. Cățeaua! Domnul o s-o pedepsească și o să mă scape pe mine, că-s nevinovat.

Uite așa. Crezînd că-s mort, mama s-a gîndit să vină după mine și să-l lase pe tata, ucigașul copilului ei, să dea socoteală pentru două cadavre.

— Fiule, doar ești fiul meu, striga tata. Ai să mă scapi, nu-i așa? Ai să le spui totul?

Am zîmbit înspre el.

Și așa, cînd l-au adus din nou la judecată, era beat de fericire. Stătea acolo în boxă și bîiguia povestea pe care o auzise de la mine. Era nevinovat. Am să le spun eu totul! S-a întors spre mine și mi-a strigat să le spun și eu dacă nu-i ăsta adevărul-gol goluț. Era nevinovat, îngăima el, și eu sînt ăla care pot să dovedesc.

— Și tu ce-ai spus? întrebă George Adams, îngrozit, în timp ce Puștiul din Casbah își rodea o unghie cu dinții.

— Stăteam acolo, în sală, nene, și parcă o vedeam pe mama înălțîndu-se în spatele judecătorului. M-am uitat spre el și am clătinat din cap. „Nu știu ce vrea să spună“, am zis eu.

— Așa că l-au spînzurat pe taică-tău, murmură George Adams.

Nu știa dacă să-l privească pe Puștiul din Casbah cu uimire, dispreț sau milă.

— Judecătorul a spus că nu acceptă beția drept scuză, răspunse băiatul încruntat.

— Dar... dar... întrebă George Adams, bîlbîindu-se. Să fie oare adevărată povestea asta?

Puştiul din Casbah privi lung spre el, rozîndu-şi unghia.

15

TOATĂ DUPĂ-AMIAZA piliseră sîrma şi una dintre bare. De îndată ce paznicul plecase, după prima rundă, Gus sări în picioare, nerăbdător ca un cîine de vînătoare. Gardianul nu avea să mai vină decît peste o jumătate de oră.

— Grozav, şopti el cu vocea scăzută, temîndu-se ca oamenii de alături să nu-i audă cuvintele. Acum putem să-i dăm drumul.

Se întoarse spre Morgan care şi el se ridicase în picioare.

— Morgan, mă ridic pe umerii tăi şi încep eu primul, bine ?

— Bine !

Morgan avea îndoielile lui în ceea ce priveşte întreaga operaţie, dar era dispus să-şi asume riscurile. Morgan nu era nici nepăsător, nici precaut, ci lua lucrurile aşa cum erau, tratîndu-le cum se cuvine.

Pe de altă parte, cel de al treilea osîndit, Koppe, îngheţase de frică. N-ar fi vrut să se amestece în povestea cu evadarea, dar ceilalţi doi, mai tari, îl intimidau şi ştia că va trebui să-i urmeze. Îi privea, muşcîndu-şi buza de jos, să nu-i tremure. Inima îi bătea în piept, ca un resort monstruos care s-ar fi desprins. La început se împotrivise cu tărie.

— Voi doi sînteţi nebuni. Au să vă prindă, ascultaţi ce vă spun.

— Pe dracu, ripostase Gus, mergînd la pătura lui şi dînd-o la o parte ca să scoată lamele învelite în hîrtie.

Îndepărtase hîrtia şi vesel, încerca flexibilitatea pînzelor de bonfaier.

— Fii atent, măi omule, şoptise Morgan. Ai să le rupi şi ce-o să ne facem ?

Gus chicoti vesel. Revenise la vechea lui încredere şi nu se îndoia de succes. Înfăşură un capăt al lamei de oţel în hîrtie, să aibă de unde să apuce şi-i zise lui Morgan :

— Hopa, sus !

Negriciosul se lăsă pe vine şi Gus, încălecînd pe umerii lui, fu ridicat pe lîngă perete, pînă la fereastră. Privi în jos spre ei.

— E bine ! Daţi-i drumul la cîntec.

Morgan rîse intimidat şi-şi drese glasul.

— Mai bine dă tu tonul.

— Ce să fie ?

— Drace, habar n-am. Încearcă „Înainte soldaţi creştini".

Gus începu să cînte puţin cam fals, dar apoi se corectă şi Morgan i se alătură, cu basul lui profund. Koppe se holba la ei, tresărind mereu de teamă. Teama avea asupra lui un efect paralizator şi se cutremura ascultîndu-i pe cei doi oameni cîntînd. Gus privise în jos spre el, bruftuluindu-l fără să se oprească şi atunci începu şi Koppe să cînte, cu vocea subţiată de groază, gata să izbucnească în lacrimi.

În faţa ferestrei, vîntul urla, zguduind plasa de sîrmă. Gus introdusese lama îngustă de

oțel printr-un ochi, în colțul de sus și începuse să pilească.

Dinții mici ai pînzei de bonfaier tăiau metalul scrîșnind odată cu vocea vîntului și cu zbieretele lor. Cînd terminară imnul, lama tăiase doi țoli de sîrmă. Fiecare rupere de sîrmă groasă era ca un orgasm metalic. Gus trecuse la „Ridicați-vă, ridicați-vă, pentru Isus“ și brațul lui se mișca în ritmul de marș al acestui imn.

Mai tîrziu se dădu jos și trecu Morgan la rînd. Nu-și mai bătură capul să-l includă pe Koppe în operația de pilire, dar îl obligară, cu amenințări și blesteme, să cînte mai tare și vocea lui tremurătoare o acompania slab pe a lor.

De fiecare dată cînd auzeau că se deschide ușa de jos, se repezeau spre așternut și, de fiecare dată, paznicul care patrula îi găsea culcați, cîntînd imnuri.

La un moment dat, în timp ce intonau „Cînd vom fi strigați dincolo“ prima lamă se rupse și se opriră din cîntat, în timp ce Gus, înjurînd, scoase o pînză nouă. Arătătorul de la mîna dreaptă i se rosese pînă la sînge în contact cu oțelul subțire și îl tot sugea în pauzele pilitului.

Era tot timpul îngrijorat că și restul de lame se va rupe, înainte ca ei să ajungă la bară, dar cea de a doua fu mai rezistentă și pilind cînd unul, cînd altul, ajunseră jos la tocul ferestrei.

Din momentul acela nu mai fu nevoie să se ridice unul pe umerii celuilalt. Mutară căldarea cu apă și suportul ei lîngă zidul de sub fereastră și, stînd pe capac, lucrară cu schimbul, tăind orizontal, de-a lungul tocului.

Sorbeau cîteva înghițituri de apă de cîte ori răgușeau de atîta cîntat și pileau fără pauză. Lama își croia drum printre pătrățelele de sîrmă, zgomotul înaintării ei fiind înecat în cîntec de imnuri și geamăt de vînt.

Koppe nu-i urmărea cum lucrează. Stătea pe așternutul său de pe podea și cînta, trecîndu-l toate sudorile de frică. O dată, cînd vocea începuse să-i piară ca un izvoraș care seacă, Gus îi trase un picior zdravăn între coaste. Koppe spera că paznicul va veni pe furiș și va descoperi complotul. Poate că n-o să-l pedepsească prea rău, văzîndu-l stînd doar acolo, neparticipînd activ la evadare.

Dar paznicul nu sosi, iar Gus și Morgan transpiraseră în urma îndeletnicirii lor de la fereastră.

Apoi Morgan strigă :

— S-a făcut ! S-a făcut !

Privind în sus, Koppe constată că piliseră sîrma în tot latul ramei. Dintele de aur al lui Morgan strălucea metalic într-un zîmbet satisfăcut. Gus îl bătea jovial pe umăr, făcîndu-i cu ochiul și chicotind.

Apoi Gus își aminti de cele patru țigări care îi fuseseră date de tipul de alături ; le scoase și-i oferi cu generozitate una întreagă lui Morgan care avea cîteva chibrite despicate, ascunse în haină. Într-o pauză le aprinseră.

Gus își privi mîinile cu degetele bătătorite de la munca în carieră, subțiate acum de lamele de bonfaier.

— Astea zic și eu că-s răni care se merită să ți le faci.

Zîmbi și cicatricea i se încreți pe față, ca o sfoară neîntinsă.

După cîteva fumuri, Gus își stinse țigara, dar Morgan o trecu pe a sa lui Koppe, spunîndu-i.

— Să ai grijă să împrăștii fumul. Și nu mai fi și tu așa plouat.

— Slăbănog, zise Gus. Fătălău afurisit.

Privi disprețuitor spre omul mărunt care pufăia nervos într-un colț.

Apoi se așternură din nou pe lucru, la fereastră. Gus ridică aripa de sîrmă cu grijă să nu se îndoaie sau să lase vreo cută vizibilă, iar Morgan își trecu mîna prin deschizătură să lucreze la bară. Erau patru bare înguste de fier, așezate vertical și fixate în ciment, și socoteau că dacă vor scoate pe cea din capăt, va fi loc suficient pentru un om să se strecoare afară.

Începură iar să cînte, iar Koppe, cu o figură nenorocită, îndepărta cu pătura fumul, în timp ce îngîna imnul. Afară vîntul biciuia și rodea zidurile, iar ziua se topea în amurg.

Cînd păliră ultimele raze de lumină de pe cerul măturat de vînt, bara era în sfîrșit tăiată cam de un țol, în punctul unde era înfiptă în perete. Gus și Morgan lăsară neatinsă bara și aranjară cu grijă plasa de sîrmă, astfel încît, de la ușă, să nu poată fi observată

nici o urmă. Fără o cercetare atentă, faptul că fereastra fusese forțată, putea rămîne nedescoperit.

Gus își freca mîinile, zîmbind triumfător. Erau gata de plecare. Nu pomenise nimic despre mașina care aștepta în capul străzii, în partea de răsărit a închisorii. Era mașina lui și, după părerea sa, ceilalți doi trebuiau să se descurce singuri, odată ce au ajuns pe acoperiș.

— Ei bine, băiete, spuse fericit. S-a făcut.

— Gus, rîse Morgan, măi Gus, ești cineva. Să faci tu rost de lamele alea! Zău că ești deștept.

— Putem să ne liniștim acum, pînă vine timpul.

Se retraseră pe păturile și rogojinile lor, să aștepte garda de noapte.

16

CHEIA GREA DE FIER se răsuci în lacătul ușii blindate de jos, lanțul solid de siguranță se închise cu un zăngănit, iar paznicul plecă, traversînd scuarul slab luminat.

Gus și Morgan săriră în picioare, repezindu-se la fereastră. Aveau la dispoziție o altă jumătate de oră pînă la turul următor al gardianului și în acest răstimp trebuiau să iasă nu numai din celulă, dar dincolo de zidurile închisorii.

Gus se urcă pe găleata de apă, pe care o mutaseră din nou lîngă fereastră de îndată ce

plecase gardianul și, trăgînd plasa de sîrmă, o îndoi în sus, ca să lase un triunghi gol. Apucă apoi bara tăiată cu amîndouă mîinile și împinse.

Koppe îl urmărea cu o expresie vecină cu groaza. Ar fi putut totuși face ceva, gîndi el. Ar fi putut să țipe, să cheme gardianul și să-i spună că ceilalți doi încearcă să fugă. S-ar fi putut să-i reducă condamnarea, pentru că dăduse ajutor autorităților. Dar Koppe mai știa că, după un asemenea act de trădare, erau puține șanse că-l vor lăsa să trăiască, să mai vadă lumea de dinafară.

Lumea închisorii își avea propria ei justiție. Aici, în această țară de piatră și fier, agentii subtili ai răzbunării se mișcau cu infinită răbdare și sentințele erau expediate prin misterioasele serviete diplomatice ale bîrfei, din celulă în celulă, din post în post, din închisoare în închisoare. Așa că, chiar dacă ar fi fost ferecat în cea mai adîncă temniță, știa el bine că mai devreme sau mai tîrziu or să-l ajungă. Chiar dacă ar fi fost pus în libertate teafăr, nu va mai putea fi niciodată în siguranță.

Stăteau deci acolo, tremurînd de teama pe care o simțea ca pe un pietroi în stomac, în timp ce Gus își încorda umerii și bicepșii să împingă bara înafară. Fierul se îndoia sub forța mușchilor oțeliți în munca din carieră și după cîteva secunde, fereastra oferea un gol liber.

Gus împinse bara astfel încît să poată fi folosită drept treaptă, cînd se vor aburca pe

acoperiș. Privi în jos, spre Morgan și-i făcu cu ochiul, spunînd :

— Eu plec primul. Trimite Fătălăul după mine și ieși tu ultimul, Morgan. Așa-i cel mai bine. Nu vreau să-l las pe prăpăditul ăsta la urmă, să stîrnească scandal.

— Foarte bine, acceptă Morgan.

Ca inițiator al evadării, Gus avea dreptul să plece primul și era de la sine înțeles că nu puteau avea încredere în celălalt, să-l lase ultimul.

— Dar ar fi bine să te grăbești. Hai !

Gus se și ridicase în golul dintre tocul ferestrei și zăbrelele intacte. Se ghemui o clipă în spațiul îngust, sprijinindu-se de bara îndoită.

În fața lui, dincolo de curticica întunecată a bucătăriei, era dosul clădirii administrației, cu ferestrele întunecate. În partea dreaptă, locuința personalului. La etaj, ceva mai sus de blocul de izolare, în spatele unor perdele, strălucea o lumină.

Lui Gus îi stătu inima-n loc privind-o. Dar nimeni nu se ivi la fereastră. Dedesubtul lui, curtea bucătăriei era întunecată și tăcută.

Îl auzi pe Morgan șușotind în spatele lui și-și îndreptă spinarea cu grijă, aplecîndu-se într-o parte spre exteriorul ferestrei. Privi cercetător în sus. Vîntul se năpusti asupra lui trăgîndu-l de cămașa veche, roșie și el se ținu de bară. Ceva mai sus era parapetul din jurul acoperișului blocului de izolare.

Se simțea bine acum. Din nou la vechea meserie, un drumeț reîntors acasă. Zîmbi spre

întunericul bătut de vînturi și apoi, sprijinindu-se cu o mînă de bară, o întinse pe cealaltă în lungul peretelui jupuit, aspru, căutînd să-și păstreze echilibrul. Ridică un picior și așeză cu grijă talpa goală în curba formată de bara îndoită. Apoi se săltă iute în sus.

Gus simți bara cedînd puțin, dar înainte ca întreaga lui greutate să o îndoaie, mîna liberă ajunse la marginea parapetului, de care se agăță cu degetele lui tari, puternice, ca ghearele unei ancore. Își desprinse cealaltă mînă de fereastră, apoi se aruncă în sus, astfel încît o clipă toată greutatea îi fu susținută într-o singură mînă în care simțea o durere ascuțită, deoarece mușchii brațului și ai umărului erau întinși pînă la limită. Curînd se prinse și cu cealaltă mînă de parapet și se ridică, cățărîndu-se cu îndemînare pe acoperiș.

Vîntul urla și vuia pe acoperiș, pălmuindu-l și înțepîndu-l în ochi. Se ghemui și privi în urma sa. Prin fereastra închisorii tocmai ieșeau capul și umerii lui Koppe. Așa cum stătea codindu-se deasupra curții de la bucătărie, Gus îi văzu ochii terorizați, strălucind în pata de lumină venită dinspre fereastră. Morgan îl grăbea probabil, înjurîndu-l în șoaptă. O clipă Gus se simți îndemnat să-i lase în plata domnului și să pornească de îndată singur mai departe.

Dedesubtul lui, Koppe tremura de frică, cu un picior pe bară și o mînă bîjbîind în sus. Vîntul se lupta cu el, încercînd să-l smulgă

de pe zid și să-l sufle, ca pe o bucată de hîrtie, în curtea întunecată de dedesubt. Îi venea să țipe de spaimă. Să se desprindă de bară și să se arunce jos în întuneric, să pună capăt la toată această groază și panică. Închise ochii. Dinții îi clănțăneau în gură. Atunci simți cum Gus îl apucă ferm de mîna întinsă și se simți ridicat cu furie în sus.

Degetele de la picioarele goale se frecară de suprafața răpciugoasă a peretelui exterior. Ajunse la parapet și se agăță de el cu mîna liberă. O proeminență de beton îi intră în stern, zgîriindu-l pînă la sînge. Oftă de durere. Apoi se zbătu să se ridice pe acoperiș, ascultîndu-l pe Gus care îl înjura printre rafalele de vînt.

— Vino sus! Hai odată, javra dracului!

Cuvintele se risipiră în noaptea furtunoasă. Koppe se ghemui, tremurînd, în spatele parapetului.

În momentul următor îl văzură pe Morgan cățărîndu-se în sus, pe zid, cu albul ochilor ca de cretă pe fața întunecată.

Gus începuse să traverseze denivelările acoperișului, în întunericul vijelios. Se lăsase jos, înaintînd ca o pisică, pe mîini și pe degetele de la picioare. Se îndreptă spre colțul în care arcada îngustă se unea cu acoperișul secției de prevenție. Dincolo de acestea erau alte acoperișuri, un vast desen de pătrate și dreptunghiuri formate din subdiviziunile înghesuite ale închisorii.

Ajunse la colț și privi dincolo, cu ochii micșorați împotriva biciuirii vîntului care bubuia

dinspre sud-est, încercînd să sfarme zidul închisorii, crestele acoperişului, trupul lui. Spre dreapta era scuarul în care îşi făceau plimbarea, iar în stînga curtea mai mare a celor condamnaţi la muncă silnică. Luminile, fixate în ziduri, sub placă de sticlă, aruncau o strălucire palidă pe cărări. Curţile erau goale, paznicii fiind probabil plecaţi să patruleze în altă parte a închisorii. În faţa lui, vîrful dreptunghiular al arcadei se întindea deasupra golului, între două clădiri.

Gus se ridică cu prudenţă, privi iute în stînga şi-n dreapta, apoi se trase peste pasajul îngust. Stînd culcat, se tîrî încet în lungul lui. Vîntul îl apuca, îl ţinea, îl împingea, îl trăgea şi o clipă crezu, îngrozit, că va fi aruncat în gol. Totuşi, după un răstimp care păru nesfîrşit, ajunse de cealaltă parte. Lunecă peste parapet, pe acoperişul următor.

Privi îndărăt. În spatele său Koppe se bălăbănea înnebunit deasupra arcadei, cu gura căscată şi ochii bulbucaţi. Gus îl înjură profitînd de zgomotul unei explozii de vînt, făcîndu-i semn cu mîna să se lase jos, cît mai jos. Dar Koppe mergea înainte, expus la vînt ca o corabie cu toate pînzele sus şi ajunse de partea cealaltă.

Koppe văzu gura lui Gus deschizîndu-se şi închizîndu-se, pe cînd înjura, dar cuvintele fură rostogolite în altă parte. Apoi Gus se întoarse şi dispăru, ghemuit după parapetul scund al acoperişului secţiei de prevenţie.

Koppe se trînti pe acoperiş, simţind cum îl înjunghie durerea acolo unde ieşiturile de fier îi înţepau pieptul jupuit. Riscase mînat de frică şi acum tot frica îl îmboldea să fie precaut şi se ţinea lipit de metalul ondulat, tîrîndu-se încet, pe burtă, prin mirosul de găinaţ şi de fier coclit, tot trupul tresărindu-i de frică, în timp ce vîntul vîjîia deasupra lui. Ştia că odată ce acceptase proiectul, trebuia să meargă înainte.

Morgan traversă arcada fără accidente şi se ghemui la adăpostul zidului. Privi în jurul său prin întuneric. Gus nu se mai vedea, iar pe Koppe îl zări tîrîndu-se anevoie prin beznă, o pată neclară, ca umbra unui crab uriaş.

Lui Morgan nu-i era frică şi nu era emoţionat. Fire tare, înzestrată cu darul de a accepta situaţiile aşa cum se iveau, înainta pe acoperiş cu unicul gînd de a scăpa cu faţa curată.

Deasupra lui, întunericul se zvîrcolea şi se învolbura sub mîngîierea vîntului de sud-est şi cerul, presărat cu stele, de un violet întunecat, strălucea ca un covor luminat de ştrasuri. Departe, dincolo de zidurile exterioare ale puşcăriei, oraşul strălucea ca un foc de artificii care se stinge în aburul nopţii, iar în dreptul portului, siluetele macaralelor se înălţau ca nişte forme dezgolite de munţi pietrificaţi.

Spatele blocului forma o latură a scuarului. Celelalte trei erau formate din clădirea cu etaj unde dormeau condamnaţii la muncă silnică, mai multe magazii şi un şir de latrine şi duşuri.

O poartă cu gratii de fier, într-un colţ al scuarului, ducea spre altă parte a închisorii.

Uitîndu-se peste zidul după care se furişase, Gus văzu paznicul deschizînd poarta şi intrînd în curtea sectorului de muncă silnică. Încuind poarta după el, coborî cele patru trepte pînă la platforma de asfalt. Paznicul purta manta lungă şi şapcă, iar pe umăr avea agăţată o puşcă. Gus îl urmări mergînd prin lumina palidă a becurilor din perete, lovindu-se cu cheile de pulpana hainei.

Paznicul se opri în mijlocul curţii şi privi împrejur. Într-un colţ se afla un rezervor mare cu dezinfectant. Alături era poarta zăvorîtă a blocului celor condamnaţi la muncă grea. Gardianul se opri în faţa ei şi verifică închizătoarea. Apoi se întoarse şi privi în sus, în lungul profilului acoperişurilor de deasupra.

Gus nu-şi putea da seama dacă a fost zărit sau nu. Dar cînd se trezi cu faţa paznicului întoarsă spre el, îşi pierdu capul, nervii vibrară ca o coardă ruginită şi înainte să ştie ce face, sări în picioare şi o zbughi în lungul acoperişului, pradă panicii.

Paznicul îl văzu şi strigă. În aceeaşi clipă, îşi desprinse puşca, o ridică şi trase. Rafala armei de calibrul 303 izbucni cu o lumină roşiatică care străluci o secundă în semiîntunericul curţii, iar zgomotul detunăturii, gonit în parte de vînt, fu doar un ţăcănit sec şi rapid. Paznicul strigă din nou şi apoi fugi spre semnalul de alarmă aflat pe peretele din faţa lui.

17

— SĂ FIE ADEVĂRATĂ oare povestea asta ?

Geoge Adams, îl contempla curios pe Puştiul din Casbah care stătea cu genunchii strînşi la gură, rozîndu-şi unghiile tocite.

Era prima dată cînd băiatul consimţise să dezvăluie o pagină din cartea sumbră a vieţii sale. Simţise nevoia să se destăinuiască cuiva, înainte de a i se da pedeapsa capitală şi de a fi spînzurat. Îl frămîntase mult acest gînd. Ca atunci cînd cineva şovăie dacă să se spovedească unui preot, mărturisindu-i un păcat monstruos, sau să recunoască cîteva greşeli banale şi s-o şteargă, cu iertarea obţinută prin înşelăciune. Dar acum, retrăgîndu-se din nou în sine, după ce dăduse în vileag acea pagină a vieţii sale, înclina să-l acuze pe tipul din faţa lui că vrea să-l tragă de limbă. Privea deci spre el cu ochi posaci şi vicleni.

„Băiatul ăsta este fără îndoială o enigmă", se gîndea George Adams îndurerat, „înnebunit de bătăi, asta-i explicaţia."

Timp de o secundă ochii Puştiului din Casbah se luminară, ca şi cum ar fi fost pe punctul să dea răspuns întrebării, dar se auzi ceva care îl întrerupse. Ciulită urechile şi ascultară.

De undeva, din întunericul de dincolo de bloc, se auzi un strigăt, apoi un foc de puşcă şi imediat sirena închisorii despică noaptea vijelioasă cu lama stridentă a sunetului ei.

Într-o clipă, George Adams sări în picioare cu ochii măriți de emoție.

— Doamne, strigă el. Cineva a încercat să scape.

Se repezi la ușă, lungindu-și gîtul ca să privească prin fereastra din cealaltă parte a coridorului, dar tot ce putu să vadă fu un pătrat de întuneric.

Sirena se văita în continuare, tînguirea ei metalică înălțîndu-se și coborînd odată cu vîntul. Auziră paznicul trăgînd încă un foc. Apoi strigătele altor gardieni, fugind prin scuarul de dedesubt, ajunse prin fereastră pînă la ei. Se mai auzi un foc de pușcă, urmat de răpăitul sacadat al unor salve și George Adams gîndi : „Parcă bate cineva cu bastonul într-o masă". Apoi percepu un sunet nou.

Era vacarmul cauzat de sute de strigăte și îndemnuri, subliniat de zgomotul nenumăratelor căni de tablă, lovite de ușile de fier și de zidurile de piatră, formînd un cor cacofonic. Pușcăriașii îi înjurau pe temniceri, cîntînd și aclamîndu-i pe evadați.

„Solidaritatea lumii interlope", gîndi George Adams cu un zîmbet. Ascultă vuietul și-i auzi pe gardienii hărțuiți alergînd care încotro și amenințînd să le taie toate mesele, dacă nu pun capăt demonstrației.

Cineva trase din nou un foc și apoi altul, vocile gardienilor strigau isterice pe deasupra vîntului și a înjurăturilor. Sirena continua să se lamenteze.

George Adams observă dintr-o dată că din celula de alături nu se auzea nimic. Își încordă urechile, dar nu prinse nici un zgomot de pe coridorul de sus. Își spuse uimit : „Zău dacă n-au fugit chiar tipii de alături !"

Se întoarse emoționat spre Puștiul din Casbah :

— Drace, tipii de alături ! Ei au scăpat ! Chiar de sub nasul nostru.

— Mare noroc pe ei, admise băiatul cu pizmă.

După un timp sirena se mai potoli, șovăi și apoi încetă complet, lăsînd larma vîntului să acompanieze tărăboiul din celule.

Gardienii tot mai strigau și apoi un om trîmbiță o provocare și altă voce țipă și un alt glas îi răspunse. Ușa de jos fu trîntită de perete și se auziră pași urcînd scara. Privind pe coridor, George Adams văzu trei bărbați îmbrăcați în uniformă și încă unul în haine civile, pantaloni scurți și haină sport. Cel de-al patrulea era directorul. Era îmbrăcat cu cămașa de pijama pe sub surtuc și arăta roșu și înfuriat, iar trupul ciolănos îi tremura de mînie.

Un paznic deschise ușa celulei din mijloc și intrară toți înăuntru. Se reîntoarseră după cîteva minute. Directorul privea bucățile de lame de bonfaier pe care le ținea în mîna sa scheletică, spunînd furios :

— ....de negri ! Cum dracu au făcut rost de ele ?

Coborîră din nou, cu toții, fără să privească spre George Adams care era la ușă.

Jos, undeva, un om țipa cerînd îndurare și apoi țipătul se auzi de la parterul blocului de izolare. Un gardian striga :

— Diavol negru ce ești !

Se auzi apoi un zgomot de palme, șuturi și sunete înfundate de cizme ce loveau într-un trup. Cineva gemea în agonie și o altă voce zbiera și implora.

Un paznic strigă :

— Unde-s blestematele alea de lanțuri ?

De jos, dinspre alte celule, veneau înjurăturile mînioase ale deținuților.

George Adams plecă de la ușă și se îndreptă spre culcușul său. Privi spre Puștiul din Casbah și spuse :

— I-au prins....... lor de gardieni ! I-au prins !

Băiatul se și acoperise cu pătura, pregătindu-se pentru somnul său agitat.

18

„S-A TERMINAT CU NOI", gîndi Morgan, sus pe acoperiș, în întuneric, cu vîntul care trăgea de el ca o femeie isterică. Auzi paznicul de jos, din scuar, trăgînd din nou după Gus care încerca să fugă și apoi țipătul sirenei despică noaptea în imediata lui apropiere.

În spatele său, o fereastră de la camerele personalului, aproape la același nivel cu acoperișul, era deschisă și un gardian se apleca în afară, ținînd în mînă o pușcă și scrutînd întunericul.

Mai jos, alți gardieni treziți brusc din somn strigau trăgîndu-și hainele pe ei și apucînd

pistoalele și puștile. Nebunia pusese stăpînire pe toată închisoarea.

Gardianul din fereastră îl văzu pe Morgan, își ridică pușca, ținti prin întunericul care îi separa și trase. Fixă cătarea și trase din nou, strigînd :

— Stai pe loc, ticălosule ! Stai pe loc !

Se auzeau voci.

— Sînt pe acoperiș. Aduceți o scară ! Iute o scară !

Oameni înarmați se cocoțau pe dependințe și pe aripile clădirilor atît de numeroase în vechea închisoare.

Morgan auzi glonțul șuierîndu-i deasupra capului. Știa că fiind proiectat pe cer, era o țintă ușoară pentru gardianul din fereastră și nu dorea să moară. Astfel că se ridică drept, întorcîndu-se pe cînd paznicul trăgea din nou. Tresări de frică cînd glonțul îi zdreli umărul obrazului și-i trecu pe lîngă ureche, dar își reveni pe loc, ridică mîinile sus, rămînînd nemișcat, ca împietrit.

— Am înțeles, nu mai trage, javră împuțită, strigă el destul de sfidător.

Vocea lui adîncă bubui prin vînt și prin vacarmul alarmei.

Ceva mai departe, împușcăturile răpăiau ca un șir de petarde și el se întrebă dacă reușiseră să pună mîna pe Koppe și pe Gus. Gardianul din fereastră strigă :

— Pășește înainte pînă la marginea acoperișului. Încet sau îți zbor creierii !

Morgan nu prinse decît fragmente din poruncă, în zgomotul vîntului și al sirenei, dar

ghici restul și înaintă încet, cu brațele sus. Obrazul îi ardea în punctul în care glonțul îi zdrelise pielea și simțea sîngele cald scurgîndu-i-se pe gît.

Ajunse la parapet și privi în jos, vegheat de gardianul din fereastră. În curte, cîțiva paznici se luptau să potrivească o scară, alții fluturau revolvere și bastoane de cauciuc.

— Jos, porcule, jos, dă-te jos, îi strigă cineva.

— Bine, bine, am priceput, vin, urlă el, legănîndu-se ca un copac negru, bătut de vînturi.

— Mama voastră de javre împuțite și ticăloase.

Îi înjură tot timpul cît coborî pe scară, descărcînd insultele asupra lor cu indiferența cu care un fermier împrăștie gunoiul. Drept urmare, cînd le căzu în mînă, gardienii începură să-l lovească cu bastoanele și patul puștilor, să tragă în el cu vîrful întărit al cizmelor, în timp, ce ghemuit la pămînt, trupul lui robust încasa ploaia de lovituri și el continua să-i înjure, pînă cînd, odată cu lumina veștedă a zorilor, își pierdu cunoștința.

„Te rog, Doamne, nu-i lăsa să mă omoare", se ruga Koppe, pe acoperișul închisorii. Frica îi ținea măruntaiele ca într-un cleşte și asuda în bătaia rece a vîntului. „S-au suit pe acoperiș și au să mă omoare. Nu-i lăsa, Doamne. să mă împuște ! Te implor !" Te implor !"

Groaza îl ținea paralizat, jos pe acoperiș, și nu era în stare să se ridice pentru a se preda.

Gonise ca nebunul, peste acoperișuri, prin beznă, pînă cînd începuse să sune sirena și acum, încremenit de frică, se tupilase lîngă un parapet. Nu auzea sirena, nici vîntul, nici țipetele, nici focurile de pușcă, nu mai simțea nimic altceva decît spaima. Nu dorise să evadeze, gîndea el. Ceilalți doi, Gus și Morgan l-au forțat să o facă. O să le spună că ei l-au pus s-o facă.

Plîngea, pradă unei jalnice terori. Voia să fugă, să se ascundă, să dispară, să se predea, să moară și să dea uitării toată frica groaznică, insuportabilă, care-l făcea neputincios.

După un răstimp, Koppe se ridică tremurînd și privind peste parapetul de care era lipit, constată, spre surprinderea lui, că ajunsese la zidul exterior al închisorii. Dedesubt, cam la vreo șase metri, era strada întunecoasă și goală.

Și Gus atinsese zidul exterior, într-un alt punct al închisorii. Trecuse din acoperiș în acoperiș, sărind peste zidurile de legătură, într-o goană disperată după libertate.

Paznicii aduceau scări să escaladeze zidurile și el le auzea strigătele. La un moment dat, dădură cu ochii de el, mișcîndu-se ca o suveică și o pușcă se descărcă în direcția lui. Auzi gloanțele biciuind aerul din jurul său și inima dădu să-i sară din piept de spaimă. Dar gîndul la prietenii care îl așteptau pe aproape, să-l poarte la loc sigur, îl înnebunea și-l mîna înainte.

Vîntul trăgea să-l smulgă, i se agăța de haine, urlînd ca un duh rău care urmărea să-l

doboare. Se desprinse și goni mai departe, lipăind cu picioarele goale pe tabla acoperișurilor.

Ajunsese acum în punctul cel mai înalt; dincolo de o alee îngustă se ridica creasta zidurilor exterioare. Se ghemui gîfîind, la marginea acoperișului, trăgîndu-și o clipă răsuflarea și apoi sări.

Mîinile sale se întinseră spre vîrful tăios al zidului: îl apucă și rămase agățat. Picioarele se agitau disperate, ca să-și ia vînt, să se salte sus. Reuși să se sprijine pe coate, simțind cum le jupoaie creasta aspră a zidului. Aruncă un picior în sus și trase și genunchii alături de coate. Se afla deasupra zidului. Se ridică pe picioarele îndurerate, în întuneric, căutîndu-și echilibrul, gata să sară jos în stradă.

Cîteva secunde se clătină pe zid și apoi o rafală de vînt se năpusti asupra lui și-l mătură ușor ca pe o frunză, jos, înapoi, în incinta penitenciarului.

Gus căzu cu un urlet de disperare, ca apoi, cînd își simți șoldul strivit de pămînt, să țipe zguduit de durere. Era conștient că în jurul lui se adună oameni și țipă din nou cînd un gardian îl lovi răutăcios cu cizma între coaste. Altul începu să-i cărăbănească lovituri de baston pe spate și el țipa mai departe, ghemuindu-se și tîrîndu-se la picioarele lor.

— Asta-i numărul doi, strigă paznicul. Unde-i celălalt, bă cioară? Unde-i celălalt?

Și îl bătură mai departe, nesinchisindu-se de țipetele lui.

— Unde-i celălalt?

— Nu, nu, nu, se văita Gus, plîngînd. Nu știu, șefule, n-am habar. Zău că nu știu.

Îl traseră să-l salte în picioare și un pumn îi strivi fața. Lovituri de baston, de palme, de cizme cădeau ploaie asupra lui și el se căina și lăcrima. Tot milogindu-se să nu-l mai bată, îl tîrîră din locul acela.

La blocul de izolare deschiseră poarta de fier a „gropii". Morgan zăcea gemînd pe ciment, în timp ce un temnicer îi punea cătușele, încuind fiarele de la încheieturile mîinilor și strîngînd bine lanțurile de la glezne. Pe cînd îl legau pe Morgan, alți gardieni îl aduseră în palme și șuturi pe Gus care se ruga și plîngea. Îl încătușară și pe el, grăbiți și furioși, iar el bolborosea și se văicărea, îngenuncheat sub povara fiarelor care îi atîrnau grele de la talie pînă la glezne.

În cele din urmă, gardienii le făcură vînt la amîndoi în temnița întunecată numită „groapă" și o închiseră, trîntind ușa.

După mult timp, Morgan își reveni din bezna nesimțirii, într-o altă beznă: aceea a unui mormînt sigilat. Își reveni încet, gemînd din cauza durerii care îi tortura trupul. Avea sînge în gură și pe față, ochii i se transformaseră în niște umflături dureroase și oasele îl chinuiau. Zăcea așa, în bezna temniței și lăsa timpul să-i mai ogoiască suferința. Ceva mai tîrziu, își băgă degetul în gură, desprinse cheagul de sînge de pe gingii și-l scuipă. Era de mirare că dintele de aur rămăsese intact. Hî-

rîi şi scuipă din nou şi apoi strigă, răguşit, prin întuneric :

— ...pe voi, pe toţi, javre afurisite !

Se mişcă cu prudenţă, strîngînd din dinţi şi lanţurile zăngăniră. În bezna de nepătruns, cineva plîngea cu suspine. Morgan se răsuci anevoie în direcţia aceea şi gemu. Ţinea ochii închişi, căci deschişi îl dureau prea tare şi tot nu-i foloseau la nimic, în întunecimea ca de pîntec a „gropii".

Bolborosi stins :

— Gus ? Eşti tu, Gus ?

Nişte lanţuri zăngăniră odată cu scîncetele ude. Morgan mai întrebă o dată, tresărind de cîte ori îşi mişca buzele ca să vorbească.

— Gus, eşti acolo, Gus ? Unde o fi Koppe, nu ştii ?

Nu era nici măcar sigur că este Gus, acolo în întuneric, împreună cu el. Putea fi izmenitul de Koppe care se vaită.

Dar vocea lui Gus se auzi printre suspine, încărcată de suferinţă şi obidă :

— Nemernicul a scăpat ! A scăpat...... lui.

— A scăpat ? se miră Morgan. Tocmai el a scăpat ?

Rămase tăcut un timp, ascultînd plînsul lui Gus. Apoi chicoti. Chicoti din nou şi treptat chicotul se transformă într-un rîs dureros.

Morgan rîdea şi rîdea nemaiţinînd seama de durerea pe care i-o producea rîsul ascuţit, isteric, ca un nechezat, care-i scutura trupul şi făcea să-i zornăie lanţurile. Stătea acolo, în întuneric şi rîdea într-un amestec de veselie şi isterie.

— De ce naiba te-a apucat rîsul ? scînci Gus. De ce naiba rîzi, tîmpitule ?

— A scăpat, sughiţă Morgan. Tocmai Koppe a scăpat ! Izmenitul ăla !

Se cutremură de rîsul care făcea să-l săgeteze durerea în tot trupul.

— Păi omule, prăpăditul acela nici nu voia să fugă !

Şi stînd aşa, în groapă, Morgan făcea să răsune întunericul de rîsul său nebun şi dureros.

19

UN PAZNIC IEŞI din sediul administraţiei şi bătu în triunghiul de fier. Vîntul se potolise şi se anunţa începutul unei alte zile fierbinţi. Cerul era palid, spălăcit, brăzdat de un stol neregulat de porumbei care zburau spre răsărit.

La etajul blocului de izolare, George Adams se trezi dintr-un somn fără vise. Era mirat, căci se aştepta să fie chinuit de coşmaruri, după toată agitaţia şi cruzimea acelei nopţi. Se ridică în capul oaselor şi căscă cu pumnul la gură, privind de cealaltă parte, unde Puştiul din Casbah arunca şi el învelitoarea la o parte. Apoi George Adams îşi aminti, cu un val de remuşcare, ce zi era aceea. Îşi zise : „N-am de gînd să mai insist asupra poveştii ăleia de ieri seara. Să-l las mai bine în pace cu necazurile lui". Privi trist spre tînărul ciudat şi nu spuse nimic.

Se sculară și-și strînseră păturile. „E cam palid în dimineața asta“, gîndi George Adams. „Sau mi se pare mie. Poate îl văd eu așa, știind ce-l așteaptă.“

Puștiul din Casbah tăcu tot timpul cînd coborîră să fie prezenți la numărătoare și să se spele. Așteptă posomorît castronul cu terci.

Autoritățile nu-și puseseră în aplicare amenințarea de a le tăia la toți masa de dimineață și deținuții din curte se aliniau să-și primească rația. Toți discutau aprinși despre evenimentele nopții precedente. George Adams îl văzu pe Yusef Turcul și-l salută ridicînd în sus degetul mare.

În timp ce toată lumea aștepta, o echipă de gardieni veni la blocul de izolare. Descuiară temnița și porunciră celor doi oameni să iasă.

Toți cei din curte priveau tăcuți la cei doi osîndiți care ieșeau afară șchiopătînd, cu lanțurile zăngănindu-le la talie și glezne, flancați de gardieni. Capetele și fețele le erau umflate, hainele pătate de sînge. Negriciosul avea un obraz sfîrtecat și sîngele i se uscase pe haine. Dar rînjea spre paznici, cu buzele sale umflate, arătîndu-le dintele de aur ca pe un stindard al nesupunerii.

Gardienii îi dirijară spre infirmerie și deținuții prezenți îi urmăreau cum pleacă. Pe acoperișuri se vedeau acum paznici înarmați și zărind unul cu pușca îndreptată spre scuar, George Adams gîndi : „E ca atunci cînd zăvorăști grajdul, după ce a fugit calul !“ Unul

dintre osîndiți scăpase și el își aminti de un om slab și abătut cu aer de cîine plouat.

Înainte să urce cu terciul în celulă, George Adams făcu rost de ceva apă fierbinte cu care făcu cacao. Împărți băutura, turnînd-o în cele două cești și spuse :

— O să se răcească cît timp mîncăm terciul.

— N-am chef să mănînc nimic, spuse băiatul, răzgîndindu-se în privința mesei de dimineață și George Adams văzu din nou expresia dîrză ca pe chipul unui prizonier de război.

— Ia măcar puțină cacao. Uite, am făcut-o tare și bună.

— N-ai un chiștoc pentru mine, nene ?

— Bineînțeles, prietene.

George Adams scoase pachetul și-i dădu o țigară. Apoi spuse :

— E bine să iei mai multe. E tare greu să stai degeaba, cît e ziua de lungă, fără tutun.

Cîntărețul de imnuri începuse să cînte „Totul e senin și frumos“.

— Mulțumesc, spuse Puștiul din Casbah și mai luă trei țigări.

Le puse în buzunarul cămășii și o aprinse pe prima cu un chibrit din cutia pe care i-o dăduse tot George Adams.

— Ține și chibriturile. Am altă cutie în buzunarul hainei.

— Bine.

„Doamne, gîndi George Adams, iar mă simt de parcă aș vedea plutonul de execuție.“ Privi spre băiat cît timp se așeza peste rogojina și

păturile strînse. Puştiul din Casbah lua cîte o înghiţitură de cacao, pufăind din ţigară. Fuma puţin nervos, dar mîna subţire nu-i tremura pe ceaşcă şi faţa îi rămînea împietrită.

Afară, funcţionarul începuse să strige numele celor care urmau să fie judecaţi în ziua respectivă. Ascultau numele şi Puştiul din Casbah, în aşteptare, îşi lega şireturile la vechii săi tenişi.

Se ridică apoi şi merse la uşă, strigînd în dreptul plasei de sîrmă şi a zăbrelelor.

— Asta-s eu. Sînt aici, sus.

George Adams se ridică şi el în picioare. Băiatul se întoarse spre dînsul. Gura lui amară, cu mustaţa răsucită deasupra buzei de sus, care nu mai era prea umflată, zîmbi cu obişnuita şovăială. Îşi linse buzele, păru că se gîndeşte la ceva, apoi îşi şterse palma mîinii drepte de fundul pantalonilor şi o întinse smucit înainte, cu un fel de jenă, ca şi cum a da mîna era un gest care îi era străin.

George Adams i-o luă şi zîmbi.

— Noroc bun, prietene !

— Noroc, nene !

Uşa de jos fu deschisă şi gardianul urcă scările spunînd :

— Albert March, Albert March.

Fără să dea drumul mîinii lui George Adams, Puştiul din Casbah privi peste umăr şi răspunse :

— Da, sînt aici. Aici înăuntru.

Privi apoi din nou spre George Adams, ezită şi spuse repede :

— Acum trebuie să plec.

Gardianul deschise uşa celulei şi Puştiul din Casbah lăsă mîna celuilalt şi păşi pe lîngă paznic. George Adams rămase în celulă, singur cu pereţii mîzgăliţi şi cu pic-pic-picul ţevei care pe undeva era spartă.

20

FIIND CONDAMNAT la moarte, Puştiul din Casbah se înfăşură stins în armura lui de tăcere. Stînd acolo, în boxa acuzaţilor cu mirosul de lemn de mahon şi zbîrnîitul ventilatoarelor electrice, se închise în el însuşi faţă de toate chipurile străine care îl înconjurau. Privea faţa albă şi solemnă a judecătorului, aşezat sub stema ţării, feţele roşii ale poliţiştilor, îmbrăcaţi în uniforme albastre şi feţele procurorului şi a avocatului care îl apăra din oficiu şi care aduna liniştit nişte foi de hîrtie. Nu era locul lui aici, în mijlocul acestor feţe albe, a hainelor corecte şi a cămăşilor imaculate ; doar clinchetul cheilor dinspre treptele care duceau la carceră îi era familiar.

Judecătorul, condamnîndu-l pe Albert March la moarte, consideră că-i momentul potrivit să rostească cîteva cuvinte :

„Domnia terorii, datorată bandelor de cuţitari atît de răspîndite, nu mai poate fi tolerată“, afirmă el. „Iar *Curtea,* dînd sentinţele cele mai severe, îşi îndeplineşte rolul ei de a ajuta pe oameni să se bucure de o existenţă paşnică.

Tribunalul a înaintat numeroase rapoarte în legătură cu valul de atacuri cu cuţitul care tulbură ordinea publică în anumite părţi ale oraşului şi ale ţării.

Fărădelegile săvîrşite de bandele şi de indivizii avînd cuţitul drept tovarăş, au întrecut orice măsură. Statul şi autorităţile locale sînt implicate în imense cheltuieli bugetare pentru a îmbunătăţi condiţiile sociale. Efortul, care are drept scop să li se permită oamenilor un trai mai bun, este subminat de elemente ca inculpatul aici de faţă, de elemente care răspîndesc teroare şi confuzie.

S-a spus de apărare că inculpatul vine dintr-o clasă socială şi dintr-un mediu în care violenţa şi beţia sînt incidente obişnuite. Acest fapt nu poate fi acceptat drept circumstanţă atenuantă".

21

GEORGE ADAMS îl văzu din nou pe băiat, în aceeaşi seară, cînd gardienii îl aduseră să-l închidă în celula din capătul coridorului, la etajul blocului de izolare. Îi dăduseră o uniformă nouă, albă, de pînză, ţeapănă şi cu cute adînci indicînd felul în care stătuse împăturită în magazie. Chipul băiatului, zărit prin plasa de sîrmă, înainte să intre în celula unde avea să aştepte pînă vor veni să-l ia pentru pedeapsa capitală, era de nepătruns.

Stînd la uşa celulei, George Adams văzu puşcăriaşul care îi însoţea pe gardieni, purtînd o tavă cu cina condamnatului, compusă din supă, legume şi pîine cu unt, cina care se servea în mod obişnuit puşcăriaşilor albi.

Gardienii plecară, lăsînd pe coridor un paznic de culoare, în uniformă kaki şi cu pălărie, cu sarcina de a-l supraveghea pe Puştiul din Casbah. Nu era de dorit ca osîndiţii să se spînzure la ei în celulă, înainte de a ajunge pe eşafodul oficial.

Paznicul stătu un timp în faţa celulei din capătul coridorului, privind înăuntru şi apoi veni să mai schimbe o vorbă cu George Adams.

— Hei, spuse el destul de prietenos, stai aici singur ?

— Da, răspunse George Adams.

— Dă, nu eşti chiar atît de singur, spuse paznicul, arătînd cu degetul spre capătul coridorului.

Oftă şi clătină din cap.

— Cîte nu mai fac şi oamenii în lumea asta !

Vorbea cu tonul unuia care a descoperit ceva nou.

— Ce face băiatul ? întrebă George Adams.

— Pare că-i bine. Dar nu scoate nici o vorbă.

— I-au dat ţigări ?

— Da, li se dă o raţie de tutun.

— N-ai vrea să-i dai cîteva şi de la mine ? îl rugă George Adams.

— Bine. Cred că pot. Îl cunoşti ?

George Adams afirmă, clătinînd din cap.

— Da, îl cunosc. Mi-e prieten.

Trecu prin plasa de sîrmă trei țigări pe care paznicul le luă și le duse la cealaltă celulă. Se reîntoarse după un timp și spuse :

— Tace chitic.

— Cînd o să vină să-l ducă ?

— Mai tîrziu. Pleacă cu trenul spre nord, la noapte.

Apoi ușa de jos se deschise iarăși, iar paznicul se îndepărtă. Sosise directorul însoțit de comandantul gardienilor. Se apropiară de ușa celulei în care aștepta Puștiul din Casbah și priviră înăuntru. Directorul se lovi pe șoldul osos cu bățul de trestie și spuse :

— March. Ăsta-i March. Hei, March, te simți bine ?

George Adams nu putu să audă dacă băiatul a răspuns sau ba, dar directorul continuă :

— Pleci chiar acum, m-auzi ? Din momentul ăsta îndreaptă-ți ochii spre Cel de Sus. Ai înțeles ? Spre Cel de Sus.

Făcu o pauză și apoi coborîră din nou. Afară vîntul începuse să prindă iarăși viață și George Adams îl putea auzi șoptind misterios printre clădirile și atenansele din curtea închisorii. Luminile aruncau o strălucire palidă în celule și pe pereții scuarului pustiu.

George Adams tot mai era la ușă, cînd sosi garda să-l ia pe Puștiul din Casbah. Îi urmări prin plasa de sîrmă și auzi clincănitul zăvorului masiv.

Puștiul din Casbah ieși liniștit din celulă și se alătură gărzii. Se simțea stingher în uniforma nouă și țeapănă și gulerul înalt îl zgîria la gît. Privi indiferent la fețele oamenilor care așteptau să-l conducă jos. Se opri o clipă și apoi trecu pe lîngă ei și se îndreptă spre ușa celulei unde aștepta George Adams. Acesta privi cum se apropie băiatul. Gardienii nu încercară să-l oprească și George Adams îl văzu de cealaltă parte a plasei. Degetele, cu unghii roase, atinseră plasa și pentru o clipă infinit de mică o scăpărare de lumină se aprinse în ochii reci, cenușii, ca o scînteie electrică. Gura amară se destinse ușor într-unul din rarele lui zîmbete.

— Rămîi cu bine, nene, spuse Puștiul din Casbah.

George Adams dădu din cap.

— Mergi cu bine, prietene.

Apoi băiatul se întoarse lîngă gardieni și George Adams îi privi pe toți cum coboară. Ușa de jos fu trîntită ca să se închidă, zăvorul scrîșni și el rămase iar singur cu pereții mîzgăliți, cu mirosul de tutun și de pături și cu rîsul înfundat al vîntului.

A doua zi de dimineață, îl mutară din nou în secția de prevenție.

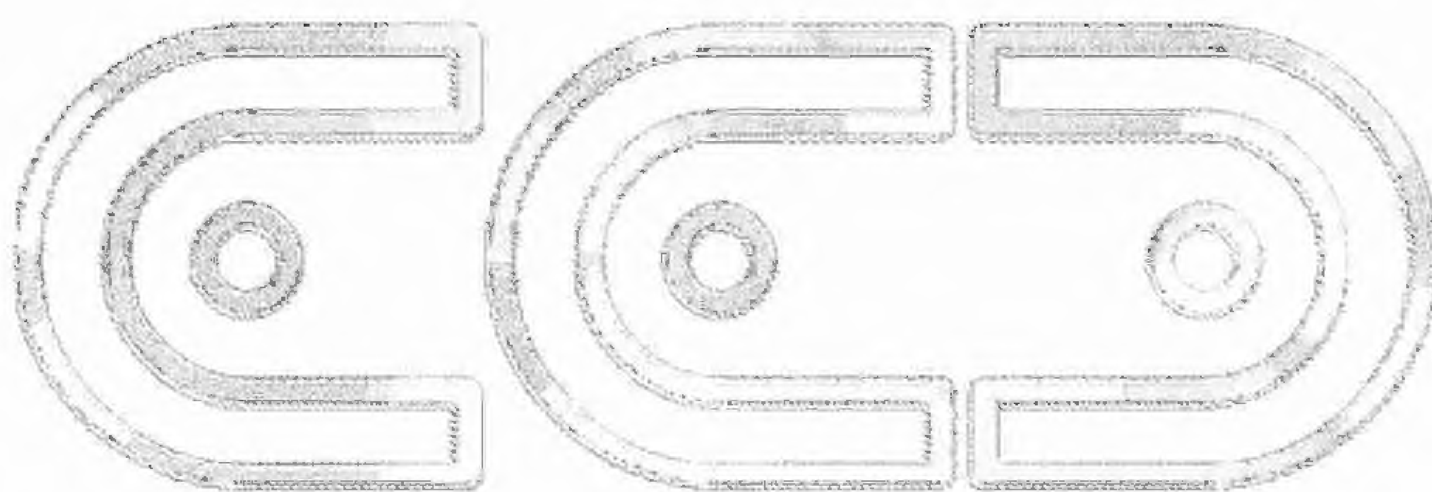
Lector: DENISA COMĂNESCU
Tehnoredactor: NICOLAE ŞERBĂNESCU

Bun de tipar: 10.02.1980. Coli tipar: 7,25.

Tiparul executat sub comanda nr. 640 la
Întreprinderea poligrafică
„13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
Bucureşti,
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

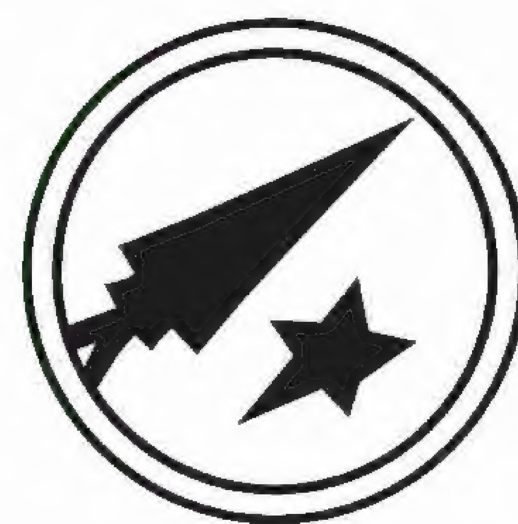

de

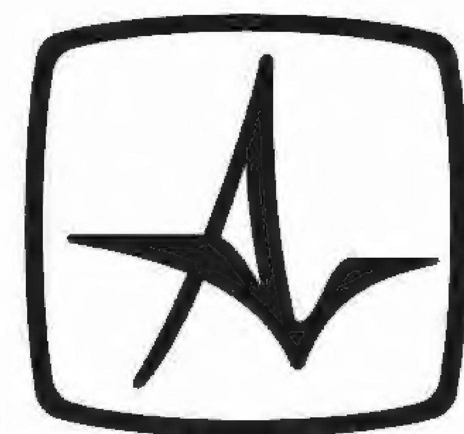
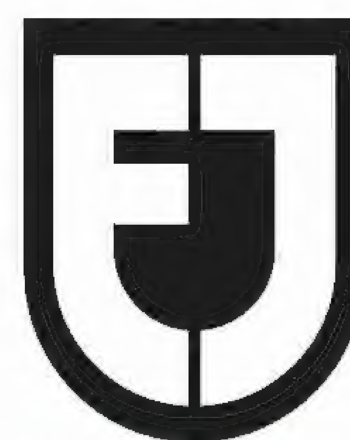
Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024